

TIGHT BINDING BOOK

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_198318

UNIVERSAL
LIBRARY

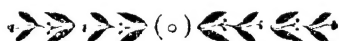
ಗೊಂದಾವಲಿಯ

ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯ ಮಹಾರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆ.

ಲೇಖಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕ:—

ರಾಮಚಂದ್ರ ತ್ರೈಂಬಕ ಕರ್ಪೂರ,
ಮ್ಯಾನೇಜರ, ಸ. ಚ., ಅನಂದವನ.

೧೯೨೬.

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ.

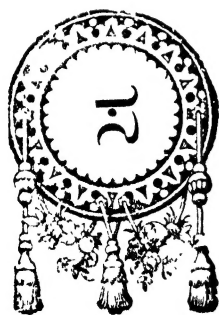

	ಪುಟ
೧ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ	೧
೨ನೆಯ ,,	೮
೩ನೆಯ ,,	೧೨
೪ನೆಯ ,,	೧೯
೫ನೆಯ ,,	೨೭
೬ನೆಯ ,,	೩೩
೭ನೆಯ ,,	೪೧
೮ನೆಯ ,,	೪೫
೯ನೆಯ ,,	೫೨
೧೦ನೆಯ ,,	೬೩
೧೧ನೆಯ ,,	೭೦
೧೨ನೆಯ ,,	೭೬
೧೩ನೆಯ ,,	೮೮
೧೪ನೆಯ ,,	೯೪
೧೫ನೆಯ ,,	೯೯
೧೬ನೆಯ ,,	೯೩
೧೭ನೆಯ ,,	೧೦೧
೧೮ನೆಯ ,,	೧೦೫
೧೯ನೆಯ ,,	೧೧೦
೨೦ನೆಯ ,,	೧೧೬
೨೧ನೆಯ ,,	೧೨೨
೨೨ನೆಯ ,,	೧೨೬
೨೩ನೆಯ ,,	೧೩೩
೨೪ನೆಯ ,,	೧೩೮
೨೫ನೆಯ ,,	೧೪೪

ಗೊಂದಾವಲಿಯು

ಶ್ರೀ
ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯ ಮಹಾರಾಜರ
ಚರಿತ್ರೆ.

೧ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ: — ಸತ್ಯಮುಕ್ತ ಪ್ರಭಾವ.

ತೃತೀಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕಾಮಧೀನು ಸಮಾನ
ವಾದದ್ದು. ಯಾವನು ಸರ್ವದಾ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ
ರತನಾಗಿರುವನೋ, ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳ ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣೆ
ತ್ತಿ ಕೂಡಾ ನೋಡಲಾರನೋ, ಅತನನ್ನು ದುಃಖ
ವೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನು ಮುಟ್ಟಲಾರನು. ಮಾತ್ರ ಅವನ
ಆ ಸತ್ಕರ್ಮವು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪ್ರಸನ್ನತೆಗೆ ಕಾರ
ಣವಾಗಿರಬೇಕು. ತ್ರಿಕರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಜ
ರವ್ವುಡುವ ಸತ್ಕರ್ಮವು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಅರ್ಹವಾದಂತೆ ಡಾಂಭಿಕ
ಸತ್ಕರ್ಮವು ಆಗಲಾರದು. ಡಾಂಭಿಕತನದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಸತ್ಕರ್ಮಕ್ಕೆ
ಸತ್ಕರ್ಮವೆಂಬ ಹೆಸರೂ ದೊಡ್ಡದು.

೮೮೮

ಸತ್ಕರ್ಮಶೀಲರು ದೈವೀತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಯುಕ್ತರಾಗಿರುವರು. ಈಶ್ವರನೇ ಅವರ ಕೈವಾರಿಯಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದಿಗಿಯ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಗದು. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛೆಗಳುಂಟಾಗುವದೊಂದೇ ತಡ; ಅವು ಕೂಡಲೆ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವವು. ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಛ ಸತ್ಕರ್ಮಶೀಲರ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ದೊರೆಯುವವಲ್ಲದೆ, ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇರಳವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವವು. ಕಲಿ ಮುಮುಯಿಂದ ಈಗ ಧರ್ಮವು ಲುಪ್ತಪ್ರಾಯವಾದರೂ, ನಿಜವಾದ ಸತ್ಕರ್ಮಶೀಲರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಭುವಾದ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಜಲಮಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುವರು. ಇಂಥ ಸತ್ಕರ್ಮಶೀಲರ ಹೊಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಅವತರಿಸಿ ಬರುವನೆಂದ ಬಳಿಕ ಅವರ ಭಾಗ್ಯವನ್ನಿನ್ನೇನು ಬಿಚ್ಚಿಸಬೇಕು? ಶ್ರೀ ಸಮರ್ಥ ರಾಮದಾಸರ ಜನಕರಾದ ಶ್ರೀ ಸೂರ್ಯಾಜಿಪಂತರೂ, ಶ್ರೀ ಚಿದಂಬರ ಮಹಾ ಸ್ವಾಮಿಯ ಜನಕರಾದ ಶ್ರೀ ಮಾತೃಕಂಡ ದೀಕ್ಷಿತರೂ, ಶ್ರೀ ಶೇಷಾಚಲ ಸದ್ಗುರುಗಳ ಜನಕರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಭಟ್ಟರು ಸತ್ಕರ್ಮಶೀಲರೇ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಸತ್ಕರ್ಮವು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಮೆಚ್ಚುಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಚರಿತ್ರನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯಮಹಾರಾಜರವರ ಜನಕರೂ ಅಜ್ಜಂಬರೂ ಅತ್ಯಂತ ಸತ್ಕರ್ಮಶೀಲರಾಗಿದ್ದರು. ಅಂತೆಯೇ ಅವರ ಪುಣ್ಯೋದರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಾರುತಿಯ ಅಂಶಾವತಾರಿಕರಾದ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯಮಹಾರಾಜರು ಜನಿಸಿದರು! ಅಹಾ! ಸತ್ಕರ್ಮಶೀಲರ ಪ್ರಭಾವವೆಷ್ಟು? ಅವರು ದೇವರನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಗಾಲಿನಿಂದ ಆಡಹಚ್ಚುವರಲ್ಲ!! ಧನ್ಯವು ಇಂಥವರ ಸತ್ಕರ್ಮವು!!! ಇಂಥ ಪವಿತ್ರ ಸತ್ಕರ್ಮಶೀಲರ ಪ್ರಭಾವವು ಜಗತ್ತನ್ನೇ ದಂಗುಬಡಿಸುವದು! ನಮ್ಮ ಪಾಪಕರಿಗೆ ಸತ್ಕರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವವು ಏಂತಹದೆಂಬದೂ ಸಜ್ಜನರ ಸತ್ಕರ್ಮವು ಏಂತಹದೆಂಬದೂ ತಿಳಿಯಲಿಂದು ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರನಾಯಕರ ಕೂರ್ಮರ ಮೃತ್ತಾಂತವನ್ನು

ಯಥಾನುತಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸುವೆವು. ಇತ್ತ ವಾಚಕರ ಅವಧಾನ
ವಿರಲಿ.

ಸಾತಾರೆಯ ಚಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲವಾಯಿಂಬ ಚಿಕ್ಕ ಗ್ರಾಮವಿರು
ವದು. ಆ ಗ್ರಾಮವು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದರೂ ಸಜ್ಜನರ ಯೋಗದಿಂದ ಮೋಕ್ಷ
ದಾಯಕ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ಊರು ಮನೋಹರವಾಗಿ
ರುವದು. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಅರಯೋಜನಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪಂಥರೀ
ಕ್ಷೇತ್ರವಿರುವದು. ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಸಂಗನಾಥ ಕ್ಷೇತ್ರವಿರುವದು.
ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಪರಮಪುತ್ರವಾದ ಶುಕಮುನಿಗಳ ಸ್ಥಾನವಿರುವದು. ಉತ್ತ
ರಕ್ಕೆ ಶಿಂಗೂಪುರವಿರುವದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸಪತಿಯು ನೆಲವಿರುವನು. ಈ
ಪುಣ್ಯಕರ ಸ್ಥಾನಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲವಲಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಿರುವದಲ್ಲದೆ
ಇದರ ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನಗಂಗಾ ನದಿಯು ಹರಿಯುತ್ತಿರುವದು. ಇಂಥ
ಪರಮ ಸುಂದರವಾದ ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೋಪಂತರಂಬ ಒಬ್ಬ ಸತ್ಯ
ಮೂಲಿಲ ಗೃಹಸ್ಥರಿದ್ದರು. ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಕುಲಕರ್ಣೀ ವತನದಾ
ರರು. ಇವರು ಶ್ರೀ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರು ಅನುಷ್ಠಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಶುಕ್ಲಯಜು
ರ್ವೇದದ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ತಾಪೆಯ ಪ್ರಾಹ್ಮಣರು. ಇವರ ಗೋತ್ರವು
ವಸಿಷ್ಠ. ವಸಿಷ್ಠರುತೆಯೇ ಇವರ ತಪಸ್ಸು, ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಯುಕ್ತವಾ
ಗಿತ್ತು. ಇವರು ಶಾಂತವೃತ್ತಿಯವರು. ಪಾಂಡುರಂಗನ ಆರಾಧಕರು.
ಪ್ರತಿನಿವರುಷ ಎರಡು ಸಾರೆ ಪಂಥರೀಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡುತ್ತಿ
ದ್ದರು ಪಾಂಡುರಂಗನಲ್ಲಿಯೇ ಇವರ ನಿಸ್ಸೀನುವಾದ ಭಕ್ತಿ; ಪ್ರತಿ
ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇವರು ಪ್ರಾಪ್ತಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ಏಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಪರ
ಮೇಶ್ವರನ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ ಪ್ರಾತರ್ವಿಧಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಯಥಾಸಾಂಗ
ವಾಗಿ ಸ್ನಾನ-ಸಂಧ್ಯಾವಿಧಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಶ್ರೀ
ಮದ್‌ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾತರಾಹ್ನಿಕವನ್ನು ಮುಗಿ
ಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ವತನದಾರರಾದ್ದರಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲತನವಿತ್ತು.

ಕಾಳು-ಕಟಿಗಳಿಂದಲೂ ದನ-ಕರುಗಳಿಂದಲೂ ಮನೆಯು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಅಂಗೋಪಂತರು ವ್ಯವಹಾರದಕ್ಷರಾದ್ದರಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದಾಸ-ದಾಸಿಯರು-ಆಳುಗಳು ಏನು ಮಾಡಿದವೆಂಬದನ್ನು ನೋಡುವದಲ್ಲದೆ ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬದನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಅವರು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿಗಳೊಡನೆ ಸುಗ್ರಾಹ ಭೋಜನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಊಟವಾದ ಬಳಿಕ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಶಾಸಮಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲು ಸಾಯಂಸಂಧ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಪಾಂಡು ರಂಗನ ಭಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾಲ್ಕು ತಾಸು ರಾತ್ರಿಯ ವರೆಗೆ ಭಜನೆ ಮಾಡಿ ಆ ನಂತರ ಒಂದ-ಹೊಂದವರ ಯೋಗಕ್ಕೆ ಮನವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ದನ-ಕರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಭಗವಚ್ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಈ ಸತ್ಕರ್ಮಸ್ಥಿತೆಗೆ ಅನುರೂಪಳಾದ ಹೆಂಡತಿಯು ದೊರಕಿದ್ದಳು. ಇವರ ಪತ್ನಿಯ ಹೆಸರು ರಾಧಾಬಾಸಿ; ಈ ಸಾಧ್ವಿಯು ಪತಿಯೇ ಪರದೈವತವೆಂದು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಪತಿನೇವೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅಂತರವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವದಲ್ಲದೆ ಮನೆಗೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರಾಲಸದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಪತಿಯ ಹಾಗೂ ಅತಿಥಿ-ಅಭ್ಯಾಗತರ ಊಟವಾದ ಬಳಿಕ ಈ ಸಾಧ್ವಿಯು ಸಮಸ್ತ ಸೌಭಾಗ್ಯಗ್ಯಾಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಶ್ರೀತುಳಸಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಆಕೆಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ತಾನು ಉಣ್ಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ತುಳಸೀಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಧ್ವಿಗೆ ಪ್ರೇಮ ಬಹಳ; ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸೌಭಾಗ್ಯಪ್ರದಾಯಕವಾದ ತುಳಸೀಪೂಜೆಯ ಮಹತ್ವವು ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿ ಇಂಥ ತಿಳವಳಿಕೆಯು ಲುಪ್ತಪ್ರಾಯವಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿರುವದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಯಾಕಂದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹೆಂಗಸರು ಮೂರ್ಖತನದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಲೋ ಪೂಜ್ಯದೈವತಸ್ವರೂಪವಾದ

ಶ್ರೀತುಳಸೀಗಿಡದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಹಾಸಿಗೆ ಹುಪ್ಪಡಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು
ಬಣಗಹಾಕುವರು! ಯಾವ ತುಳಸೀಗಿಡವು ಪರಮಪೂಜ್ಯವೋ ಅಂಥ
ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದಂತೆ ಒಬ್ಬಗಳನ್ನು
ಬಣಗಹಾಕುವವರಿಗೆ ತುಳಸಿಯ ಮಹತ್ವವು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂತಲೇ ಹೇಳಬೇ
ಕಾಗುವದು. ಈಗಿಯ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ತೊರೆದು ಹೆಂಗಸರು ತುಳಸಿಯ
ವಿಷಯವಾಗಿ ಸರ್ವದಾ ಪೂಜ್ಯಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಬೇಕು. ಈ ನಮ್ಮ
ರಾಧಾಬಾಯಿ ಮಾತೆಯು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಹೆಂಗಳೆಯರಿಗೂ
ಆದರ್ಶ ಪ್ರಾಯವಾಗಿದ್ದಳು. ಅಂತೇ ಆಕೆಯ ಮತ್ತೆ ಉದರದಲ್ಲಿ ಮಹಾ
ಭಗವದ್‌ಕೃಷ್ಣನು ಉದಯಿಸಿದನು! ಇರಲಿ.

ಲಿಂಗೋಪಂತ ಹಾಗೂ ಪರಮಪೂಜ್ಯವಾದ ರಾಧಾಬಾಯಿ ಇವ
ರಿಬ್ಬರೂ ಆನಂದದಿಂದ ಸಂಸಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು, ಏಷೋಕಿ ವರುಷ
ಗಳು ಕಳೆದವು. ಲಿಂಗೋಪಂತರ ಉಪಾಸನೆಯು ಅಖಂಡವಾಗಿ ನಡೆ
ಯಿತು. ಆತನ ಸತ್ಕರ್ಮದ ತೇಜಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚಿತು. ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗನು
ಆತನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರಸನ್ನಚಿತ್ತನಾದನು. ಹಿಂಗಿರುತ್ತಿರಲು, ಲಿಂಗೋಪಂ
ತನ ಹಾಗೂ ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವು ಒದಿಸಿತು. ಏನೆಂ
ದರೆ--“ದೇವರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಯಾವ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ.
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಧನಧಾನ್ಯಾದಿಗಳು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುವವು. ದಾಸದಾಸಿಯರು
ಜೀಕಾಡಷ್ಟು ಜನರಿರುವರು. ಊರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವು ಚೆನ್ನಾಗಿ
ನಡೆಯುವದು. ಭಗವದನುಗ್ರಹದಿಂದ ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯ
ಗಳೂ ಯಥಾಸಾಂಗವಾಗಿ ಜರುಗುತ್ತಿರುವವು; ಆದರೆ ಸಂತತಿ ಕೊರತೆ
ಯು ಮಾತ್ರ ಇದುವರೆಗೂ ತುಂಬಿಬರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಲೆಗೆ? ನಮ್ಮ
ವಂಶವೃಕ್ಷವು ಕಮಲ ಹೋಗುವದೇ ಹ್ಯಾಗೆ? ದೇವಾ! ಇದು ನಿನಗೆ
ಸಮ್ಮತವೇ? ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಈ ಕೊರತೆ ತುಂಬಿಬರಲಾರದೇ?”

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಆ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರವಿರುವದೊಂದೇ ತಡ; ಪರಮಾತ್ಮನು ಅವರ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಂಟಿಗಾಲಮೇಲೆಯೇ ನಿಂತಿದ್ದನು. ಅಂದೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೋಪಂತನಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಯಿತು. “ಭಕ್ತ ಶಿಖಾಮಣಿಯೇ, ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿರುವೆನು. ನೀನು ಪ್ರತಿವರುಷ ಎಷ್ಟು ವಿಘ್ನ ಬಂದರೂ ತಪ್ಪದೆ ಪಂಥರಿಗೆ ಬರುವ ದರಿಂದ ನಿನ್ನ ನಿಶ್ಚಯ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಪಟ್ಟಿರುವೆನು. ನಿನ್ನ ಸತ್ಕರ್ಮ ಪ್ರಯತಿಯು ಹೀಗೆಯೇ ದೃಢವಾಗಿರಲಿ. ನೀನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪಂಥರಿಗೆ ಒರಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ವಾಸಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನನ್ನೇ ಪೂಜಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥನಾಗು. ನಿನಗೆ ಒಬ್ಬ ಭಗವದ್‌ಭಕ್ತನಾದ ಮಗನು ಹುಟ್ಟುವನು. ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಭಗವದಂಶವೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುವದು. ಚಿಂತಿಸಬೇಡ, ನಿನಗೆ ಕುಲಕೋಟಿ ಉದ್ಭೂತವಾಯಿತು.”

ಲಿಂಗೋಪಂತರಿಗೆ ಪಕ್ಕನೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ನೋಡುತ್ತಾರೆ; ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ದೃಷ್ಟಾಂತದಸಂಗತಿಯೂ, ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದ ಪಾಂಡುರಂಗನಮೂರ್ತಿಯೂ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಂಭಾಷಣ-ದರ್ಶನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಅವನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಲಗಬಗೆಯಿಂದ ಪತ್ನಿಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ ಆಕೆಗೆ ಈ ಆನಂದದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆಕೆಯೂ ತಟ್ಟನೆದ್ದು ಕುಳಿತು ತನಗೆ ಆದ ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನು ಪತಿಯ ಮುಂದೆ ಸಾದ್ಯಂತವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು. ಹೀಗೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ದೃಷ್ಟಾಂತವು ಬಿದ್ದದ್ದು ಪರಸ್ಪರರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಅವರಿಗೆ ಆದ ಆನಂದವು ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಂತೆ. ಯಾರಿಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಮಕ್ಕಳೇ ಇಲ್ಲವೋ ಅಂಥವರ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೇವರೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬರುವನೆಂಬ ದೃಷ್ಟಾಂತವಾದ ಒಳಿಕೆ ಎಷ್ಟು ಆನಂದವಾಗಬೇಡ! ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಅಂದು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ

ರುನ ಪಾಂಡುರಂಗಮೂರ್ತಿಗೆ ಕ್ಷೀರಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ರಾಧಾಬಾಯಿ ಮಾತೆಯು ಆನಂದ ಪರವಶಳಾಗಿ ಭಗವದ್ವಚನವು ಎಂದು ಸತ್ಯವಾಗುವದೋ ಎಂದು ದಾಂಬರಿಯನ್ನು ನೋಡಹತ್ತಿದಳು.

ಲಿಂಗೋಪಂತರೂ, ರಾಧಾಬಾಯಿಮಾತೆಯೂ ಮೊದಲೆ ಸದಾಭಕ್ತರು; ಮೇಲಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅಭಯವನನ; ಅವಬಳಿಕ ಅವರ ಇಚ್ಛಿತಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೂಡುವದಕ್ಕೆ ತಡವೇನು? ರಾಧಾಬಾಯಿಮಾತೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗರ್ಭವತಿಯಾದಳು. ಬಳಗೆ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಗರ್ಭವು ಇರುವದೆಂದನ್ನು ಅವಳ ಸುಂದರ ಮುಖಲಕ್ಷಣವು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸತೊಡಗಿತು. ಲಿಂಗೋಪಂತರು ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಭಗವದ್ಭಕ್ತನು ಹುಟ್ಟಿ ಬರುವನೆಂದು ಹಿರಿ ಹಿರಿ ಒಗ್ಗುತ್ತುಲ್ಲದ್ದರು. ರಾಧಾಬಾಯಿಮಾತೆಗೆ ಪುಂಸವನಾಬಿ ಸಕಲ ಗರ್ಭಸಂಸ್ಕಾರಗಳು. ಶಾಸ್ತ್ರಬ್ರಹ್ಮಯಂತೆ ನೆರವೇರಿದವು. ನವಮಾಸವು ಪೂರ್ತಿಯಾಯಿತು. ಎಂದು ಶುಭಮುಹೂರ್ತಾದಲ್ಲಿ ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಸುಂದರ ಶಿಶುವನ್ನು ಜನಿಸಿದಳು. ಆ ಶಿಶುವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಮಸ್ತರಿಗೂ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಈ ಶಿಶುವಿನಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ವಂಶವು ಉದ್ಭವವಾಗಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಲಿಂಗೋಪಂತರ ಸಂತೋಷಕ್ಕಿಂತೂ ಅವತೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಆ ಶಿಶುವಿಗೆ 'ರಾವಜೀ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು. ಈ ರಾವಜೀಪಂತರೇ ನಮ್ಮ ಕಥಾನಾಯಕರ ಜನಕರಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಹಾನುಭಾವರ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ವರ್ಣಿಸಿದರೂ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಇರುವದು. ಲಿಂಗೋಪಂತರ ಸತ್ಕರ್ಮದ ಫಲವೇ ಮೂರ್ತಿಮಂತಾಗಿ ರಾವಜೀಪಂತರ ರೂಪದಿಂದ ಒಂದಿರುವದೆಂದು ಭಾಸವಾಗುವಂತಿತ್ತು. ಸತ್ಕರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವವೇ ಅಂತಹದಾಗಿರುವದು.

೨ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ: — ಸಗುಣರೂಪಧಾರಣ.

ಲಿಂಗೋಪಂತರ ಮಕ್ಕಳಾದ ರಾವಜೀಪಂತರು ಭಗವದ್ಭಜನದಂತೆ ಮಹಾಸಾಧುಗಳಾದರು. ಜಿಕ್ಕಂಟನಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ಸಾಧುಸ್ವಭಾವವು ಜನರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರತೊಡಗಿತು. “ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಪುಣ್ಯವಂತರು. ಅಂತೇ ಇವರ ಹೊಚ್ಚಿಯಲ್ಲ ಇಂಥ ಸಾಧುವಾದ ಪುತ್ರನು ಹುಟ್ಟಿರುವನು” ಎಂದು ಜನರು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ರಾವಜೀಪಂತರ ಲಕ್ಷ್ಮವು ಯಾವಾಗಲೂ ಭಗವದ್ಭಜನದ ಕಡೆಗೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ಆಸಕ್ತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗೋಪಂತರು ತಮ್ಮ ಮಗನ ಈ ವಿರಕ್ತ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಲಿಂಗೋಪಂತರ ನ್ನಳದಲ್ಲಿ ಜೀರ್ಣೋಪವಿಷಯಾಂಧ ತಂದೆಯಿದ್ದರೆ, ರಾವಜೀಪಂತರ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಜನ್ಮಗಿ ಸೀರ್ಷಾಭಿಸುತ್ತಿದ್ದನು; ಇರಲಿ. ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಮಗನ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇವರ ಸೊಸೆಯ ಹೆಸರು ಗೀತಾಬಾಯಿ ಎಂದಿತ್ತು. ಗೀತಾಬಾಯಿಯು ಮಹಾಸಾಧ್ವಿಯೂ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕುಶಲಳೂ ಆಗಿದ್ದಳು. ಸೊಸೆಯ ಈ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಸಂತುಷ್ಟರಾದರು.

ರಾವಜೀಪಂತ ಹಾಗೂ ಗೀತಾಬಾಯಿಯರು ವರಸ್ಪರ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಸತ್ಕರ್ಮಶೀಲರಾಗಿದ್ದರು. ಹಿರಿಯರ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಅತ್ಯಂತ ದಕ್ಷರಿದ್ದರು. ರಾವಜೀಪಂತರು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಉದಾಸರದ್ದಾಗಿದ್ದು, ತಂದೆಯು ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿದಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಡವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಭಗವದ್ಭಜನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾವಜೀಪಂತ ಹಾಗೂ ಗೀತಾ

ಜಾಯಿಯವರು ಹಿರಿಯರೊಡನೆ ನಡೆಯುವ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ, ನೆರೆ ಹೊರೆಯವರು ಈ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಅಂತಃಕರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪೂರ್ವಸಂಜಿತ ಪುಣ್ಯಬಲದಿಂದ ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಉದರದಲ್ಲಿ ಭಗವದಂಶವು ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಹನೀಯರ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕೊಂಡಾಡಿದರೂ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಇರುವದು. ಇಂಥ ಪುಣ್ಯ ಕಾಲಗಳ ಯೋಗದಿಂದಲೇ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಗುಣಮೂರ್ತಿಯ ದರ್ಶನಲಾಭವೂ ದಗುವದು. ಪರಮಾತ್ಮನು ಭಕ್ತರ ಸುಣದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನೆಂದರೆ, ಅವರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಗುಣರೂಪದಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದಾಗ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಗನಾಗುವನು; ಕೆಲವರಿಗೆ ತಂದೆಯಾಗುವನು; ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಿತ್ರನಾಗುವನು; ಕೆಲವರಿಗೆ ಗುರುವಾಗುವನು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಆರಾಧ್ಯವ್ಯವತನಾಗುವನು. ಹೀಗೆ ಹಲವುಬಗೆಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ಭಕ್ತರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವನು. ಹೇಳತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯಾಂಶವೇನೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಭಕ್ತರ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಜನ್ಮ ತಾಳುವನು. ಭಕ್ತರ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಸಗುಣ ರೂಪ ಧರಿಸುವನು. ಭಕ್ತರ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಅನಂತ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವನು. ಗೀತಾ ಜಾಯಿಯು, ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಸಾಧ್ವಿಯಾದ ರಾಣೂಬಾಯಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ರಾವಜೀಪಂತರು ಸೂರ್ಯಾಜಿಪಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಆಗ ಇವರ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಾರುತಿಯು ಸಮರ್ಥ ರಾಮದಾಸ ಎಂಬ ಅಭಿಧಾನದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಬಂದಿದ್ದನು. ರಾಣೂಬಾಯಿಯು ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಗನನ್ನು ಕುರಿತು—“ಅಪ್ಪಾ ಮಗೂ, ನೀನು ನನ್ನ ಉದರದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಧನ್ಯಳನ್ನಾಗ ಮಾಡಿದೆ! ಆದರೆ ನೀನು ಲಗ್ನವಾಗಿ ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ” ಎಂಬ ಉದ್ವಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಳು. ತಾಯಿಯು ಈ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಸಮರ್ಥರೇ—“ಅಪ್ಪಾ, ಈಗ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಶ್ರೀ ರಾಮನು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಲಾಗು; ಮುಂದೆ

ನಿನ್ನ ಉದರದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಹುಟ್ಟಿಬಂದು ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಪಡಿಸುವೆನು” ಎಂದು ನುಡಿದು ತಾಯಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದರು. ಈ ವಚನವನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಶ್ರೀ ಸಮರ್ಥರು ಪುನಃ ಸಗುಣ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಹೀಗೆ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಹಾತಪಸ್ವಿಗಳಾದ್ದರಿಂದಲೇ ರಾವಜೀ ಪಂತ-ಗೀತಾಬಾಯಿಯವರು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಧುಗಳಾಗಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಾಜ್ಞರಾದರು. ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಪಾಂಡುರಂಗನ ವರವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಕುಲಕೋಟಿಯನ್ನಾಧರಿಸುವ ಸಗುಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ಯಾವಾಗ ಹುಟ್ಟಿಬರುವನೋ ಎಂದು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾವಜೀ ಪಂತರ ಪರಿಶುದ್ಧವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವವು ನಾಲ್ಕೂ ಕೆಳಗೆ ಹಬ್ಬಿತು. ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟಾಳುವಾಗಿದ್ದರೂ ಕರ್ಮಮಾರ್ಗವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ತಪ್ಪಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಎತ್ತಿನ ಕಷ್ಟದಿಂದಾದ ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಉಣ್ಣಿ ಬಾರದೆಂದು ಎರಡು ಕೋಣಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಾವೇ ಜೀಸಾಯ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಬಂದ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನೇ ಉಣ್ಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಈ ನಿಸ್ಕೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟದಾಯಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಕಡತನಕ ಪಾಲಿಸಿದರು. ಹೀಗಿರಲು ಗೀತಾಬಾಯಿಯು ಗರ್ಭವತಿಯಾದಳು. ಲಿಂಗೋಪಂತರಿಗೆ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಈ ಪುಣ್ಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಗುಣ ರೂಪವಿರಬಹುದೆಂಬ ಅತ್ಯಪಿಶ್ವಾಸವು ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಮಾಧಾನವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ಶ್ರೀ ಮಾರುತಿರಾಯನೇ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಶುರೂಪವತಾಳಿ ವಾಸಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಗರ್ಭದ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವದೇನು? ಆ ಗರ್ಭದ ದೈವೀ ತೇಜಸ್ಸು ಗೀತಾಬಾಯಿಯ ಮುಖದಮೇಲೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾದ್ದರಿಂದ ಲಿಂಗೋಪಂತರು ತಮ್ಮ ಆನಂದವು ಸತ್ಯವಾದದ್ದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು.

ಶುಕ್ಲೇಂದುಂನಂತೆ ಗರ್ಭವು ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಗೀತಾಜಾ
ಯಿಗೆ ಸಾತ್ವಿಕವಾದ ಒಯಕೆಗಳು ಆಗಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಅವಳು
ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ “ಶ್ರೀರಾಮನ ಉಪಾಸನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವೆನು. ಜನರ ಅಂತಃ
ಕರಣದಲ್ಲಿ ಮನಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಪಾಪಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ತುಡಿಸುವೆನು.
ಪತಿತರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವೆನು” ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದು ಭಗವ
ದ್ವಾಣಿಯೆಂದು ಲಿಂಗೋಪಂತರು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಹುಟ್ಟಿಬರು
ವನೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲಮನಸ್ಕರಾದರು. ಗೀತಾಜಾಯಿಮಾತೆಗೆ
ನವಮಾಸಗಳು ತುಂಬಿದವು. ಶಾಲಾಹನ ಶಕೆ ೧೭೭೭ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ
೧೦ ಯ ಶುಭವಸವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಅಂದು ಆ ಮಹಾಸಾಧ್ವಿಯು
ಬೇನೆತಿನ್ನಲಾರಂಭಿಸಿ, ಅಲ್ಪಾವಕಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಸುಂದರ ಪುತ್ರರತ್ನವನ್ನು
ಜನಿಸಿದಳು. ಮೊಮ್ಮಗನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಲಿಂಗೋಪಂತರು
ಅತ್ಯಂತ ಹರುಷವನ್ನು ತಾಳಿದರು. ರಾವಜೀಪಂತರು ಸೂತಿಕಾಗೃಹಕ್ಕೆ
ಬಂದು ಭಗವದ್ವಿಭೂತಿಯು ಪ್ರಕಟವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದು ಆ ಶಿಶುವಿಗೆ
ಸಾಸ್ವಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅನಂತ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ
ದರು. ಮಹಾಭಗವದ್ಭಕ್ತನಾದ ರಾವಜೀಪಂತನು ತನ್ನ ಗುರುತು
ಹಿಡಿದನೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಎಂಬಂತೆ ಆ ಶಿಶುವು ನಗಲಾರಂಭಿಸಿತು.
ನೆರೆದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ
ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೆ ಶಿಶುಗಳು ಅಳುವವಲ್ಲದೆ ನಗಲಾರವು. ಈ ಶಿಶುವು
ಅಲೌಕಿಕವಾದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಗುವದೆಂದು ಸರ್ವರೂ ನಿಶ್ಚಯಿ
ಸಿದರು. ಪ್ರಿಯವಾಚಕರೇ, ಭಕ್ತಾಧೀನನಾದ ಶ್ರೀ ಮಾರುತಿಯು
ಭಕ್ತರನ್ನುದ್ಧರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಅವತರಿಸಿದನು.
ಭೂಮಾತೆಯೇ ನೀನೇ ಧನ್ಯಳು! ಕಲಿಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟರ
ಉದಯವಾಗುತ್ತ ನೆರೆದದ್ದರಿಂದಲೇ ಪರಮಾತ್ಮನು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ
ಸಾಧುರೂಪದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಬರುತ್ತಿರುವನು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ದುಷ್ಟ
ರನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲವೇ?

ಬಳಿಕ ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಆಪ್ತವೈರಾಗ್ಯ, ಸಕಲ ಜನರಿಗೂ, ಈ ಮಹದಾನಂದವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಕೋಶ್ವರೀ-ಸತ್ಕರಿಯನ್ನು ಹಂಚಿದರು. ಹುಟ್ಟಿದ ಹಸ್ತಿರಡಸೇ ದಿವಸ ಸುಮಂಗಳಿಯರು ಜೋಗುಳವಾಡಿ ಆ ಶಿಶು ಬಗೆ 'ಗಣಪತಿ' ಎಂದು ಮಂಗಳನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು. ಮಾನುಷ ಸೇವೆ ಧಾರಣಮಾಡಿದ ವಾರುತಿರಾಯನು ಗಣಪತಿಯೆಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಧಾರಣೆಯಿಂದ ಲಿಂಗೋಪಂತರಿಗೆ ಮೊಮ್ಮಗನಾಗಿಯೂ, ರಾವಣಾಪಂತರಿಗೆ ಮಗನಾಗಿಯೂ ಅಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಬಾಲಲಿಂಗಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಈ ಸಗುಣ ಅವತಾರವನ್ನು ನೋಡಿ ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಧನ್ಯರಾದರು.

೩ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ:- ಬಾಲ-ಲಿಂಗಗಳು.

ಪ್ರಿಯ ಪಾಠಕರೇ, ಪರಮಾತ್ಮನು ಭಕ್ತರ ಸಲುವಾಗಿ ಸಗುಣರೂಪ ಧಾರಣಮಾಡಿ ಒಂದಬಳಿಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯರಂತೆಯೇ ಅವರಿಸಬೇಕಾಗುವದಲ್ಲವೇ? ಅದರೂ ಆತನು ಕೇವಲ ಅಜ್ಞಾನ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ನಟಿಸದೆ, ತನ್ನ ಅಮಾನುಷತನವನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ತನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ-ಭಾವನೆಗಳುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿರುವದು. ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಮಾದರಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಸತ್ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವದೇ ಆತನ ಕೆಲಸವಾದ್ದರಿಂದ ಆತನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತದ ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ ಸಾಯಕರಾದರೂ, ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಳಿಸಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಅಸ್ತಿಭಾರವನ್ನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ಹಾಕಬೇಕಾಯಿತು. ಇರಲಿ.

ಗಣಪತಿಯು ತೀರ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಂದರೆ ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಅವತಾರದ ಗುರುತನ್ನು ತೋರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಒಂದು ದಿನ ಗೀತಾಬಾಯಿಯು ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿ, ನಿರು ತರುವದಕ್ಕಾಗಿ ನದಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ದಾಸ-ದಾಸಿಯರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿಯಾರೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಗೀತಾಬಾಯಿಯು ಕೂಡ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು. ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದಳು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರದಿದ್ದರೂ, 'ರಾಮನಾಮ'ದ ಜಯ ಘೋಷವು ಕೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸಾಧ್ಯೆಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು? ಎಂದು ಕೂಡವನ್ನಿಳಿಸಿ, ಧ್ವನಿಯು ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಮಲಗಿಸಿದ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದಳು. ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರದೆ, ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ಗಣಪತಿಯು ರಾಮನಾಮವನ್ನು ಜ್ವರಿಸುತ್ತಿರುವನೆಂದು ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿಯ ಬಂದಿತು. ಪ್ರಿಯ ವಾಚಕರೇ! ಆಗ ಆ ಸಾಧ್ಯೆಗೆ ಹೇಗೆ ಆಗಿರಬೇಡ? ಒಂದು ವರುಷದ ಶಿಶುವೆಂದರೇನು! ರಾಮನಾಮದ ಜಯಘೋಷವನ್ನು ಮಾಡುವದೆಂದರೇನು! ತಲೆ ಬೆಳ್ಳಗಾಗುವವರೆಗೆ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದರೂ ರಾಮನಾಮವನ್ನು ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕೆಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವರು ಅಸಂಖ್ಯ ಜನರುತ್ತಿರಲು, ಒಂದು ವರುಷದ ಮಗುವು ಭಗವದ್ವಜನೆ ಮಾಡುವದೆಂದರೆ, ಯಾವ ತಾಯಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ! ತನ್ನ ಮಗನು ಮನುಷ್ಯನಾಗಿರದೆ, ದೇವಾಂಶವಂಭೂತನಾದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಮೇರಿಗೆ ರಾಮಭಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವನು, ಎಂದು ಆ ಸಾಧ್ಯೆಯು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಳು; ಮತ್ತು ಆನೆಂದದ ಭರವಸೆ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಿ ಹೋದಳು. ತಾಯಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದಕೂಡಲೆ ಮಗುವು ರಾಮಭಜನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಳುವದಕ್ಕಾರಂಭಿಸಿತು. ಪ್ರಿಯವಾಚಕರೇ, ನೋಡಿದಿರಾ, ಭಗವನ್ಮಾಯೆಯನ್ನು! ಅವತಾರಿಕರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಅವತಾರದ ಕುರುಹನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧರೀತಿಯಿಂದ ಬೈಲಿಗಿಡಲು ಬಹ್ನರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು?

ಗೀತಾಜಾಯಿಯು ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸ್ತನಪಾನ ಮಾಡಿ ಸಿದಳು. ಇಂಥ ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತ ಆ ಮಹಾತಾಯಿಯೇ ಧನ್ಯಳು. ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಜಗತ್ತಿನ ತಾಯಿಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮೂಲೆ ಕುಡಿದು ಗಣಪತಿಯು ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಿದನು. ಗೀತಾಜಾಯಿಯು ಮನೆಗೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಳು. ಹೀಗೆ ಮಗುವು ಒಂದೊಂದೇ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತ ಬಿಡಿಗೆಯ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಜಿಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಉಲ್ಟಾ ಸಕಳೆಯು; ವರ್ಣವು ಶುದ್ಧ ಬಂಗಾರದಂತೆ ಇತ್ತು. ಅವಯವಗಳು ವುಷ್ಟವಾದವು. ದೇಹವು ಯಾವಾಗಲೂ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಥ ಸುಂದರ ಮಗುವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸದವರಾರು! ನೆರೆಹೊರೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಂತೂ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಎತ್ತಿ ಮುದ್ದಾಡದೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗಣಪತಿಯು ಯಾರು ಕರೆದರೂ ಒಲ್ಲೆನ್ನುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಇಡೀ ದಿನವಾದರೂ ಹಡೆದ ತಾಯಿಗೆ ಮಗುವಿನ ಭಿಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಸರ್ವ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದಂತೆ ಗಣಪತಿಯು ಗೊಂದಾವಲಿಯಲ್ಲಿಯ ಸಮಸ್ತ ಜನರಿಗೂ ಪ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದನು. ಜನರು ಆತನ ಅಗಾಧ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಬೆರಗಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳು ಕ್ರಮಿಸಿದವು.

ಗಣಪತಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಜ್ಜನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ತಂದೆಯು ಸರ್ವದಾ ಭಗವದ್ಭಾವದಲ್ಲಿ ರತನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದದರಿಂದ ಲಿಂಗೋಪಂತರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವದೇ ಆ ಮಗುವಿಗೆ ಆನಂದವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಭಜನೆ ಮಾಡಹತ್ತಿದರೆ ತೊದಲನುಡಿಯಿಂದ “ಲಾಮ ಕೃಷ್ಣ ಹಲಿ” ಎಂದು ಗಣಪತಿಯು ಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನ ಈ ಮಧರ ಭಜನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನೆರೆದವರೆಲ್ಲರೂ ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಣಪತಿಯು ತಾನು ಅವತಾರಿಕನಾಗಿದ್ದರೂ, ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಹಿರಿ

ಯರ ಅನುಕರಣಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬದನ್ನೂ ಹಿರಿಯರು ಸದಾಚಾರ ಪ್ರಿಯ ರಿದ್ದರೆ ಮಕ್ಕಳೂ ಸದಾಚಾರಿಗಳಾಗುವೆಂಬದನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಜ್ಜನ ಅನುಕರಣವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಜ್ಜನು ಭಜನೆ ಮಾಡಿದರೆ ತಾನು ಮಾಡುವನು, ನಮಸ್ಕಾರ ಹಾಕಿದರೆ ತಾನೂ ಹಾಕುವನು. ಜಪ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತರೆ ತಾನೂ ಜಪ ಮಾಡು ವನು. ಪುರಾಣವನ್ನು ಓದಿದರೆ ಕೂತುಕೊಂಡು ಕೇಳುವನು. ಈ ರೀತಿ ಗಣಪತಿಯು ಕೇವಲ ಅಜ್ಜನ ಅನುಕರಣ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗಿರುವ ಒಂದು ದಿನ ಲಿಂಗೋಷಂತ ರು ನದಿಗೆ ಸ್ನಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೋದರು. ಅವರು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು ಆದರೆ ಗಣಪತಿಯು ಅವರ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಹೋಗಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಹತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಅವರು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಗಣಪತಿ ಯು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಅಜ್ಜನ ಜೊತೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಮನೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಸ್ಥನಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟನು. ಇತ್ತ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಣ ಪತಿಯು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣದ್ದರಿಂದ ಸುತ್ತಲೂ ಹುಡುಕಿ ನೋಡಿದರು. ಆತನು ಯಾರ ಯಾರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಮನೆಗಳ ನ್ನೆಲ್ಲ ಹುಡುಕಿ ನೋಡಿದರು. ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಜನರೂ ನೆರೆಹೊರೆಯ ವರೂ ಕೂಡಿ ಊರೆ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಶೋಧ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೂ ಗಣಪತಿಯ ಸುದ್ದಿಯು ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಗಾಬರಿಯಾದರು. ತುಡುಗರು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೋ ಮಗುವು ಕೆರೆ-ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತೋ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಚಡಪಡಿಸಹತ್ತಿದರು. ಅರಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿರದ ಮಗುವು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರಬಹುದು? ನಮ್ಮ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಎಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಯಿತು! ನಮ್ಮ ಕುಲದೀಪವನ್ನು ಯಾರು ಅಪಹರಿಸಿದರು! ಎಂದು ಪಂತರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕೆಯು ಬಂದು— ಅವ್ವಾ, ಯೋಚಿಸಬೇಡಿರಿ, ಗಣಪತಿಯು ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರು

ವನು. ನಾನು ಈಗಲೇ ನೋಡಿ ಒಂದಿರುವೆನು ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಬಣಗುವ ಪೈರುಗಳಿಗೆ ಮಳೆ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಾಗುವ ದೀಪಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದಂತಾಯಿತು. ಲಿಂಗೋಪಂತರ ಮುಖವು ಹಿಗ್ಗಿ ಇಷ್ಟಗಲವಾಯಿತು. ಅವರು ಆ ಮುದುಕೆಯ ಜಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ನವಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟರು. ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಸಮಸ್ತ ಜನರೂ ನಡೆದರು.

ಸನೀತೀರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಸನ ಮುಖದ ತೆಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯು ಧ್ಯಾನಸ್ಥನಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅವನು ಕುಳಿತಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಸಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಿಳಿವಿತ್ತು. ಆತನು ಪದ್ಮಾಸನ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಅವನು ದೃಶ್ಯಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೃದಯಸ್ಥನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಮಹಾಯೋಗಿಯಂತೆ ಕುಳಿತ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸರ್ವರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಭರಿತರಾದರು. ಈತನು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ ಪುತ್ರೈಕ್ಷ್ಮ ಯೋಗೀಶ್ವರನೇ ಈ ಬಾಲಕನ ವೇಷದಿಂದವತರಿಸಿರುವನು ಎಂದು ಜನರು ಮಾತನಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಓಡಿಹೋಗಿ ಮಗುವಿನ ಮೈದಡವಿ ಅವನನ್ನು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಿದರು. ಗಣಪತಿಯು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ದೃಶ್ಯಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿದನು; ಮತ್ತು ಏನೂ ಅರಿಯದವನಂತೆ ಅಜ್ಞಾನನ್ನನ್ನು ಈ ಆಡವಿಯಲ್ಲಿಕೆ ಕರಿತಂವಿರುವೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಲಿಂಗೋಪಂತರು ನಸುನಕ್ಕು ಮಗುವಿನತ್ತಿತ್ತಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಗಣಪತಿಯು ಈ ಸಮಾಧಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪುತ್ರೈಕ್ಷ್ಮ ನೋಡಿದವರು ಅಂದು ದಂಗುಬಡಿದು ಹೋದರು. ಊರತುಂಬ ಗಣಪತಿಯ ಸುದ್ದಿಯೇ ಸುದ್ದಿಯು!

ಹೀಗೆ ಗಣಪತಿಯು ಅನೇಕ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿ ಗೋಂದಾವಲಿಯು. ವಿವಾಸಗಳನ್ನು ಆನಂದಕಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸುತ್ತಿರಲು ಆತನಿಗೆ

ಆರು ವರುಷಗಳು ಕ್ರಮಿಸಿದವು. ಆಗ ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಮೊಮ್ಮಗನನ್ನು ಕುಳಿತು ಇಂತು ಬೋಧಮಾಡತೊಡಗಿದರು.---“ಮಗೂ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀನು ದೊಡ್ಡವನಾದೆ. ಹುಡುಗರು ಒಪ್ಪದಿನಗಳವರೆಗೆ ಆಟದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯಬಾರದು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಕೀರ್ತಿಯುಂಟಾಗುವದು. ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಪರಮ ಅರ್ಥವು ದೊರಕುವದು. ಈಸಗಲಿತ ಮನುಷ್ಯನು ನೀರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಪಾಕಾಗಿ ಬರುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾವಂತನಾದ ಮನುಷ್ಯನು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜನಾಗಿ ಪಾರಾಗುವನು. ಅದ್ದರಿಂದ ಗಣಪತೀ, ನೀನು ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗು.”

ಅಜ್ಜನ ಈ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ಗಣಪತಿಯು ನಕ್ಕನು. ಆದರೆ ಆತನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪರಿಸ್ಥಾವಿಸಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದನು. ಗಣಪತಿಯು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡುವದರಿಂದರೆ ಸಿಂಹುತ್ತಮಾತ್ರವೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಲನಶ್ಯವಲ್ಲ. ಅವನು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಧೂಳಾಕ್ಷರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಲಿತು ಅಜ್ಜನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದನು. ಆತನು ನಿರಾಯಾಸದಿಂದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಓದಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಪಂತರಿಗೆ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು; ಮೊಮ್ಮಗನು ಸಾಮಾನ್ಯನಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಮರಿಸಿ ಆತನನ್ನು ಅಪ್ಪಿ ಕೊಂಡರು. ಗಣಪತಿಯು ಅಲ್ಪಾವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಪಂತರಲ್ಲಿದ್ದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕಲಿತು ಮುಂದೆನು ಹೇಳುತ್ತೀ ಎಂದು ಕೇಳತೊಡಗಿದನು. ಆಗ ಪಂತರು ಒಬ್ಬ ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕನನ್ನು ಮೊಮ್ಮಗನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದರು. ಪಾಪ ಆ ಬಡ ಶಿಕ್ಷಕನು ಇಂಥ ಅವತಾರಿಕನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಏನು ತಾನೇ ಕೊಡಬಲ್ಲನು? ಆತನು ಗಣಪತಿಯ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಗಣಪತಿಯು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ಮಾಡಿದವರಂತೆ ಸರ್ವ ವಿದ್ಯಾಪಾರಂಗತನಿರುವನೆಂಬದು ಪಂತರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಾಟವ, ತಪ್ಪಲು ಗಣ

ಪತಿಗೆ ಆಟಕ್ಕಾಗಿ ಹುರುಳು ಬಂದಿತು. ಆತನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲತನದ ಆಳುಗಳ ಸಂಗಡ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ ದನ-ಕರುಗಳನ್ನು ಮೇಸುವದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೂ ಆತನ ಆಟದ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಬೇರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಉಳಿದ ಆಟಗುಳಿ ಹುಡುಗರಂತೆ ಚಣಿ-ಫಣಿ-ಗುಂಡು-ಗಜಗ ಮುಂತಾದ ಆಟಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಹಲವು ತರದ ಹೂಗಳನ್ನು ಹೂದು ತರುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಳಿಕ ಒಂದು ಕಲ್ಲನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದರ ಹತ್ತರವೇ ಮತ್ತೊಂದು ಕಲ್ಲನ್ನಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಲೋಕಜನನಿಯಾದ ಸೀತಾ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಲ್ಲನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೆಂದೂ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಲ್ಲನ್ನು ಆ ಮೂರೂ ಕಲ್ಲುಗಳ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಮಾರುತಿಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಳಿಕ ಆತನು ಆ ದೇವರನ್ನು ನೋಡಲೋಪಚಾರದಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಡವಿಯೊಳಗಿನ ಹುಡಿ, ಹರಳು, ಗಿಡಗಂಟಿಗಳ ಎಲೆಗಳು, ಅಡವಿಯ ಕಾಡ ಹೂಗಳು ಇವೇ ಆತನ ಪೂಜೆಯ ಉಪಕರಣಗಳು; ಪೂಜೆಯು ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶ್ರೀರಾಮನಾಮದ ಜಯಘೋಷವನ್ನು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಗೋಪಾಲಕರ ಜಯಘೋಷದಿಂದ ಆ ಅರಣ್ಯವೆಲ್ಲ ಶ್ರೀರಾಮನಾದಮಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹುಡುಗರು ಬಹು ಆನಂದದಿಂದ ರಾಮಭಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಣಪತಿಯಂತೂ ರಾಮ-ರಾಮ ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಮೈಮರೆತು ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಇಂತು ಆತನ ರಾಮಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವವು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹಬ್ಬಿ ಹೊರಬೀಳಲಾರಂಭಿಸಿತು. ತುಸ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಕರೆಲ್ಲರೂ ರಾಮಭಕ್ತರಾದರು.

೪ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ—ಮೌಂಜೀಬಂಧನ ಹಾಗೂ ವಿನಾಹ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಗಣಪತಿಯು ಹಲವು ಬಾಲಲೀಲೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಸುತ್ತಿರಲು, ಏಳನೆಯ ವರುಷವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಗರ್ಭಾಷ್ಟಮ ದಲ್ಲಿ ಉಪನಯನ ಮಾಡುವದು ಶಾಸ್ತ್ರಮಹಿತವಾದ್ದರಿಂದ ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಮೊಮ್ಮಗನ ಮೌಂಜೀಬಂಧನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ಆಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕುಲಪ್ರದೊಳಿತರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಮುಹೂರ್ತವನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸಿದರು, ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಕರ್ಮಲೀಲಾದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಯಾವದೊಂದು ಕೆಲಸವು ಸಿದ್ಧತಿಯಂತೆ ಸಾಂಗವಾಗುವದೇ ಹೆಚ್ಚು ಸೇರುತ್ತಿತ್ತು. ಪಂತರ ಮೊಮ್ಮಗನ ಉಪನಯನವೆಂದ ಬಳಿಕ ಕೇಳುವದೇನು? ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಲ್ಲರೂ ನೆರೆದರು. ಆಪ್ತರಿಂದಲೂ ಇಷ್ಟಮಿತ್ರರಿಂದಲೂ ಪಂತರ ಮನೆಯು ತುಂಬಹೋಯಿತು. ಪ್ರದೋಹಿತರು ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟ ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯ ಮೌಂಜೀಬಂಧನವಾಯಿತು. ಮೊದಲೇ ಚಲುವನಾದ ಗಣಪತಿಯು ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಒಪ್ಪತೊಡಗಿದನು. ಮೇಖಲಾ ಅಜಿನಗಳು ಅವನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಭೂಷಣಪ್ರದವಾದವು, ಆ ಬಾಲವಟುವನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೌತುಕಪಡಹತ್ತಿದರು. * ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನವಾಯಿತು. ಲಿಂಗೋಪಂತರಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ ಬಹಳ; ಶುಕ್ಲಯಜುರ್ವೇದೀಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅನ್ನದಾನಪ್ರಿಯರು. ಅಂತೆಯೇ ಈ ಶಾಖೆಯವರಿಗೆ 'ವಾಜಸನಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಮೂಲತಃ ಅನ್ನದಾನ ಪ್ರಿಯರಾದ ಲಿಂಗೋಪಂತರಿಗೆ ಮೊಮ್ಮಗನ ಮೌಂಜೀಬಂಧನದಂಥ ಸಮಾರಂಭವು ಬಂದ ಬಳಿಕ ಕೇಳುವದೇನು? ಅವರ ಅನ್ನಸಂತರ್ಪಣೇಷ್ಟೆಯು ದ್ವಿಗುಣಿತವಾಯಿತು. ಮನಸ್ಸು ದಣಿ

ಯುವನರಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂತರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಸಮಸ್ತ ಜಾತಿಯ ಜನರೂ ಆಕಂಠವರ್ಯಂತರವಾಗಿ ಉಂಡು ತೃಪ್ತರಾದರು.

ಮೊಂಜೀಬಂಧನದಿಂದ ವಿಜೃಂಭವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ್ದರಿಂದ ಗಣಪತಿಯು ವೇದಾಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆರಂಭವಾದನು. ಮೊಮ್ಮಗನು ವೈದಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ಲಲನಿಕೆಯು ಲಿಂಗೋಪಂತರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಬಹು ವೈದಿಕ ಪಂಡಿತನನ್ನು ಮೊಮ್ಮಗನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದರು, ಗಣಪತಿಯು ಆ ಪಂಡಿತರ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಸಂಧ್ಯಾ ವಂದನ, ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞ, ದೇವಪೂಜೆ, ವೈಶ್ವದೇವ ಮೊದಲಾದ ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮದ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಸಂಹಿತೆಯೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನೂ ಅಂದು ತೋರಿಸಿದನು. ಪಂಡಿತನು ಬಿರಗಾದನು. ಈತನಿಗೆ ನಾನು ಕಲಿಸತಕ್ಕದ್ದುನೇನು? ಎಂದು ನುಡಿದು ಪಂತರಿಗೆ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದನು. ಪಂತರು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ--- “ಗಣಪತಿಯು ದೇವಾಂತಸೆಂಬದು ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮತ್ತೆ ಮೋಸಹೋಗುವೆನಲ್ಲ, ಇದೆಂಥ ಅಜ್ಞಾನವು? ಭಗವನ್ಮಾಯೆಯು ಅಗಾಧವಿದ್ದದರಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಹೀಗೆ ಭ್ರಾಂತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ದಯಾಘನನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು” ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡು ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಟ್ಟರು.

ಗಣಪತಿಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥರನಂತೆ ವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದನೇ ಆಗಿದ್ದನು. ಆತನು ತಪ್ಪದೆ ಸ್ನಾನ-ಸಂಧ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತ ಅಜ್ಜನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗಿರಲು ಗಣಪತಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡವನಾದನು. ಜಾಲಾಳವಸ್ಥೆಯು ಮುಗಿಯುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಆತನು ಅಟ್ಟನೋಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಭಗವಚ್ಚಿಂತನದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲಕಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಮಾನವರಿಗೆ ಸದ್ಗುಣ ಕೃಪೆಯು ಬೇಕು. ಸದ್ಗುಣಕೃಪೆಯಿಲ್ಲದವನ ಬಾಳು ವೃಥಾವು. ಯಾ-

ನನು ಸದ್ಗುರುವಿನ ಚರಣ ದರ್ಶನವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವೋ ಯಾವನು ಸದ್ಗುರುವಿನಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿತನಾಗಿಲ್ಲವೋ ಅವನ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಧಿಕಾರವು; ಮನುಷ್ಯಜನ್ಮದ ನಿಜವಾದ ಸಾರ್ಥಕತೆಯು ಸದ್ಗುರುಸೇವೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ಯಾತರಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳು ಆತನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರತೊಡಗಿದವು. ಸದ್ಗುರು ಪಾದಾರವಿಂದಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುವ ದರ ಕಡೆಗೇ ಆತನ ಮನಸ್ಸು ಆತುರಪಡಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಅವನು ಜನರ ಕೂಡ ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾತಾಡದಾದನು. ಅಡವಡವಿ ತಿರುಗತೊಡಗಿದನು. ಗಣಪತಿಯ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾದದ್ದನ್ನು ತಿಳಿದು ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸಮಾಧಾನ ತಾಳಿದರು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ವೃನ್ದಾಪ್ಯದೇವಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಕೆವಿ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮುಂದೆ ವಾಗಿದ್ದವು. ಕಾಲುಗಳು ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಪಂತರ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿರಲು, ಮಗನು ಉಡಾಳನಾಗುವನೆಂದು ಗೀತಾಬಾಯಿಯು ಚಡಪಡಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಸಂಸಾರಕರಿಗೆ ಸಂಸಾರ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ಲವಲವಿಕೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆಲ್ಲದೆ ಪರಮಾರ್ಥದ ಕಡೆಗೆ ಅವರ ಲಕ್ಷ್ಯವು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಗೀತಾಬಾಯಿಯು ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇತ್ತು. ಆಕೆಯು ಮಗನ ಲಗ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು ಎಂದು ಪಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಈ ಒಯಕೆಯು 'ಗಣಪತಿಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಿಂತನದಿಂದ ಕೈಗೂಡದೆಂಬದು ತಿಳಿಯಲು ಆಕೆಯು ಯೋಚಿಸಲಿಕ್ಕಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಲಿಂಗೋಪಂತರ ಹಾಗೂ ಗೀತಾಬಾಯಿಯು ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಬಂದೇ ಆಯಿತು. ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಅವನು ಕೈಗೆ ಹತ್ತದೆ ಹೋಗುವನೆಂದು ಅವರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಹಾಗಾದರೆ ಆತನನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಆತನ ಲಗ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಲಗ್ನವಾದ ಹೊರತು ಗಂಡುಹುಡುಗರ ಬುದ್ಧಿಯು ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಮದು

ವೆಯು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಬೇಡಿಯೇ ಸರಿ. ಆಯುರ್ಮಾನವು ತೀರುವವರೆಗೆ ಒಂದು ಬೇವಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬೇವವು ಗಂಟುಬೀಳುವ ದಿಂದರೆ ಇದೇನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಬೇಡಿಯೇ? ಇಂಥ ಅಸಾಧಾರಣ ಬೇಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಲಿಂಗೋಪಂತರೂ ಗೀತಾಬಾಯಿಯೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ಅವರ ಈ ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ನುಸಾರವಾಗಿ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನು ಅವರ ಮನೆಗೆ ವರಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟನು.

ಶ್ರೀಮಂತ ವರಗಳಿದ್ದರೆ ಕನ್ಯಾಪಿತೃಗಳು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಎಡತಾಕುವರು. ಬಡವರಗಳು ಕಣ್ಣಿಡುರಿಗೆ ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾತಾಡಿಸುವದಿಲ್ಲ; ಇದೊಂದು ಲೋಕ ವಾಡಿಕೆಯೇ ಆಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಲಿಂಗೋಪಂತರ ಕಾಲಕ್ಕಾದರೂ ಈ ರೂಢಿಯು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಕನ್ಯಾಪಿತೃಗಳು ಎಡತಾಕಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು.

ಲಿಂಗೋಪಂತರ ಮನೆಗೆ ವರಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಗೃಹಸ್ಥನ ವೆಸರು ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಾರೆ ಎಂಬದಿತ್ತು. ಆತನು ವತನದಾರ ಕುಲಕರ್ಣಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಆತನ ಊರು ಖಾತವಳ ಎಂಬದು; ಗೊಂದಲವಲಿಯಿಂದ ೧೨ ಮೈಲುಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿತ್ತು. ಪರಸ್ಪರರ ಮನೆತನಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯು ಪರಸ್ಪರರಿಗೆ ವಿದಿತವಿತ್ತು. ಆಗ ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ—ಈ ಗೃಹಸ್ಥನು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಒಂದಿರುವನು. ಈತನ ಕನ್ನಿಕೆಯು ಸಲಕ್ಷ್ಯವಿರುವದು. ಶರೀರ ಸಂಬಂಧಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಗುರ್ತಿನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಗುರ್ತಿನಲ್ಲಿ ದೂರದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರರ ಸ್ವಭಾವಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಒಪ್ಪಳ ಗೊಂದಲವಾಗುವದು. ಜಗಳಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬರುವದು. ಮದು ವೆಯಂಥ ತುಭಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರರು ಜಗಳಾಡುವದೂ ಮೋರೆಕರ್ರಿಗೆ

ಮಾಡುವದೂ ಅಪ್ರಶಸ್ತವು. ಇದರಿಂದ ವಧೂವರರಿಗೆ ಅಮಂಗಲವಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಭಾವಿತರನ್ನು ನೋಡಿ ಶರೀರಸಂಬಂಧ ಮಾಡಬೇಕು. ನಗುತ್ತ ಕೆಲೆಯುತ್ತ ಪೂರ್ಣ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು. ಸಂಭಾಜಿಮಲ್ಲಾರಿಯು ಸಂಭಾವಿತನಿರುವನು. ಈತನೊಡನೆ ಶರೀರಸಂಬಂಧ ಮಾಡುವದು ನಮಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವು. ಯಾವದಕ್ಕೂ ಜಗಳಬರುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಸಂಭಾಜಿಮಲ್ಲಾರಿಯವರನ್ನು ಹತ್ತರ ಕರೆದು ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಘಟಿತಾರ್ಥವನ್ನು ನೋಡಿಸಲು ೩೨ ಗುಣಗಳು ಕೂಡಿ ಬಂದವು. ಆಗ ಲಿಂಗೋಪಂತರಿಗೂ ಸಂಭಾಜಿಮಲ್ಲಾರಿಯವರಿಗೂ ಪರಮಾನಂದವಾಯಿತು. ಯಾಕಂದರೆ ಉಭಯತರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶರೀರಸಂಬಂಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉತ್ಕಟೀಚ್ಛೆ ಉಂಟಾದಾಗ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಜ್ಯೋತಿಷವು ವಿಘ್ನವಾದರೆ ನೋಣತಿಂದ ಹಾಗಾಗುವದು. ಇಬ್ಬರೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತ ಕೂಡ್ರಬೇಕಾಗುವದು. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗವು ತಪ್ಪಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಉಭಯತರಿಗೂ ಅನಂದವಾಯಿತು.

ಘಟಿತಾರ್ಥವು ಕೂಡಿಬಂದದ್ದರಿಂದ ಲಿಂಗೋಪಂತರೂ ಸಂಭಾಜಿಯವರೂ ಕೊಡ-ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತುಕಥೆಗಳನ್ನಾಡಿದರು. ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮಗನಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಲಗ್ನ ಮುಹೂರ್ತ ನಿಶ್ಚಯವೂ ಆಯಿತು.

ಈ ಯಾವ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಗಣಪತಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆತನು ಸದ್ಗುರು ಶೋಧಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಪಂತರು ಮೊಮ್ಮಗನನ್ನು ಆಳುಗಳಿಂದ ಮನೆಗೆ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಆತನಿಗೆ ಸದುಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. “ತಮ್ಮಾ, ಹೀಗೆ ಅಡವಡವಿ ತಿರುಗಬೇಡ. ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಲಗ್ನ ಮಾಡುವೆನು; ಹೆಂಡತಿಯು ಮನೆಗೆ ಬರುವಳು. ನೀನು ಇನ್ನೂ ಹುಡುಗನಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ಅಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು

ಜೀಗನೆ ನಿನ್ನ ಮದುವೆಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಏನು ಮಾಡಲಿ? ನನಗೆ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಸೆಯು ಬಂದಿದೆ; ನಾನು ಇನ್ನು ಬಹಳ ದಿವಸ ಬದುಕಲಾರೆನು. ನಾನು ಇರುವಾಗಲೇ ನಿನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷತೆಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಮೇಲಾಗಿ ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯ ಇಚ್ಛೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಪಶ್ಚಾತ್ತ ನಿನ್ನ ಲಗ್ನವಾಗುವದು ಅಶಕ್ಯವಿರುತ್ತದೆ; ನಿನ್ನ ತಂದೆಯು ಮೂರ್ಛಮಂತ ವೈರಾಗ್ಯಸ್ವರೂಪನು. ಆತನು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತದಸೆಯಲ್ಲಿರುವನು, ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯು ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು; ಅವಳಿಗೂ ನಿನ್ನ ಲಗ್ನವನ್ನು ಸಮಾರಂಭ ದಿಂದ ಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು? ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನೀಗ ನಿನ್ನ ಲಗ್ನವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜೀಕಾದಷ್ಟು ಐಶ್ವರ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸುವವರಾರು? ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಭ್ರಾಂತಿಷ್ಟನಂತೆ ಅಚ್ಚಾಡಬೇಡ. ಮನೆಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರು. ಮನೆತನದ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ತಿಳಿ ವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೋ; ನನ್ನ ಪಶ್ಚಾತ್ತ ಮನೆತನವನ್ನು ನಡಿಸತಕ್ಕ ವನು ನೀನೇ; ನಿನ್ನ ತಂದೆಯು ಯಾವ ಉಸಾಬರಿಗೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂತಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವೆಯಾ?"

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಅಜ್ಜನು ಸದುಪದೇಶ ಮಾಡಿ ಪ್ರಶ್ನಮಾಡಲು ಗಣಪತಿಯು ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ನಕ್ಕು—ಅಜ್ಜಾ, ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ ನನಗೆ ಮಾನ್ಯವು. ನೀನು ಲಗ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದರೆ ನಾನು ಬೇಡವೆಂದು ಯಾಕೆ ಹೇಳಲಿ? ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದಹಾಗೆ ಮಾಡು ಎಂದು ನುಡಿದು ಅಜ್ಜನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಒಳಗೆ ಹೋದನು. ಬಳಿಕ ಗಣಪತಿಯು ಒಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು—ಇದೇನು, ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜಂದಿರು ಈಗಲೇ ನನ್ನ ಲಗ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವರಲ್ಲ? ನಾನು ನನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಈ ನೋದವೇ ವಳನ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆನಾದ್ದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆನೆನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

ಆಗಲಿ ಮುದುವೆಮಾಡಲಿ, ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಾಧಕವೇನು ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದನು.

ಯಾವನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಬ್ರಹ್ಮನೋ ಆತನಿಗೆ ಯಾವ ಅಂಚೆ ಕೆಯು; ಸಾಧಕನಿಗೆ ಮಾಯೆಯು ಬಾಧಿಸುತ್ತದಲ್ಲದೆ ಸಿದ್ಧನಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಾಧಿಸುವದು? ಗಣಪತಿಯು ಮಾಯೆಗೆ ಸಿಲುಕದವನಾದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಮುದುವೆಗೆ ಅಂಜುವನೇ? ಮಾನುಷವೇಷ ತಳೆದದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಸಿಲುಕುತ್ತ ಮಾತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಗಣಪತಿಯು ಹೊರಗೆ ಬಂದನೆಂದು ಲಿಂಗೋಪಂತರಿಗೂ ಗಿತಾ ಬಾಯಿಗೂ ಪರಮ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಂಘಾಜಿರಾಯರು ಅಳಿಯನನ್ನೂ ಬೀಗರನ್ನೂ ಕರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಒಂಡಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿದರು. ಬೀಗರ ಕಡೆಯ ಪುರೋಹಿತನು ಬಂದು ಲಿಂಗೋಪಂತರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಕೂಡಲೆ ತಡವೇನು? ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಎಲ್ಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಮುಪ್ಪಿನ ಮುದುಕರಾಗಿದ್ದರೂ ಮೊಮ್ಮಗನ ಈ ವಿವಾಹಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತರುಣರಂತೆ ಚಟವಟಿಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಂದೆಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ರಾವಬೀಸಂತರು ತಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಅಸಂಖ್ಯಾಬಂಧಿಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ನಿಬ್ಬಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಹು ಜನರು ಹೊರಟರು ದೂರದ ಪ್ರವಾಸವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಬರುತ್ತೀನೆಂದವರಿಗೆ ಯಾರೂ ಬೇಡನೆಂದು ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗೋಪಂತರಲ್ಲಿ ಅನ್ನದಾನಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತದ್ವಾರವಿದ್ದದರಿಂದ ಜನರೂ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದು-ಮುಂದೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಯಜಮಾನನು ಕವಡಿ ಜುಂಬಕನಿದ್ದರೆ ಜನರು ಮುಂದರಿಯುವಿಲ್ಲ. ಸಡಿಲಕ್ಕೆ ಯಜಮಾನನು ಸಿಕ್ಕರೆ ಬೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಏರುವೆ ಗಂಟು ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನರು ಅವನ ಒಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರು. ಈ ಲೋಕ ವ್ಯವಹಾರದಂತೆ ಲಿಂಗೋಪಂತರ ನಿಬ್ಬಣಕ್ಕೆ ಒಹು ಜನರು ಸೇರಿದರು. ಸಂಗಡ ಎಷ್ಟು

ಜನರಿದ್ದರೂ ಪಂತರು ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಅನಾದರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಉಣಿಸಿ-ತೀಸಿ ತೃಪ್ತರನ್ನಾಗ ಮಾಡಿದರು. ಮಹಾ ಸಾಧುವರ್ಯರಾದ ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಭೂತದಯಾಪರರಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಸಂಗಡ ಬಂದವರನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಬಹುದೇ? ಆದರೆ ಇಂಥ ಅಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಪರಾಯಣರು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುವರು. ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಂತರು ಸಂಗಡಿಗರನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಗೊಂದನ್ನೇ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವರು. ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಲುವಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಒಡ ಜನರ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅವರ ಲಕ್ಷ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದು ತಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಸ್ತನೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿಯುವರಲ್ಲದೆ ಅಭಿಮಾನವೆಂದು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೇ ಅಜ್ಞಾನವೆನ್ನಬೇಕು? ಇದಕ್ಕೇ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಮಬ್ಬು ಎನ್ನಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡಿಗರು “ಒಡವರ ಊಟ ಜಂದ, ಧನಿಕರ ಮಾತುಜಂದ” ಎಂಬ ಗಾದೆಯನ್ನು ಹೇಳುವರು. ಸಮ್ಮ ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಅನುವಾದವಾಗಿದ್ದರಿಂದನ್ನು ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

ಲಿಂಗೋಪಂತರಂತೆ ಸಂಭಾಷಿರಾಯನೂ ದಾನಶೂರನಿದ್ದನು. ಆತನು ಬಂದ ಜೀಗರನ್ನು ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಮುನ್ನಿ ಸೀಮಾಂತಪೂಜೆಯಿಂದ ಅಳಿಯನನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿ, ಮೆರವಣಿಗೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಉಭಯ ಯಜಮಾನರು ಕಾರ್ಯದಕ್ಷರೂ ವರಸ್ವರ ಪ್ರೇಮಾದರವುಳ್ಳವರೂ ಇದ್ದದರಿಂದ ಮದುವೆಯ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾರದರ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ವಾಗ್ದಾನ-ಮಧುಪರ್ಕಗಳಾಗಿ ಅಕ್ಷತಾರೋಪಣವಾಯಿತು. ಗಣಪತಿಯು ವಧುವಿನ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಯಾದನು. ಮಗನ ಎರಡು ಕೈಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳಾದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಗೀತಾಜಾಯಿಯು ಧನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದಳು. ಲಿಂಗೋಪಂತರು ತಮ್ಮ ನೇತ್ರ

ಗಳು ಸಫಲವಾದವೆಂದು ನುಡಿದರು. ಮದುವೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗಣಪತಿಯ ವಯಸ್ಸು ಹತ್ತು ವರುಷದಿದ್ದು ಕನ್ಯೆಯ ವಯಸ್ಸು ಒಂಬತ್ತು ವರುಷ ದ್ದಿತ್ತು; ಈ ಹಸುಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಿಜ್ಜಣದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಕೌತುಕಪಟ್ಟರು. ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಅನ್ನದಾನದಿಂದ ಸಮಸ್ತಜಾತಿಯ ಜನರನ್ನೂ ತೃಪ್ತಪಡಿಸಿ ಮಂಗಳವಾದ್ಯಗಳು ಮೊಳಗುತ್ತಿರಲು ಮದು ಮಗನೊಡನೆ ಊರಿಗೆ ಬಂದರು. ಹಾಗು ಶ್ರೀಪಾಂಡುರಂಗನ ಸಮಾರಾ ಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಗೋಂದಾವಲಿಯ ನಿವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲರನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿ ಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಮದುವೆಯ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಲಿಂಗೋಪಂ ತರು, ಮೊಮ್ಮಗನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನವಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಜನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ:—ಸದ್ಗುರು ಶೋಧ.

ಮೊಮ್ಮಗನ ಮದುವೆಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಲಿಂಗೋಪಂತರು ಬಹಳ ದಿವಸ ಜಾಳಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಒಂದು ವರುಷದಲ್ಲಿಯೇ ಪಾಂಡುರಂಗನ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೈರಾದರು. ಆಜ್ಞಂದಿರು ಇಹಲೋಕಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಲು ಗಣಪತಿಯು ಹೆರೆಯುಜ್ಜಿದ ಹಾವಿನಂತೆ ಚಪಲನಾದನು. ಆಜ್ಞನಿಗೆ ವಚನಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಆತನು ಇರುವವರಿಗೆ ಮನವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಯೂ ಮೊರಗೆ ಮೋಗಬಾರದೆಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದನು. ಅದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಸ್ವನಃ ಸದ್ಗುರು ಶೋಧದ ಹಂಬಲವು ಅವನನ್ನು ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತು. ಸದ್ಗುರುವನ್ನು ಹುಡುಕದಿದ್ದರೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ವೈರ್ಥವು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಗಣಪತಿಯು ಚಂಚಲನಾದನು. ರಾತ್ರಿಹಗಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅತನಿಗೆ ಸದ್ಗುರು ವಿನ ಧ್ಯಾನವೇ ಹತ್ತಿತು. ಕೂತರೆ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಚಿಂತೆ; ನಿಂತರೆ ಸದ್ಗು ರುವಿನ ಚಿಂತೆ; ಮಲಗಿದರೆ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಚಿಂತೆ ಬಹಳ ಹೇಳುವದೇನು?

ಸಮಸ್ತ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಚಿಂತೆಯೇ ಆತನಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ರಾವಜೀಪಂತರು ವಿರಕ್ತರಾದ್ದರಿಂದ ಮನೆತನದ ಭಾರವೆಲ್ಲ ಗೀತಾಜಾಯಿಯವರ ಮೇಲೆಯೇ ಬಿದ್ದಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಗಣಪತಿಯನ್ನು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಹಜ್ಜೆಬೀಕೆಂದು ಮಾಡಿದಳು. ಆದರೆ ಗಣಪತಿಯು ತಂದೆಗಿಂತಲೂ ವಿರಕ್ತನಾದ್ದರಿಂದ ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಆಟವು ನಡೆಯದಾಯಿತು. ಅವಳು ಗಣಪತಿಗೆ ಸರಿಸರಿಯಿಂದ ಜೋರಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಆಕೆಯ ಉಪದ್ರವಕ್ಕಾಗಿ ಗಣಪತಿಯು ಮನೆತನದ ಯಾವದೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸಮಾಡುವಾಗ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಸದ್ಗುರು ಚಿಂತನದಲ್ಲಿಯೇ ತೊಡಗಿರುತ್ತಿದ್ದದರಿಂದ ಮಾಡಿದ ಆ ಕೆಲಸವು ನಿರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ಕೆಲಸ ಕೆಡಿಸುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಮುಂದೆ ಅವನಿಗೆ ಕೆಲಸ ಹೇಳುವದನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟಳು.

ಗಣಪತಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಆತನ ಮನಸ್ಸು ಸದ್ಗುರುವನ್ನು ಹುಡುಕುವದಕ್ಕೆ ತವಕಿಸಹತ್ತಿತು. ಆತನು ಅನುತಾಪದಿಂದ ಜರ್ಜರಿತನಾದನು. ಆಗ ಅವನು ಒಂದು ದಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದನು. ಆಗ ಅವನ ವಯಸ್ಸು ೧೨ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ವಾರಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ಗಣಪತಿಯು ನೆಟ್ಟಗೆ ಕಾತಿಗೆ ಹೋದನು. ಆ ದೊಡ್ಡ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸದ್ಗುರುವು ಸಿಗುವನೋ ಎಂದು ಶೋಧವಮಾಡಿದನು; ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಸದ್ಗುರುವು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಸದ್ಗುರುವನ್ನು ಹುಡುಕುವದಿಂದ ರೇನು? ಆತನು ಹ್ಯಾಗೆ ಸಿಗಬೇಕು? ಇಂಥವೇ ತನ್ನ ಸದ್ಗುರುವೆಂದು ಹ್ಯಾಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು? ಎಂಬ ಸಂಗತಿಗಳು ವಾಚಕರನ್ನು ಹಲವು ವಿಧ ಸಂಶಯದಲ್ಲಿ ಕೆಡವಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯವು ಒಂದು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನದಾದ್ದರಿಂದ ಅನುಭವದ ಹೊರತು ಇದು ತಿಳಿಯಲಾರದು. ಸದ್ಗುರುವಿಗೂ

ಸಚ್ಚಿಷ್ಠನಿಗೂ ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರದ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದದರಿಂದ ಸಚ್ಚಿಷ್ಠನಿಗೇ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಗುರುತು ಸಿಗುವದಲ್ಲದೆ ಆನ್ಯರಿಗೆ ಸಿಗಲಾರದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹಾಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಆನಂದವಾ ಗುವದೋ ಹಾಗೆ ಸಚ್ಚಿಷ್ಠರಿಗೆ ಸದ್ಗುರುವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆನಂದವಾ ಗುವದು. ಯಾವಾತನ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ಶಿಷ್ಯನ ಇಚ್ಛೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ವಾಗುವವೋ ಅಂದರೆ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸಾಧುವಿನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗ ಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯು ಉಳಿಯುವದಿಲ್ಲವೋ, ಯಾವಾತನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಸಮಾಧಾನವು ಸಿಗುವದೋ ಆತನೇ ಸದ್ಗುರುವೆಂದು ಸಚ್ಚಿಷ್ಠನು ತಿಳಿಯುವನು. ಪೂರ್ವ ಋಣಾನುಬಂಧದಿಂದಲೇ ಸದ್ಗುರು ಸಚ್ಚಿಷ್ಠರಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಹಜ ಪ್ರೇಮವು ಉದ್ಭವಿಸುವದು. ಇಂಥ ಸಹಜ ಪ್ರೇಮವು ಯಾವಾತನ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವದೋ ಎಂದು ಗಣಪತಿಯು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿರುಗಹತ್ತಿದನು. ಕಾಶಿಯಾ ಯಿತು, ಗಯಾಕ್ಷೇತ್ರವಾಯಿತು, ಅಯೋಧ್ಯೆಯಾಯಿತು, ಉತ್ತರಸೀಮೆ ಯಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೂ ಆದವು; ಅಸಂಖ್ಯಜನ ಸತ್ಪುರುಷರ ದರ್ಶನ ವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಂದಲೂ ಆತನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವು ಸಿಗಲಾಯಿತು. ಯಾರನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಸಹಜ ಪ್ರೇಮವು ಹುಟ್ಟದಾ ಯಿತು. ಬಳಿಕ ಆತನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಳಮಳಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಅರವಲೀ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆ ವಿಶಾಲ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಗುಹಗಳಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧುಸತ್ಪುರುಷರು ತಪಶ್ಚರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಣಪತಿಯು ಒಂದು ಗುಹೆಗೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿಯೊಬ್ಬ ಸತ್ಪುರುಷನು ತಪಶ್ಚರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಗಣಪತಿಯು ಆತನಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗನಮ ಸ್ಕಾರ ಹಾಕಿ ಅವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಸದ್ಗುರು ಚಿರಶ್ರ ಯಿಂದ ಗಣಪತಿಯ ಮುಖವು ಬಾಡಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸತ್ಪುರುಷನಿಗೆ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ದಯಹುಟ್ಟಿತು. ಆತನು ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ

ನೋಡಿದನು. ಗಣಪತಿಯು ಯಾರೊಂದು ಆತನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆಗ ಅವನು ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು—“ತಮ್ಮಾ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಸದ್ಗುರುವಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಸದ್ಗುರುವು ಬೇರೆಯಿರುವನು. ಈಗ ನೀನು ಊರಿಗೆ ಹೋಗು; ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ನಿನ್ನ ಸದ್ಗುರುವನ ಸಮಾಗಮವಾಗುವದು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ನೀನು ಪೂರ್ಣ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವಿ.” ಎಂದು ನುಡಿದು ಪುನಃ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾದನು. ಗಣಪತಿಗೆ ಯೋಚನೆಯಾಯಿತು. ನನ್ನ ಸದ್ಗುರುವು ಎಲ್ಲಿರುವನು? ಪ್ರಭುವೇ ಬೇಗನೆ ದರ್ಶನಕೊಡು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು, ಬಳಿಕ ಆತನು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಪುನಃ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಕಾಶಿ, ಗಯಾ, ಅಯೋಧ್ಯಾ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಊರಿಗೆ ಹೊರಟನು. ಹೋಗುವಾಗ ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಚಕ್ರವರ್ತಿ ಸುಷ್ಮಣ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗಡ ತಕ್ಕೊಂಡು ಅವನ್ನು ಕಾಣಬಲ್ಲವನಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೊರಟನು. ಸಯಣದಮೇಲೆ ಸಯಣಮಾಡುತ್ತ ಗೋಂದಾವಲಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ತಡವಳ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನಿರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಬಿಟ್ಟು ಆ ಊರ ಕುಲಕರಣಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆ ಮೂರ್ತಿಗಳ ದಿವ್ಯತೇಜಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಿ ಕುಲಕರಣಿಯು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು. ಬಳಿಕ ಆತನು ಗೋಂದಾವಲಗೆ ಹೋಗಿ ತಾಯಿಗೆ ದರ್ಶನವನ್ನಿತ್ತು ಆಕೆಯನ್ನು ಮಂಥೂರಾಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ತೀರ್ಥಾಟನಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟನು. ಸದ್ಗುರುವು ಎಲ್ಲಿ ನಿಗುಪಿಸೋ ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯು ಆತನಿಗಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಮಸಾರಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸತುರುಷರೆನಿಸಿದ ಮಾಣಿಕಪ್ರಭುಗಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಆತನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಅಕ್ಕಲಕೋಟಿ ಸಾಧುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೋದನು. ದತ್ತಾವತಾರಕರೆಂದು ಅಕ್ಕಲಕೋಟಿ ಸಾಧುಗಳು ಪ್ರಸಿ

ದ್ವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಗಣಪತಿಯು ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನದ್ಬಾವ
ದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ — ಈ ಗಣಪನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂ
ಡನು. ಆಗ ಅಕ್ಕಲಕ್ಕೋಟಿಯ ಮಹಾರಾಜರು ಆತನನ್ನು ಕಣ್ಣುತುಂಬ
ನೋಡಿ — ತಮ್ಮ ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದೆ? ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ
ಕರುವು ಕಂಡಕಂಡಲ್ಲ ಎಂಬುದುಮಂತೆ ನೀನು ಹೀಗೇಕೆ ತಿರುಗುವೆ?
ನಿನ್ನ ನಮ ರುವ ನಗರಿ ನಗರದಿಂದಲೇ ಈ ಗಾಂಧಿ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ
ಯಲ್ಲವೇ? ತಮ್ಮ ಆಗಲೇ ಇದ್ದ ನಿನ್ನ ಗುರುವು ದೂರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು
ನಿನ್ನನ್ನು ಕುಲಶ್ಚುಮುಖವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದು. ನಿನ್ನ ನದ್ಬಾವು ಸಿಗುವ ಯೋಗವು
ನಿಜವಾಗಿದೆ. ನೀನು ನಿನ್ನ ನದ್ಬಾವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವೆ, ನನ್ನಿಂದ ನೀನು ಅನುಗ್ರಹಿತ
ನಾಗಲಾರ; ನಿನ್ನ ಗುರುವು ಗೋದಾವರೀತೀರದಲ್ಲಿ ಎಳೆಗಾಂವ ಎಂಬಲ್ಲಿ
ವಾಸಿಸಿರುವನು. ನೀನು ಎಡಮಾಡದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿನ್ನ ಗುರುವನ್ನು
ನೀನು ಹೊಂದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಗಣಪತಿಗೆ ತುಂಬಾ ಆನಂ
ದವಾಯಿತು. ನದ್ಬಾವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಜರ
ಅಭಿನಂದನವಾಡಿ ಕೊಡದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟನು. ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಾಣದೆ
ಹಂಬಲಿಸುವ ಮಗುವನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತಾಯಿಯ
ಬಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಮಗುವು ಎಷ್ಟು ಆನಂದಪಡಬೇಡ! ಮತ್ತು
ತನ್ನನ್ನು ತಾಯಿಯಬಳಿಗೆ ಕರೆತಂದವರನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಗೆ
ಯಿಂದ ಕೊಂಡಾಡಬಹುದು? ಅದರಂತೆ ಗಣಪತಿಯು ನದ್ಬಾವನ್ನು
ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಅಕ್ಕಲಕ್ಕೋಟೀ ಸಾಧುಗೆ
ಳನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತ ಎಳೆಗಾಂವದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕ್ರಮಿಸಲಾರಂ
ಭಿಸಿದನು.

ಎಳೆಗಾಂವದಲ್ಲಿ ತುಕಾರಾಮಸಾಧು(ಸಮರ್ಥ ರಾಮದಾಸರ ಕಾಲ
ದಲ್ಲಿ ತುಕಾರಾಮ ಸಾಧುಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ)ಗಳು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು
ಕುರಿತು — ಬಲೈ ಶಿಷ್ಯರೇ, ಆಗುತ್ತಲಾಗಿರಿ. ಕಳ್ಳನು ದಾರೀ ನಡೆದು ಬರು

ತ್ತಿರುವನು. ಅವನು ಬಂದನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಏನು ಸಾಧಿಸುವದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯು ಸದ್ಗುರು ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಅಹಾ! ಆ ಆನಂದವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವದೇನು! ಕಷ್ಟಸುಖ ಸದ್ಗುರುಚರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡವರೇ ಆ ಆನಂದವನ್ನು ಒಲ್ಲರಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಈ ಆನಂದದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಬರಲಾರದು. ತುಕಾರಾಮ ಸಾಧುಗಳು ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ಕಾಲ್ಗೈರಗಿದ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟು— ತಮ್ಮ ಅಂಜಬೇಡ; ಧನ್ಯನಾದೆ ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಗಣಪತಿಯು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಗುರುಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಆಪಾದಮುಕ್ತಕವಾಗಿ ನೋಡಿದನು. ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ತೃಪ್ತಿಯು ಆತನಲ್ಲಿಂಟಾಯಿತು. ಮನಸ್ಸಿನ ಚಾಂಚಲ್ಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಳಿದು ಹೋಯಿತು. ತಾಯಿಯ ಕಂಕುಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಎಳೆ ಮಗುವು ಸಿರ್ಫಯಿಂದ ಆನಂದಪಡುವಂತೆ ಸದ್ಗುರುಚರಣದಲ್ಲಿ ಲೀನಚಿತ್ತದಿಂದ ಗಣಪತಿಯು ಭಯರಹಿತನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದವನ್ನನುಭವಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಪ್ರಿಯವಾಚಕರೇ, ನೋಡಿದಿರಾ, ಸದ್ಗುರು ದರ್ಶನದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ! ಗಣಪತಿಯು ಇದುವರೆಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಜನಸಾಧುಗಳ ದರ್ಶನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಆತನಿಗೆ ಇಂಥ ಆನಂದವು ಲಭಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಜನ್ಮದಾತೃವಾದ ತಂದೆಯೇ ತಂದೆಯಾದಾನಲ್ಲದೆ ಮಿಕ್ಕವರು ತಂದೆಯಾಗಲಾರರು. ಇದು ಹ್ಯಾಗೆ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೋ ಹಾಗೆ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕವೂ ಸದ್ಗುರವೇ ಸದ್ಗುರುವಾದವಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯರು ಸದ್ಗುರುಗಳಾಗರು. ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಅನೇಕ ಸಾಧುಗಳ ದರ್ಶನ ಹೊಂದಿದರೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಜಡಪಡಿಸುತ್ತಿರುವದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಕಾರಣವು. ನಿಜವಾದ ಸದ್ಗುರುವು ಸಿಕ್ಕ ಹೊರತು ಸಮಾಧಾನವು ದೊರೆಯಲಾರದು.

೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ: — ಸದ್ಗುರು ಸೇವಾರೂಪವಾದ ತಪಶ್ಚರ್ಯ.

ಸದ್ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರವಿರುವದು. ಒಂದನೆಯ ಪ್ರಕಾರದ ಸದ್ಗುರುಗಳು ಮಾರ್ಚಾರಕಿಶೋರನ್ಯಾಯದವರು. ಮಾರ್ಚಾರವು ಅಂದರೆ ಬಿಕ್ಕು ತನ್ನ ಮರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೇಮ ಮಾಡುವದು. ಮರಿಗಳನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲವೆ ಸಂಗಡ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡುವದು. ಅನ್ಯರಿಂದ ತನ್ನ ಮರಿಗೆ ಬಾಧೆ ತಟ್ಟಬಾರದೆಂದು ಜಾಗರೂಕವಾಗಿರುವದು. ಮತ್ತು ಮರಿಗಳು ತನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೂರ ಹೋಗತೊಡಗಿದರೆ ಅವನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರಿಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವದು. ಈ ಮಾರ್ಚಾರವು ತನ್ನ ಮರಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹ್ಯಾಗೆ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸುವದೋ ಹಾಗೆ ಯಾವ ಸದ್ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರ ಮೇಲೆ ಮನುತೆ ಮಾಡುವರೋ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಧರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹಗಲಿರಳು ಸದುವದೊ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರೋ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ಕೂಡಾ ದುಃಖ ಕೊಡಲಾರರೋ ಅಂಥ ಸದ್ಗುರುಗಳೇ ಮಾರ್ಚಾರಕಿಶೋರನ್ಯಾಯದವರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಸದ್ಗುರುಗಳು ಸಿಗುವದು ಪರಮ ದುರ್ಲಭವಿರುವದು. “ಅಗಡಿಯ ಶ್ರೀಶೇಷಾಚಲಸದ್ಗುರುಗಳು ಮಾತ್ರ ಈ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒರುವರೆಂದು” ಖುಷ್ ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರನಾಯಕರೇ ತಮ್ಮ ಭಕ್ತರ ಮುಂದೆ ಉದ್ಗಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದರಂತೆ! ಇರಲಿ; ಒಂದನೆಯ ವರ್ಗದ ಸದ್ಗುರುಗಳು ಮತ್ಸಕಿಶೋರನ್ಯಾಯದವರು. ಮಾನವು ತನ್ನ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ತನಪಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅದು ಬೇರೆ ಯಾವವದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಮರಿಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣು ತುಂಬ ನೋಡಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದವನ್ನಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹೊರತು ಮರಿಗಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬೇರೆ

ಏನೂ ಯತ್ನ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಇದರಂತೆ ಯಾವ ಸದ್ಗುರುಗಳು ವರ್ತಿಸುವರೋ ಅವರು ಮತ್ಸಕಶೋರನ್ಯಾಯದವರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮೂರನೆಯ ವರ್ಗದವರು ಕೂರ್ಮಕಶೋರನ್ಯಾಯದವರು. ಕೂರ್ಮವು ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಇರುವದು. ಮರಿಯು ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಇರುವದು. ಮರಿಗೆ ಕೂರ್ಮದ ಅಂದರೆ ತಾಯಿಯ ಸ್ಮರಣಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಆನಂದವಾಗುವದು. ಸ್ಮರಣೆಯ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಏನಿಲ್ಲದ ಆನಂದವಡಲಿಕ್ಕೆ ಮರಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಸದ್ಗುರುಗಳ ಸ್ಮರಣಮಾತ್ರದಿಂದ ಶಿಷ್ಯನು ಸಂತುಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೋ ಅಂಥ ಸದ್ಗುರುಗಳು ಕೂರ್ಮಕಶೋರನ್ಯಾಯದವರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಾಲ್ಕನೆಯವರು ಮರ್ಕಟಕಶೋರನ್ಯಾಯದವರು. ಮರ್ಕಟವು ಗಿಡದಿಂದ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಜಿಗಿದಾಡುವದು. ಒಗಲಲ್ಲಿದ್ದ ಮರಿಯು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದೀತೆಂಬ ಅರಿವು ಅದಕ್ಕಿರುವದಿಲ್ಲ. ಮರಿಗಳೇ ತಮ್ಮ ಸಂರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ತಾಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ತೆಕ್ಕಿಬಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮರಿಯು ಕೈ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಸತ್ತು ಹೋಗುವದೇ ನಿಶ್ಚಯ. ಮರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಸುವಿನ ಬಲದಿಂದಲೇ ತಾಯಿಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವು ನೆಟ್ಟಗಾಗುವದು. ಹೀಗೆ ಯಾವ ಸದ್ಗುರುಗಳು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ದುಃಖವಾದೀತೆಂಬ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅಡವಿ-ಗುಡ್ಡ-ಗವ್ವರ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ತಿರುಗುತ್ತಿರುವರೋ ಅಂಥ ಸದ್ಗುರುಗಳು ಮರ್ಕಟಕಶೋರನ್ಯಾಯದವರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದು. ಪ್ರಸ್ತುತದ ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರನಾಯಕರ ಸದ್ಗುರುಗಳಾದ ಶುಕಾರಾಮ ಸಾಧುಗಳು ಮರ್ಕಟಕಶೋರನ್ಯಾಯದ ಸದ್ಗುರುಗಳೇ ಆಗಿದ್ದರು.

ಇಂಥ ಮರ್ಕಟ ಕಶೋರನ್ಯಾಯದಂತಿರುವ ಸದ್ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕಾದರೆ ಶಿಷ್ಯನು ಎಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಗನಾಗಿರಬೇ

ಕೆಂಬದನ್ನು ಬರೆಯುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಗಣಪತಿಯು ಸಮರ್ಥನಾದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಂಥ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ನೈ ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡನು. ಗಣಪತಿಯ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಉಳಿದ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಒರಬೇಕು?

ಗಣಪತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗುರುಭಕ್ತಿಯಿರುವದೆಂಬದು ತುಕಾರಾಮನು ಸಾಧುಗಳಿಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಶಿಷ್ಯನ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಸದ್ಗುರುವಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಇನ್ನಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು! ಆದರೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆತನ ಗುರುಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ಬಗೆಗಳಿಂದ ಆತನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಆತನ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಕಠೋರವಾಗಿರುವದು. ಸಾಮಾನ್ಯರಿಂದ ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳುವದಕ್ಕೆ ಸಹ ಅಶಕ್ಯವು. ನಮ್ಮ ವಾಚಕರಿಗೋಸ್ಕರ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಹರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಗಣಪತಿಯು ಸೇವೆಗೆ ಬಂದು ನಿಂತ ಬಳಿಕ ಈತನೇ ಸದ್ಗುರುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಶಿಷ್ಯನಾದನು. ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನದ ಇಡಿ ಗಂಟನ್ನು ಈತನಿಗೇ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಈತನನ್ನೇ ಅವರು ಹಲವು ಬಗೆಗಳಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಒಂದು ದಿನ ತುಕಾರಾಮಸಾಧುಗಳು ಗಣಪತಿಯೊಡನೆ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಟಿದ್ದರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕೃಷಿವಲನು ಕಬ್ಬಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಸಾಧುಗಳು ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೆನಂದರೆ—ಗಣಪತಿ, ಇವನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಗುದಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನ ಮೇಲಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಜಾ' ಗುರ್ವಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಗಣಪತಿಯು ಆ ಬಕ್ತಲಿಗನ ಮೇಲೆ ಹೋದನು. ಮತ್ತು ಆ ಬಕ್ತಲಿಗನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಏಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಅದರಿಂದ ಆತನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಚಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯೊಡನೆ ಹೊಡೆದಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಅವರ ಬ್ಬರ ತಿಕ್ಕಾಟದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯು ಬಹಳ ನುಗ್ಗಿದನು. ಆದರೂ ಗುರು

ಸ್ವರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಆ ಒಕ್ಕಲಿಗನನ್ನು ಹಿಚುಕಿದನು. ಗಣಪತಿಯ ಕಸುವು ಹೆಚ್ಚಾದ್ದರಿಂದ ಆ ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಹಣ್ಣಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಬಳಿಕ ಗಣಪತಿಯು ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡು ಗುರುಗಳನ್ನು ಬಿನ್ನಟ್ಟಿ ಓಡುತ್ತ ನಡೆದನು. ಮುಂದೆ ಒಂದೆರಡು ಮೈಲು ದೂರ ಹೋದ ಬಳಿಕ ಗುರುಗಳು ಒಂದು ಗಿಡದಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು; ಗಣಪತಿಯೂ ಹೊರೆಯನ್ನಿಳಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯು ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಬಂದಳು. ಕೂಡಲೆ ಸಾಧುಗಳು ಆಕೆಯಿಂದ ಆ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಸಿದು ತರಲು ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಗಣಪತಿಯು ಧಾವಿಸಿ ಹೋಗಿ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಬಂದನು. ಆ ಸ್ತ್ರೀಯು ನಿರುಪಾಯಳಾಗಿ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಬೈಯುತ್ತ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದಳು.

ತುಕಾರಾಮಸಾಧುಗಳು ಮಾವಿನಕಾಯಿಗಳ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿತು ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದರೇ ನಂದರೆ—ಗಣಪತಿ! ಈ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದರಂತೆ ನಿನ್ನ ತಲೆಗೆ ಹೊದೆಯಬೇಕೆಂದು ನಮಗೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ ನೀನು ಅಳಬಾರದು. ಒಂದು ಹನಿ ನೀರು ಕೂಡ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಒರಲಾಗದು, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಳು. ಅಂದರೇ ನೀನು ನಮಗೆ ಶಿಷ್ಯನು.” ಗುರುಗಳ ಈ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಗಣಪತಿಯು ನಕ್ಕನು. ಮತ್ತು ನುಡಿದನೇನಂದರೆ—
 “ಮಹಾರಾಜ, ಇದು ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಮಾತು; ಈ ದೇಹವು ತಮಗೇ ಅರ್ಪಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವಿದ್ದದ್ದರಿಂದ ಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ಮಾಡ ಬಹುದು” ಪ್ರಿಯವಾಚಕರೇ, ಗಣಪತಿಯ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಟ ಈ ವಾಣಿಯು ಅನ್ಯರ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಡ ಬಹುದೇ? ಗಣಪತಿಯು ಗುರುಗಳ ಮುಂದೆ ಪದ್ಮಾಸನ ಹಾಕಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ

ಕೊಂಡು ಗುರುಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಗುರುಗಳು ಒಂದೊಂದೇ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಅವನ ತಲೆಗೆ ಹೊಡೆಯ ಹತ್ತಿದರು. ಆ ಬುಟ್ಟಿಯೊಳಗಿನ ಕಾಯಿಗಳು ತೀರುವವರೆಗೂ ಹೊಡೆದರು. ಗಣಪತಿಯ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ನೀರು ಕೂಡಾ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆತನ ಗುರುಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಮೋಹತ್ವವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಗುರುಗಳು ತುಂಬಾ ಸಂತುಷ್ಟರಾದರು. ಬಳಿಕ ಅವರು ಬಾಳಾ, ಏಳು ಹೋಗೋಣ ಎಂದು ಒದರಿದರು. ಗಣಪತಿಯು ಧ್ಯಾನವಿ ಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದನು. ಮಾವಿನಕಾಯಿಯು ಹೊಡತದಿಂದ ತಲೆಬುರುಡಿಯು ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣು ಆಗಿತ್ತು. ಆ ಅಸಹ್ಯ ವೇದನೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಗುರುಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದನು.

ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ದಾರಿಯನ್ನು ಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿರಲು, ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯು ಹತ್ತಿತು. ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಸರೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹುಡುಗರು ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ತುಕಾರಾಮ ಸಾಧುಗಳು ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು—ಗಣಪತೀ, ಈ ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಆ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ತೆಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ದೂಡಿ ಮೇಲೆ ಆ ದಿಬ್ಬದ ಮಣ್ಣನ್ನೆಳೆ; ಒಳಿಕೆ ರಾಮನಾಮದ ಘೋಷಮಾಡುತ್ತ ಆ ತೆಗ್ಗಿನಮೇಲೆ ಕುಣಿದಾಡು, ಯಾರು ಬಂದು ಏನುಮಾಡಿದರೂ ಮಾತಾಡಬೇಡ; ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಗಣಪತಿಯು ಗುರ್ವಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ ಆ ಹುಡುಗರ ಬಳಿಗೆ ಹೋದನು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಎಡಹುಡುಗನನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ತೆಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ದೂಡಿ ಮೇಲೆ ಎಫೇಷ್ಟವಾಗಿ ಮಣ್ಣನ್ನೆಳೆದು ರಾಮ-ರಾಮ ಅನ್ನುತ್ತ ಕುಣಿಯ ಹತ್ತಿದನು. ಈ ಭಯಂಕರ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಉಳಿದ ಹುಡುಗರು ಅಂಜಿ ದಿಕ್ಕು ಪಾಲಾಗಿ ಓಡಿದವು. ಮತ್ತು ಗಣಪತಿಯು ಯಾವ ಹುಡುಗನನ್ನು ತೆಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ದೂಡಿ ತುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದನೋ ಆ ಹುಡುಗನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅವನ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದರು. ಯಾವನೋ

ದುಷ್ಟ ಬೈರಾಗಿಯು ತಮ್ಮ ಮಗನನ್ನು ಕೊಂದನೆಂದು ಆ ಹುಡುಗನ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳು ಆಕ್ರೋಶ ಮಾಡುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಗಣಪತಿಯು ಗುರ್ವಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಭಜನ ಮಾಡುತ್ತ ತೆಗ್ಗಿನ ಮೇಲೆ ನರ್ತನ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದನು. ಆ ಹುಡುಗನ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತಾಪವಾಯಿತು. ಅವರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಡೊಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದ್ದು ಅದರಿಂದ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಮೈಮುರಿ ಥಳಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರು ಎಷ್ಟು ಹೊಡೆದರೂ ಗಣಪತಿಯು ವಿಚ್ಛಿಂದು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ರಾಮನಾಮವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಹಾಗೇ ಕುಣಿಯುತ್ತಲಿದ್ದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತುಕಾರಾಮಸಾಧುಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು “ ಹೊಡೆಯಿರಿ ಇವನನ್ನು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಹೊಡೆಯಿರಿ. ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ತೆಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ದೂಡಿ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಿರುವನು. ಇಂಥ ಕೊಲೆಗಡನಕನನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡುವದುಂಟೇ! ಹೊಡೆಯಿರಿ ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಗಣಪತಿಯು ಮೈ ನುಗ್ಗಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಮೈಯೊಳಗಿನ ಎಲವುಗಳು ಲಿಕ್ಕಿಲಿಕ್ಕಿಯಾಗಿ ಹೋದವು. ಕೈಕಾಲುಗಳ ನೆದುಗಳು ಮುರಿದವು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಆತನು ಹಾಯ್ ಎಂದು ನುಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ರಾಮಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದನು. ಆಗ ಗುರುಗಳಿಗೆ ದಯೆ ಬಂದಿತು. ಅವರು ತೆಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ದೂಡಿದ್ದ ಹುಡುಗನ ಹೆಸರುಗೊಂಡು ಕೂಗಿದರು. ಕೂಡಲೆ ಆ ಹುಡುಗನು ಎಲ್ಲಂದರೋ ಓಡಿಬಂದು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಕೊಠಳಿಗೆ ತೆಕ್ಕಿಬಿದ್ದು, “ಅಪ್ಪಾ ಇಲ್ಲೇಕೆ ಬಂದಿರುವೆ? ಇತನನ್ನೇಕೆ ಹೊಡೆಯುವೆ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಮಗನು ಸತ್ತನೆಂದು ಸಂತಾಪಗೊಂಡಿದ್ದ ಆತನು ಮೆಟ್ಟಿಬಿದ್ದು ಮಗನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ ಗಣಪತಿಯ ಹೊಡೆಯುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆ ಗುರು-ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತನು. ಇವರಾರೋ ಮಹಾತ್ಮರು ಇರಬಹುದೆಂದು ತರ್ಕಿಸಿ ಆತನು ಅವರ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿ ಮಗನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೊರ

ಟು ಹೋದನು. ಇತ್ತ ತುಕಾರಾಮಸಾಧುಗಳು ಗಣಪತಿಯ ಮೈ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿದರು. ಕೂಡಲೆ ಅವನ ಮೈ ನೋವು ಹೊರಟು ಹೋಯಿತು. ತಪ್ಪಿದ ಕೈಕಾಲು ಸಂದುಗಳು ನೆಟ್ಟಗಾದವು. ಗುರು ಹಸ್ತಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಅವನು ಮೊದಲಿನಕ್ಕಿಂತಲೂ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದನು. ಆಗ ಸಾಧುಗಳು—ಬಾಳಾ ನಿನಗೆ ವೃಥಾ ದುಃಖಕೊಟ್ಟೆನು. ಈಗ ದೇಹ ದುಃಖವು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಯಿತಷ್ಟೇ; ನಿನ್ನಂಥ ಏಷೋತ್ತಮನು ದೊರ ಕಿದ್ದು, ನಮ್ಮ ಸುಪ್ರೇವಪೇ ಸು. ಸಚ್ಚಿಷ್ಯನ ಅಭಿಯೋಗವಾದರೇ ಸದ್ಗುರುವು ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕವು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸದ್ಗುರುವಿಗೆ ಉಪ ವಾಸವಾದಂತಾಗುವದು. ಅಪ್ಪಾ ಸಚ್ಚಿಷ್ಯನೇ, ನೀನು ನನಗೆ ವಾರಣಸಿ ಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದಿ. ನೀನು ಬ್ರಹ್ಮಚ್ಛಾನಾಮೃತಪಾನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಇರುವ ಎಂದು ನುಡಿದು ಶಿಷ್ಯನೊಡನೆ ಊರಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದರು.

ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಅವರು ಲಕ್ಷ್ಮಪುರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಆಳವಾದ ನೀರಿನ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ದಬ್ಬಿಕೊಟ್ಟರು. ಗುರುಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರಲು ಅವನಿಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಆತನು ನೀರಿನ ತಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಪದ್ಮಾಸನಸ್ಥನಾಗಿ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟನು. ಈ ಮಾತಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸಗಳು ಕ್ರಮಿಸಿದವು. ಮುಂದೆ ಒಂದು ದಿನ ತುಕಾರಾಮಸಾಧುಗಳು ಆ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ—ಗಣಪತೀ, ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಾ' ಎಂದು ಕರೆದರು. ಕೂಡಲೆ ಆತನು ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಏಸರ್ಜಿಸಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಗುರುಚರಣಗಳಿಗೆ ಪೊಡಮಟ್ಟನು. ಆತನ ಅದ್ವಿತೀಯ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಗುರುಗಳು ಸಂತೋಷಬಟ್ಟು, ಬಾಳಾ, ನೀನು ಇಷ್ಟುದಿನ ನೀರಲ್ಲಿದ್ದು. ತಪಶ್ಚರ್ಯ ಮಾಡಿರುವೆ. ಆ ತಪಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಶಕ್ತಿಸಂಪನ್ನನಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಅಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಉದುರಿಸಿ ಪುನಃ

ಅವು ಮೊದಲಿನಂತೆ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡು ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಆಗ ಗಣಪತಿಯು—ಮಹಾರಾಜ, ತಮ್ಮ ಚರಣಗಳ ಕೃಪೆಯಿರುತ್ತಿರಲು ಇದಾವ ದೊಡ್ಡ ಮಾತು? ಎಂದು ನುಡಿದು ಗುರುಗಳ ಚರಣ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಪ್ರೇಕ್ಷಿಸಿದನು ಕೂಡಲೆ ಎಲ್ಲ ಎಲೆಗಳುದರಿ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಮತ್ತೆ ಹತ್ತಿಕೊಂಡವು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಸಾಧುಗಳು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಗಣೂ, ನೀನು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಮೂರ್ತಿ ಮಂತ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಚೈತನ್ಯಗೊಂಡಂತೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿನಗೆ 'ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯ'ನೆಂದು ಕರೆಯುವನು. ಇದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ನೀನು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಲೋಕೋದ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡು. ಎಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರು. ಗುರುಗಳ ಈ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಗಣಪತಿಯೆಂಬ ಹೆಸರು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು, ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯನೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಿಳಕಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಪ್ರಿಯವಾಚಕರೇ, ಸದ್ಗುರುಕೃಪೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರನಾಯಕರು ಬ್ರಹ್ಮಾನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯರೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನಾವಾದರೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇವರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯರೆಂತಲೇ ಕರೆಯೋಣ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇವರ ಅಗಾಧವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಶಿಷ್ಯವಾತ್ಸಲ್ಯವೂ ಪ್ರಕಟವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಬರುವವು. ಮಹಾತ್ಮರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲು ಅದಾವನಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವದು? ಇರಲಿ.

ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯರು ಸದ್ಗುರುವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಅನುಗ್ರಹೀತರಾದರು. ಗುರುಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ದೇಹಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ತೊರೆದು ಬಿಡಬೇಕೆಂಬದನ್ನೂ ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ಮೋಹವನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಬಿಡಬೇಕೆಂಬದನ್ನೂ ಇವರು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಮೋಹವನ್ನಿರಿಸಿ ಸಾಯುವ ವರೆಗೆ ಗುರು ಸೇವೆ ಮಾಡಿದರೂ ಗುರ್ವನುಗ್ರಹವು ಆಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಸಂಪನ್ನನಾದ

ಶಿಷ್ಯನು ಅಲ್ಪಾವಕಾಶದಲ್ಲಿಯೇ ಹ್ಯಾಗೆ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವನೆಂಬದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರನಾಯಕರ ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದೇ ಸಾಕು. ಗುರುಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವವರು ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರನಾಯಕರಂತೆ ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ಮಮತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು.

೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ:—ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರವಾಸ

ಈ ಮೇರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರನಾಯಕರು ಸದ್ಗುರುಕೃಪೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯರೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಒಳಿಕೆ ಗುರುಗಳ ಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಎಳೆಗಾಂವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟರು. ಅವರು ನೆಟ್ಟಗೆ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲದಿನ ವಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಸರ್ವದಾ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಸ್ಥಿ ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರು ಒಬ್ಬರ ಕೂಡ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಥೆಯಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರಸ್ಥರು ಇವನು ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಉನ್ನಾದ ವೃತ್ತಿಯ ಮನುಷ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಗ ಇವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ತಾರುಣ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಇವರು ಆಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ದೇವೀವ್ಯವಾದ ಕಾಂತಿಯಿಂದೊಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಇರುತ್ತಿರಲು ಒಬ್ಬ ಯತಿಯು ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುದಿವಸ ವಾಸ ಮಾಡಿ ಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹಗಲಿರಳೂ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು—“ಎಲೈ ಭಕ್ತನೇ, ನೀನು ವೃಥಾ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಡ; ಹುಲ್ಲೆಂದ್ರ ಘಾಟಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸತ್ಪುರುಷನಿರುವನು; ಆತನ ದರ್ಶನವನ್ನು

ಹೊಂದು ಅಂದರೆ ಉದ್ಭೂತನಾಗುವ" ಎಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದನು. ಯತಿಯು ಎಚ್ಚತ್ತು ಭಗವಂತನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಮರುದಿನ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಘಾಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸತ್ತುರುಪರಿರುವರೆಂದು ಶೋಧ ಮಾಡಿದನು. ಅದರೆ ಸತ್ತುರುಪರ ಶೋಧವು ಅವನಿಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನ ಆ ಘಾಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಶೋಧ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಮಭಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಉನ್ನತೀ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕುಣಿದಾಡುವ ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರನಾಯಕರನ್ನು ಕಂಡನು. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಯತಿಯು ಧಾರ್ಮಿಕೋಗಿ ಅವರ ಚರಣಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದನು. ಪರರ ಹಸ್ತಸ್ಪರ್ಶವಾಗಲು ಪ್ರಹ್ಲಾದೈತನ್ಯ ಮಹಾರಾಜರು ಕಣ್ಣು ತೆಗೆದು ನೋಡುತ್ತಾರೆ; ಓವಳ ಯತಿಯು ಚರಣಕ್ಕೆ ರಗಿದ್ದನು. ತಾವು ಗೃಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಗಳು; ಯತಿಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ತಟ್ಟನೆ ದೂರ ಸರಿದು—ಇದೇನು! ಸ್ವಾಮೀ, ನೀವು ಯತಿಗಳಿದ್ದು ನನಗೆ ಹೀಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಬಹುದೇ? “ಪಾವೋಹಂ ಪಾಪಕರ್ಮಾಹಂ” ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಯತಿಯು ಕೈಜೋಡಿಸಿ—ಮಹಾರಾಜ, ನಾನು ಯತಿಯಾದರೂ ಕೇವಲ ವೇಷಧಾರಿಯು; ತಾವು ಯತಿವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸದಿದ್ದರೂ ನಿಜವಾದ ಯತಿಗಳಿರುವಿರಿ. ನನ್ನನ್ನು ಕೃತಾರ್ಥನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ದಿನ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿಯು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲದು. ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ದಯಾವಂತರಾಗಿ. ಯತಿಗಳೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ಭಗವಂತನ ದಯದಿಂದ ನಿಮಗೆ ಶಾಂತಿಯು ದೊರೆಯ ಬಹುದು ಎಂದು ನುಡಿದು ಅವರನ್ನು ಭಜನೆಗೆ ಹಚ್ಚಿದರು. ಅಮಂಜುರಲ್ಲಿ ಮೈತ್ರಿಭಾವವು ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಯತಿಗಳು ಮಹಾರಾಜರ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಮನುಷ್ಯ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿಯೇ ಇರಲಾರಂಭಿಸಿದರು, ಇದರೂ ಯತಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ

ಶಂಕೆಯು ಬಾಧಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಮಹಾರಾಜರು ನಿಜವಾದ ಸಾಧುಗಳು ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ವಿಕಲ್ಪವು ಹೋಗದಾಯಿತು. ಯಾವ ದೊಂದು ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಇವರ ಸಾಧುತ್ವವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಯತಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಹೀಗೆ ಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಕಲ್ಪವು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರಲು ಒಂದು ಚಮತ್ಕಾರವಾಯಿತು. ಅದೇನೆಂದರೆ—

ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯ ಮಹಾರಾಜರೂ ಯತಿಗಳೂ ಕೂಡಿ ಪರಿಚ್ಛಂದ್ರ ಘಾಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಹನವಿಧಿಗೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಪ್ರೇತವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಂದರು. ಆ ಪ್ರೇತವು ಸ್ತ್ರೀಯಾದಾಗಿದ್ದು, ಆಕೆಯ ಗಂಡನೂ, ಮಕ್ಕಳೂ ಗೋಳಾಡುತ್ತ ಪ್ರೇತವನ್ನು ಹಿಂಬಾರಿಸಿದ್ದರು. ಯತಿಗಳು ಈ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯರನ್ನು ಕೇರಿಸಿ— ಮಹಾರಾಜ, ದಹನಕ್ಕಾಗಿ ತಂದಿರುವ ಆ ಪ್ರೇತವನ್ನು ಸಜೀವಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯ ಮರಣದಿಂದ ಒಳಗೆ ಅನರ್ಥವಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆಕೆಯ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳೂ ಗಂಡನೂ ಗೋಳಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಈ ಪ್ರೇತವನ್ನು ಸಜೀವಗೊಳಿಸಿದರೆ ಈ ದುಃಖತರಿಗೆ ಸಖಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವದು. ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸವು ತಮ್ಮಿಂದಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ನುಡಿದರು.

ಯತಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಮಹಾರಾಜರು ನಕ್ಕರು. ಯತಿಗಳೇ, ನೀವು ಹುಚ್ಚರಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದಿನಾಲು ಸಂಖ್ಯೆ ಒನರು ಸಾಯುತ್ತಿರುವರು. ಮರಣವೆಂದರೆ ಮಾನವಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ದಾರುಣಪ್ರಸಂಗವೇ ಸರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ಸತ್ತರೆ ಅವರ ಆಪ್ತೇಷ್ಟರು ಗೋಳಾಡುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ ಸರಿ. ಸತ್ತವರನ್ನೆಲ್ಲ ಬದುಕಿಸುತ್ತ ಹೋದರೆ ನಾವು ಅದೇ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕಾದೀತು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಮರಣವೆಂದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ್ದರಿಂದ ಸಮಾಂಧರಾದ ಅವರ ಆಪ್ತೇಷ್ಟರು ಗೋಳಾಡುವಂತೆ

ನೀವೂ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿರುವಿರಲ್ಲ! ಇದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಭಗವಂತನ ಸೃಷ್ಟಿ ಕ್ರಮವು ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ನಡಿಯುತ್ತಲಿರುವದು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಂಥವರು ಮಾಡುವದೇನು? ಎಂದರು. ಯತಿಗಳು ಮಹಾರಾಜರ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ಈ ಪ್ರೇತವನ್ನು ಒದುಕಿಸಿಯೇ ತೀರಬೇಕೆಂದು ಹಟ ಹಿಡಿದರು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು — ಯತಿಗಳೇ, ನಿಮ್ಮ ಆಗ್ರಹದಂತೆ ಈ ಪ್ರೇತವನ್ನು ಸಜೀವಗೊಳಿಸಬಹುದು; ಆದರೆ ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಏಯೋಗವು ಮಾತ್ರ ಆಗುವದು ಎಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಯತಿಗಳು — ನಿಮ್ಮ ಏಯೋಗವಾಗುವ ಕಾರಣವೇನು? ನೀವು ಹೋದಲ್ಲಿಗೆ ನಾನೂ ಬರುವೆನು ಎಂದರು. ಮಹಾರಾಜರು ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ ಎಂದು ನುಡಿದು ಆ ಪ್ರೇತದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಶ್ರೀರಾಮನಾಮವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಕೂಡಲೆ ಪ್ರೇತವು ಸಜೀವಗೊಂಡಿತು. ಆ ಸ್ತ್ರೀಯು ಎದ್ದು ಕುಳಿತು — ಮಹಾರಾಜರ ಕಡೆಗೆ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಈ ಮಹಾತ್ಮರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಾನು ಒದುಕಿದೆನು. ಇವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪರಪೀಶ್ವರರಿರುವರು. ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಿರಲು ಆಕೆಯ ಮಕ್ಕಳೂ ಗಂಡನೂ ಧಾವಿಸಿ ಮಹಾರಾಜರ ಬಳಿಗೆ ಬರತೊಡಗಿದರು. ಸ್ಮಶಾನಭೂಮಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ವರೆಲ್ಲರೂ ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿ ಭಯಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾದರು. ಯತಿಗಳು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ನೋಡತೊಡಗಿದರು. ಹೀಗೆ ಮಹಾರಾಜರ ದೈವೀತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಜನರು ದಂಗುಬಿಡಿದು ಸಂತಿರಲು ಮಹಾರಾಜರು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ — “ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು. ಇದ್ದರೆ ದಿನಾಲು ಜನರು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಪ್ರೇತಗಳನ್ನು ತಂದು ಜ್ಞಾಪಿಸುವರು. ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಮಹತ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡುವದು ಬಲು ಕಷ್ಟವು. ಜನರು ಅದಕ್ಕೇ ಗುಣ ಬೀಳುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸ್ಥಾನ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವದೇ ವಿಹಿತವು.”

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರು ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಧುಡುಂಮ್ಮನೆ ಹಾರಿದಿಟ್ಟರು. ಜನರು ಅವರನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕೆಂದು ನೂರಾರು ಜನ ನಾವಾಡಿಗರನ್ನು ಕೂಡಿ ಹಾಕಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರು. ಎಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿಕೊಂಡ ಮಹಾರಾಜರು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಇಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟರಾದರು. ಮಹಾರಾಜರ ಸಾಧುತ್ವವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ ಆ ಯತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಮೋರೆ ಸಪ್ಪಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತರು. ಮುಂದೆ ಅವರು ಸ್ವಪ್ನದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದಲೇ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರಾಡರು.

೮ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ—ಸಂಸಾರಾನುಭವ.

ಇಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟು ಮಹಾರಾಜರು ಜನ್ಮಭೂಮಿಯ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಗೊಂದಲವಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಅವರು ಊರ ಪೊರಗಿನ ಮಾರುತಿಯ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿಕೆದು ಅಗ್ನಿ ಷ್ಟಗೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ ಮೈಕಾಸುತ್ತ ಕುಳಿತರು. ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವನೋ ಬಾವಾಜಿಯು ಬಂದಿರುವನೆಂದು ಊರಜನರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ನೋಡಿ ಜೋದರು. ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಮಹಾರಾಜರ ಗುರ್ತು ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಜರ ದೇಹವು ಅತ್ಯಂತ ಭವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಗಡ್ಡ-ಮೀನೆ, ಜಟೆಗಳು ಉದ್ದವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಅವರ ಮೊದಲಿನ ರೂಪಕ್ಕೂ ಈಗೂ ಅಜಗಜಾಂತರವಾಗಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಅವರೊಡನೆ ಮಾತು-ಕಥೆಗಳನ್ನಾಡಿದರು. ಸಂಜೆಯ ವರೆಗೆ ಹರಟೆ ಹೊಡೆದು ಮಹಾರಾಜರು ಊರ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಯಾರಿಗೂ ಇವರ ಗುರ್ತು ಮಾತ್ರ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ

ಹೋಗಿ ತಾಯಿಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ತಾಯಿ ಗೂ ಇವರ ಗುರ್ತು ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಮಗನ ಗುರ್ತು ಹಿಡಿಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಹೋದ್ದರಿಂದ ಹ್ಯಾಗೆ ಗುರ್ತು ಹತ್ತಬೇಕು? ತಾಯಿಯು ಹಾಕಿದ ಭಿಕ್ಷೆಯ ಮೇಲೆ ಅಂದು ನಿರ್ವಾಹವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ, ಮರುದಿನ ಮಹಾರಾಜರು ಖಾತನಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಈ ಗ್ರಾಮವು ಮಹಾರಾಜರ ಹೆಂಡತಿಯ ಊರೆಂಬದು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಮಹಾರಾಜರು ಊರ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಗುಡಿಯಲ್ಲಿಳಿದು ಊರಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಹೋದರು. ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುತ್ತ ಮಾವನ ಮನೆಗೂ ಹೋಗಿ “ಜಯಜಯ ರಘು ವೀರ ಸಮರ್ಥ” ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಇವರೊಬ್ಬ ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರಿರಾಗಿ ಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಮಾವನು ಇವರ ಹತ್ತರ ಬಂದು—ಗೋಸಾವಿಗಳೇ, ನಿಮ್ಮ ಮುಖಕ್ಕೆ ಒಂದ ಮೇಲಿಂದ ನೀವು ಯೋಗ್ಯರಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೆ ಅಪರೋಕ್ಷ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ದುಃಖವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿರಿ. ನನ್ನ ಮಗಳ ಗಂಡನು ದೇಶಾಂತರ ಹೊರಟು ಹೋಗಿ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಾದವು ಇಂಥಲ್ಲಿರುವನೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯು ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ತಿರುಗಿ ಬಂದು ಪ್ರಪಂಚ ಮಾಡಬಹುದೇ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಮಾಡಿದನು. ಆ ಪ್ರಶ್ನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಹಾರಾಜರು ನಕ್ಕರು. ಮತ್ತು ಮಾವನನ್ನು ಕುರಿತು—ನಿಮ್ಮ ಮಗಳು ರಾಮಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತಳಾಗಿ ಪತಿಯ ಚರಣಗಳ ಮಾನಸಪೂಜೆಯನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆಕೆಯ ಗಂಡನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದು ಆಕೆಗೂ ನಿಮಗೂ ಸಮಾಧಾನವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವನು ಎಂದು ನುಡಿದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಮಾವನಿಗಾಗಲಿ, ಹೆಂಡತಿಗಾಗಲಿ, ಅತ್ತೆಗಾಗಲಿ ಇವರ ಗುರ್ತು ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರು ಡಾಂಜೀವಾಡಿಯೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು. ಆ ಪೂರಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಕ್ಕನ (ಸೋದರಿ ಅಲ್ಲ) ಮನೆಯಿತ್ತು. ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ

ಅಕ್ಕನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ “ಭೀಮಾಚಾರ್ಯ! ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹಾಕು ಎಂದರು. ತನ್ನ ಹೆಸರುಗೊಂಡು ಕರೆಯುವ ಗೋಸಾವಿಯು ಇವನಾ ರೆಂದು ಆ ಸ್ತ್ರೀಯು ಚಕಿತಳಾದಳು. ಒಳಕೆ ಅವಳು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಗೋಸಾವಿಗಳೇ ನೀವು ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಿ? ಎಂದಳು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ನಕ್ಕು—ಅಕ್ಕಾ, ಈಗ ನೀನು ಪ್ರಾಪಂ ಚಿಕಳಾಗಿರುವೆ ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ಭಿಕ್ಷು ಕ ತಮ್ಮನನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ” ಎಂದರು. ಭೀಮಾಚಾರ್ಯನು ಸಂತೋಷವಟ್ಟು ತಮ್ಮನನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋಗಿ—“ಗಣೂ, ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಮನೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸಂಸಾರ ಮಾಡಪ್ಪಾ! ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ಪ್ರಬುದ್ಧಳಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ವಿವರಗಳಾದವು, ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ತಿರುಗು ವದು ಏಕೆತಪ್ಪಲ್ಲ? ಎಂದು ನುಡಿದಳು ಅಕ್ಕನ ಈ ಉಪದೇಶ ಕೇಳಿ ಮಹಾರಾಜರು ಅಕೆಗೆ ಸಮಾಧಾನೋಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಮತ್ತೆ ನುಡಿದರೇ ನಂದರೆ—“ಅಕ್ಕಾ, ನಾನು ಬಂದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಈಗಲೇ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಬೇಡ. ರಾಮೇಶ್ವರ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಾಯಿಗೆ ಭಿಟ್ಟಿಯಾಗುವೆನು. ಆ ನಂತರ ಸಂಸಾರ ಮಾಡುವೆನು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಅಕ್ಕನಿಗೆ ವಚನಕೊಟ್ಟು ಮಹಾರಾಜರು ರಾಮೇಶ್ವ ರದ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರು. ಕೆಲವಿನ ದಕ್ಷಿಣಕಡೆಯ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಒಳಕೆ ಗೋಂದಾವಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಈ ಸಾರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಗುಡಿಯಲ್ಲಿಳಿಯದೆ ನೆಟ್ಟಗ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ತಾಯಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಮಗನನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ಕಣ್ಣುತುಂಬ ನೀರುತಂದು ಮುದ್ದಾಡಿದಳು. ತಾಯಿಗೆ ವಿಯೋಗದುಃಖವು ಸಹನವೌ ಗದೆ ಹೀಗೆ ದುಃಖವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದು ಮಹಾರಾಜರು ಅಕೆಗೆ ಸಮಾ ಧಾನೋಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ತಂದೆಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ರಾವಜೀಪಂ ತರು ಮಹಾಭಗವದ್ಭಕ್ತರೂ ಮಗನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಲ್ಲವರೂ

ಆದ್ದರಿಂದ ಹರುಷ-ವಿಪಾದಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮೌನದಿಂದ ಮಗನನ್ನು ಕಣ್ಣುತುಂಬ ನೋಡಿದರು ಮಾತ್ರ.

ಹೀಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳಿಗೆ ಭಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಾವನ ಮನೆಗೆ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದರು. ಸಂಭಾಜಿರಾಯರಿಗೆ ತುಂಬಾಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅವರು ಒಂದು ಶುಭಮುಹೂರ್ತವನ್ನು ನೋಡಿ ಮಗಳನ್ನು ಅತ್ತಿಯ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯು ಪತಿಗೃಹವಾಸ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದಳು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಆನಂದವೇ ಆನಂದವು. ಗೋಿಂದಾವಲಿಯ ನಿವಾಸಿಗಳು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಒಂದು ಮಹಾರಾಜರ ದರ್ಶನವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇವಾಂಶಸಂಭೂತರಾದ ಮಹಾರಾಜರು ಸದ್ಗುರು ಕೃಪೆಯಿಂದ ಪ್ರಹ್ಲಾನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ ಅವರ ದೈವೀತೇಜಸ್ಸಿನ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವವರಾರು?

ಮಹಾರಾಜರು ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಗೆ ವಚನಕೊಟ್ಟಂತೆ ಪ್ರಪಂಚಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನೋಡತೊಡಗಿದರು. ಮಗನು ಇಷ್ಟು ವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನುಹ್ಯಾಗಾದನೆಂದು ಗೀತಾಬಾಯಿಯು ಚಕಿತಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಉತ್ತಮ ಸಾಂಸಾರಿಕನಿಗಿಂತಲೂ ಮಹಾರಾಜರ ದಕ್ಷತೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಹೊಲ, ಮನೆ, ಕಮತ, ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಲಕ್ಷಗೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾವು ನತನದಾರ ಕುಲಕರ್ಣಿಯರಾದ್ದರಿಂದ ಕುಲಪರಂಪರಾಗತ ಕುಲಕರ್ಣಿಕೆಯನ್ನು ಸಹ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ತಾವೇ ಕುಲಕರ್ಣಿಕೆಯ ಚಾರ್ಜನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ಮಹಾರಾಜರ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಬರೆಯುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೂ ಅವರ ಚಟವಟಿಕೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿ ಸರಕಾರೀ ಅಮಲ್ದಾರರು ಬೊಟ್ಟುಕಚ್ಚಿದರು. ಮಹಾರಾಜರು ಕುಲಕರ್ಣಿಕೆಯ ದಪ್ಪರನ್ನು ಓರೇಕಾರರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಚೇರಿಗೆ ಹೋಗಲು

ಅಮಲ್ದಾರನು ಕುರ್ಚೆಯಿಂದಿದ್ದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ತಾನು ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಯಾರಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ-ಲಯಾದಿಗಳ, ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಧಿಕಾರವಿದೆಯೋ ಅಂಥವನಿಗೆ ಅಂಜದವರಾರು? ಮಹಾರಾಜರ ಅಧಿಕಾರವೆತ್ತ? ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಾಡಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧಿಕಾರವೆತ್ತ? ಮಹಾರಾಜರು ಕುಲಕರ್ಣಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದೇ?

ಮಹಾರಾಜರು ಈ ಮೇರೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಸಾರಕರಂತೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಮಗನ ಸಂಸಾರ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಗೀತಾಬಾಯಿಯು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ದರಿಂದ ಆಕೆಯ ಇಚ್ಛಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಮಹಾರಾಜರು ಹೀಗೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿದರಂಬದನ್ನು ಎದೆದು ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ದೇವರು ಭಕ್ತಾರ್ಥನನ್ನಾದ್ದರಿಂದ ಭಕ್ತರ ಮನೋರಥ ಸುಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಏನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರ ಇಚ್ಛಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಲಾಸಕ್ರೀದಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರ ಇಚ್ಛಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ವಾನರಬಲವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ರಾವಣಾದಿಕರೊಡನೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಹೂಡಬೇಕಾಯಿತು. ದೇವರಿಗೆ ಅದೊಂದು ಲೀಲೆಯೇ ಆಗಿರುವದು. ಅದರಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತದ ಚರಿತ್ರನಾಯಕರು ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಮಗ್ನರಾದರೂ ಭಕ್ತರ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಷಯ ಸಂವಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಸಜ್ಜನರ ಸಂಸಾರಕ್ಕೂ ಪಾಮರರ ಸಂಸಾರಕ್ಕೂ ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶದಷ್ಟು ಅಂತರವಿರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯ ಬಾರದು. ಸಜ್ಜನರು ನಿರೀಚ್ಛರು. ಯಾವದೊಂದು ಕೆಲಸವು ಮೀಗೆಯೇ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಸಂಕಲ್ಪವು ಅವರಿಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಮನಃಕ್ಲೇಶವನ್ನು ತಾಳುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವಿಷಯಾಂಧರಾದ ನಮ್ಮಂಥವರ ಸ್ಥಿತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವರು, ನಾವು ಅಂಧಂತನು

ಸ್ಥಿತಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು, ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವವನಿಗೂ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವವನಿಗೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಕೇಳಿದವರ ಮೂರ್ಖತನಕ್ಕೇ ಜನರು ನಗುವರಲ್ಲವೇ? ಮನುಷ್ಯನು ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿಯೇ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಜಗಿಯ ಶೋಕಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲಾರನೆಂಬದನ್ನರಿತೇ ಗುರುಕುಲದ ನಂತರ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕನಾಗುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಸಮ್ಮುಖವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದೇ ಈಗ ಕನಸಿನಂತಾಗಿದೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಸಾರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯತೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಾರಾಜರು ಸಂಸಾರವನ್ನು ನಡಿಸಿರಲು ಅವರ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಪಕ್ಷಿಯು ಎಳ್ಳೇ ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಗೃಹಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಂಥ ಮಹಾತ್ಮರ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿದ ಆ ಸಾಧ್ಯವು ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವದೇನು? ಆ ಸತಿಯು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವಂದ್ಯಕ್ಕೇ ಸರಿ. ಆಕೆಯು ಪತಿಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ತತ್ಪರಳಿದ್ದಳು. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಭಕ್ತರನ್ನು ಅನ್ನದಾನದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಶಿಂಗೋಪಂತರ ಕಾಲದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದ ಅನ್ನದಾನವು ಈ ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲಕಿರಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಪಟ್ಟು ಬಿಳಿಯಿತು. ಅನ್ನದಾನವು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ನಡೆಯ ತೊಡಗಿತು. ಮನೆತನದ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಹಾಸಾಧ್ಯವಾದ ಸರಸ್ವತೀಮಾತೆಯು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸೊಸೆಯ ಈ ಜಟಿವಟಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಗೀತಾಬಾಯಿಯು ಆನಂದಪಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಾರಾಜರು ಪ್ರಪಂಚ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಅವರು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಪಾರಮಾರ್ಥವನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬದನ್ನು ತೋರಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರ ದಿನಚರೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಪಾಠಕರಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುವೆವು.

ಮಹಾರಾಜರು ಪ್ರತಿಸತ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ದ್ವೈರಾನುಭವನ ಮಾಡಿ ವ್ರಾತವಿಧಿಗಳನ್ನು ತೀರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಸ್ನಾನ

ಮಾಡಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀರಾಮಪಂಚಾಯತೆ ನದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಪೋಡಲೋಚಾರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಸಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣ, ಶುಕನೀರಾಮಾಯಣ, ಶ್ರೀಧಾಸಬೋಧ ಗ್ರಂಥಗಳೊಳಗಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯು ಉಕ್ಕೇರುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ದೂರ ದೂರಿನ ಜನರು ಅವರ ಮಹಾತ್ಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಬರತೊಡಗಿದರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ವರೆಗೆ ನಿರೂಪಣವು ನಡೆದ ಬಳಿಕ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅತಿಥಿಗಳೊಡನೆ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಊಟವಾದ ಬಳಿಕ ಗ್ರಾಮದ ಲೆಕ್ಕ-ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮನೆತನದ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಹಿತ್ತಲ-ಮುಂಚೆ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಡ್ಡಾಡಿ ದನಕರುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಸಂಜೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಶ್ರೀರಾಮ ಭಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ರಸಾಲ ಭಜನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ರೋತೃಸಮುದಾಯವು ಆನಂದವಿಂದ ಪಡೆವಳವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಳಿಕ ಅವರು ೧೧ ಗಂಜೆಯ ರಾತ್ರಿಗೆ ಭಜನೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಗೋಶಾಲೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆಕಳುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಶಯನಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಾರಾಜರು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿರುವವರೆಗೆ ಈ ನಿತ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಮಹಾರಾಜರು ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರೂ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಬಂದರೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸಂಶಯಗ್ರಸ್ತರಾಗಬಹುದು. ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಹೀಗೆ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವುಳ್ಳವುಗಳಿಲ್ಲ. ಸಂಸಾರ

ವೆಂಬದು ಮಹಾಭೂತವಲ್ಲ. ಅನ್ಯಾಯದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವ ಬಗೆಯ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕೆಂಬದು ಮಾತ್ರ ಸಕಲರೂ ತಿಳಿಯತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಯಾವನು ಸದ್ಗುರುಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿರುವನೋ ಅವನಿಗೆ ಸಂಸಾರವು ಬಾಧಕವಾಗದು. ಆತನು ಸಂಸಾರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಣುಗನು. ದೇಹಭೋಗಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವ ಫಲಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಆತನು ಆನಂದದಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವನು. ಯಾವನು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯೋ ಅವನೇ ನಿಜವಾದ ಸಂಸಾರಿಕನು. ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದವನು ಸಂಸಾರಿಕನಲ್ಲ; ಅವನು ಕೇವಲ ವಿಷಯಲಂಪಟನು; ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮವು ಅವನಲ್ಲಿರಲಾರದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಮಹಾರಾಜರು ಪ್ರಪಂಚ ಮಾಡಿದ್ದು ವಿಹಿತವೆಂದು ಯಾರಿಗಾದರೂ ತೋರದೆ ಇರದು. ಅವರು ಅಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಪತ್ನಿಯ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷ ಮೊದಲಾದ ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳುಂಟಾಗುವಂತೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ತಾವು ಪರಮಾರ್ಥಿಗಳೆಂದು ಜಂಭ ಬಡಿಯುತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಿರುಗುವರು. ಇದೆಂಥ ಪಾರಮಾರ್ಥವೋ ತಿಳಿಯದು. ಇಂಥವರು ಪಾರಮಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸದೆ ಪತ್ತೀದ್ರೋಹಿಗಳಾಗಿ ಜೀರಕಾಲ ನರಕ ಭೋಗಿಸುವರೆಂದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಮಹಾರಾಜರು ಇಂಥ ಅಜ್ಞಾನಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ ಉಪದೇಶವಾಗಲೆಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದರು. ಆಕೆಗೆ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶ ಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನುಭವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟರು. ಯಾವ ಪತಿಯು ಪತಿಯನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವನೋ ಆ ಪತಿಯಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರಭಾವನೆ, ಸದಾಚಾರ, ಸದ್ವಿಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವನೋ ಅವನಿಗೇ ನಿಜವಾದ

ಪತಿಯನ್ನಜೀಕು. ಇಂಥ ಪತಿ-ಪತ್ನಿಭಾವವನ್ನು ಮಹಾರಾಜರು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತಮ್ಮ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ಮಹಾರಾಜರು ಜನರಿಗೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕಲಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಗುರ್ವಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ತಾಯಿಯ ವಚನವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವೀಗಳಾದರು. ಕರ್ತವ್ಯಕ ಆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಇಷ್ಟವು ಅವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಜನರನ್ನು ರಾಮಭಕ್ತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಸದ್ಗುರುಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವದು ಅವರ ಅವತಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ದೇಶಾಟನ ಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಈ ಕರ್ತವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಲಡಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ, ಒಮ್ಮೆ ಗುರುದರ್ಶನ ಹೊಂದಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಈ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಹೆಂಡತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದದಿಂದ ಪತಿಗೆ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನಿತ್ತು, ತನ್ನನ್ನೂ ಸಂಗಡ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಬಿನ್ನಸಿದಳು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಪತ್ನಿಯ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕುಲಕರ್ಣಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇರೆ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಮತ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪಿನತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಮಾಡುವದಕ್ಕೂ, ಮನೆತನವನ್ನು ನಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವದಕ್ಕೂ, ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಒಬ್ಬ ಗುಮಾಸ್ತನನ್ನು ಇಟ್ಟು, ಪ್ರಪಂಚಿಕ ಉಪಾಧಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಉಪಸಂಹರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ಈ ಕೃಪೆಯ ರಹಸ್ಯವು ಸರಸ್ವತೀಬಾಯಿಯ ಹೊರತು ಅನ್ಯರಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ಸರ್ವ ಉಪಾಧಿಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಗುರುದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಸಮಯವನ್ನು ಕಾಯತೊಡಗಿದರು.

೯ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ:—ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶ.

ಒಂದು ದಿನ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯರು ಪತ್ನೀ ಸಮೇತರಾಗಿ ಗುರುದರ್ಶನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸೈಮಿಪಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ತುಕಾರಾಮ ಸಾಧುಗಳು ಆಗ ಸೈಮಿಪಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸುದ್ದಿಯು ತಿಳಿದರೆ ಅವರು ಹೋಗಿ ಗೊಡರೆಂದು ಮಹಾರಾಜರು ಹಿಂಗೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರು ಪಯಣದಮೇಲೆ ಪಯಣ ಮಾಡುತ್ತ ಗುರುಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರು, ಮಹಾರಾಜರು ಪತ್ನೀಸಮೇತವಾಗಿ ಗುರುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ದಂಡವತ್ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಈ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಗುರುಗಳು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಬಟ್ಟು ನುಡಿದರೇನೆಂದರೆ—“ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯಾ, ಸೀತಾಮಾತೆಯೊಡನೆ ಒಪ್ಪುವ ಶ್ರೀರಾಮನಂತೆ ನೀನು ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೀ, ಮಾಯಾ ಸಹಿತನಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಂತೆ ತೋರುತ್ತೀ; ಬಾ, ಇತ್ತ ಕೂಡು, ತಂಗೀ ಸರಸ್ವತೀ, ಇತ್ತ ಕುಳಿತುಕೋ, ನಿನ್ನ ವಿನಯಕಾಲಿತ್ಸವನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯೇನಿರುವದೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳು ದುರ್ಲಭವಿದ್ದರೂ ಕೊಡುವೆನು.”

ಈಮೇರೆಗೆ ತುಕಾರಾಮ ಸಾಧುಗಳು ಮಾತನಾಡಲು, ಸರಸ್ವತೀ ಜಾಯಿಯು ತುಂಬಾಹರ್ಷಚಿತ್ತಳಾಗಿ ನುಡಿದಳೇನೆಂದರೆ—“ಮಹಾರಾಜ, ನನಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಎನೂ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿರುವದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಸಂತತಿಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಬಂಜೆಯೆಂದು ಜನನಿಂದಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸಂತತಿಯಾದರೆ, ಜನ್ಮವು ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ. ವೃಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಫಲಗಳು ಹ್ವಾಗೆ ಭೂಷಣಭೂತವೋ ಹಾಗೆ ಸ್ತ್ರೀ

ತನುಲತೆಗೆ ಫಲವು ಭೂಷಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪತಿಯಂಥ ತೀಜಸ್ವಿಯಾದ ಪುತ್ರನನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕು.”

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಸರಸ್ವತೀಬಾಯಿಯು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ತುಕಾರಾಮ ಸಾಧುಗಳೂ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯರೂ ನಕ್ಕರು. ಈಕೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಮೋಹವು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಇಚ್ಛಿಸುವಳು, ಎಂದು ಅಂದರು. ಬಳಿಕ ತುಕಾರಾಮ ಸಾಧುಗಳು—ತಥಾಸ್ತು ಎಂದು ಆಕೆಗೆ ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಉದರದಲ್ಲಿ ಸುಪುತ್ರನು ಜನಿಸುವನೆಂದು ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಸಂತೋಷಭರಿತಳಾದಳು. ಮುಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯರು ನಾಲಕ್ಕಾರು ದಿನ ಗುರು ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಅವಳಿಗೆ ಪಡೆದು ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ನಾತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅವರು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದರೇನೆಂದರೆ—

“ಯಾವ ಮಹಾತ್ಮನು ಚತುರ್ವಿಧ ಮುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನೋ, ಮತ್ತು ಯಾವಾತನ ಸತ್ತಿಯು ತ್ರಿಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವದೋ ಅಂಥ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಏನು ಬೇಡಿಕೊಂಡಂತಾಯಿತು! ರಾಜನು ಪ್ರಸನ್ನನಾದಾಗ ಹಳೇವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡ ಅಭಾಗ್ಯನಂತೆಯೂ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಬಲಿಯನ್ನು ಬೇಡಿದ ದಡ್ಡನಂತೆಯೂ ನಿನ್ನ ಅವಸ್ಥೆಯಾಯಿತು. ನೀನು ಇದುವರೆಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ್ಮಗಳನ್ನು ತಾಳಿರುತ್ತೀ; ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆಡೆದಿರುತ್ತೀ; ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿಯು ನೀನಾಗಿರುವೆಯೋ ತೀಯದು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷದಾತ್ರವಾದ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಬೇಡಿಕೊಂಡೆಯಲ್ಲ? ಈ ಮನುಷ್ಯಜನ್ಮದ ಸ್ಥಿರತೆಯು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಂಬದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಂಥ ವ್ಯಾಮೋಹಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿಯಲ್ಲ! ಇದು ನಿನ್ನ ದಡ್ಡತನವಲ್ಲವೇ? ಈ ಸಂಸಾರವೂ ಈ ಜನ್ಮವೂ ಅಸ್ಥಿರವು. ಇವನ್ನು ನಂಬಬಾರದು.

ಮನುಷ್ಯಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ದೇಹಸಾರ್ಥಕವಾಗುವಂತಹ ಉಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಮೋಹದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವಂಥ ಸಂಗತಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಕೊಡಬಾರದು. ವಿಷಯ ಉಪಾಧಿಯು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬಾಧಕವಿರುವದು.

ಬುದ್ಧಿವಂತರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮನಸಾ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವರು. ಆದರೆ ಮೂರ್ಖರು ಮಾತ್ರ ಬಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತ ವಿಷಯಸುಖವನ್ನು ಭೋಗಿಸಹೋಗುವರು. ಅದು ಸುಖವೆ? ಅಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಸುಖವು ಹ್ಯಾಗೆ ಆಗಬೇಕು? ನೀರೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಮೃಗಜಲವನ್ನು ಕುಡಿಯ ಹೋದರೆ ಆ ನೀರು ಕೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ ಬಾಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ವಿಷಯ ಸುಖದ ಅವಸ್ಥೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಸುಖದ ಭಾಸಮಾತ್ರ. ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯು ಹೀಗಿದ್ದು ನೀನು ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕದ ಉಪಾಯವನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಪುತ್ರನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡೆ? ಆ ಪುತ್ರನು ಅಲ್ಪಾಯುಷಿಯು, ನೀನು ಯಾವ ಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದಿದಂತಾಯಿತು? ಗುರ್ವನುಗ್ರಹದ ಸಮಯವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡೆ.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ಜ್ಞಾನಬೋಧನನ್ನು ಮಾಡಲು ಆ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಾನು ಹೀಗೆ ಗುರುಗಳನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡದ್ದು ತಪ್ಪಾಯಿತೆಂಬದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು. ಆಗ ಆಕೆಯು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಯುಕ್ತಳಾಗಿ ಮಹಾರಾಜ. ನನ್ನಿಂದ ಇದೊಂದು ಪ್ರಮಾದವಾಯಿತು. ನಾನು ಮೋಹಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಹೀಗೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಈಗ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗಿದೆ. ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕದ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿರಿ. ಎಂದು ನುಡಿದಳು. ಮಹಾರಾಜರು ನಕ್ಕು—ಗುರುವಚನವು ಸುಳ್ಳಾಗದು. ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನಿನಗೆ ಸಂತತಿಯಾಗುವದು. ಆದರೆ ಆ ಸಂತತಿಯು ಬಗ್ಗೆ ಮೋಹಗ್ರಸ್ತಳಾಗಬೇಡ. ನಿನಗೆ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕದ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

“ಮುಖ್ಯಸಾಧನವೆಂದರೆ ರಾಮಭಕ್ತಿಯು; ರಾಮಭಜನೆಯಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಜನರು ಉದ್ಭೂತರಾಗಿ ಹೋಗಿರುವರು. ಅಖಂಡವಾಗಿ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ರಾಮರೂಪವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ರಾಮನ ಹೊರತು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲ ಬೇರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ದೇಹಸುಖ-ದುಃಖಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ದೇಹವು ಅಸ್ಥಿರವೆಂದು ಅದರ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥಕ ವಿಶೇಷ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಮುಸುಬಾರದು. ತೀರ ದುರ್ಲಭವನ್ನೂ ಮಾಡಬಾರದು. ಪಾರಮಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಗೆ ದೇಹವು ಅನುಕೂಲವಿರುವದರಿಂದ ಅದನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ನಾಶಗೊಳಿಸಬಾರದು. ಕೇವಲ ರಾಮಸೇವೆಗಾಗಿಯೇ ದೇಹವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ ಏಷಯ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ಏನಾಲು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲೇಖಬೇಕು, ಪ್ರಾತರ್ಮುಖಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ನಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ಮಾನಸಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನಸಪೂಜೆಯಿಂದರೆ ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಅಪಾದಮಸ್ತಕವಾಗಿ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಒಳಿಕ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆತನನ್ನು ಸೋಡತೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಧೂಪ-ದೀಪ ನೈವೇದ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವಂತೆ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಮಾನಸೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವದೇ ಮಾನಸ ಪೂಜೆಯು; ಭಗವಂತನಿಗೆ ಈ ಮಾನಸಪೂಜೆಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಮಾಡಿದ ಪೂಜೆಯೇ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವೆನಿಸುವದು. ಒಳಗೆ ಮಾನಸಪೂಜೆಯಿಂದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಯಾವನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸುವನೋ ಅವನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಭಗವತ್‌ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವನು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈತನ್ಯರು ಬೋಧಿಸಲು ಸರಸ್ವತೀಸಾಧ್ವಿಯು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಭರಿತಳಾದಳು. ಮೊದಲೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ವಿರಕ್ತಿಯು

ದ್ವಿಗುಣಿತವಾಯಿತು. ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಪತಿಯು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅಜರಿಸ ಹತ್ತಿ ದಳು. ಸರ್ವದಾ ರಾಮಭಜನೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಳಾದಳು. ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ, ತುಳಸೀಮಾಲೆಯಿಂದಲೂ ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಪರಿಶೋಭಿಸ ಹತ್ತಿ ದಳು. ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ವಿಷಯವಾಸನೆಯಲ್ಲ ಅಳಿದು ಹೋಯಿತು. ಸಮರ್ಥನಾದ ಪತಿಯು ಉಪದೇಶ ಮಾಡಲು ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯಹಂಟಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೆಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು? ಪ್ರಿಯವಾಚಕರೇ, ನಿಜವಾದ ಭಗವದ್ಭಕ್ತ ಮುಖ್ಯ ಇಂಥವರಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುವದು. ಯಾರಿಗೆ ವಿಷಯಗಳ ತೃಣೈಯು ಇರುವದಿಲ್ಲವೋ, ಯಾರಿಗೆ ವಿಷಯಸುಖದ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಲ್ಲವೋ ಅವರೇ ದೊಡ್ಡವರು. ವಿಷಯಸುಖಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ದೊಡ್ಡವರೆಂದು ಯಾರೂ ಅನ್ನಲಾರರು. ಇನ್ನು ಸಜ್ಜನರಾದವರೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದವರೂ ವಿಷಯಸೇವನೆ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲವೆಂತಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಸೇವನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಆಸಕ್ತಿಯಿರುವದಿಲ್ಲ. ವಿಷಯಸೇವನೆಯಿಂದ ಅವರು ಸುಖಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸುವದಿಲ್ಲ. ವಿಷಯಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಳಮುಳಗೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ. ವಿಷಯ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಯಾವ ಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ.

ಸರಸ್ವತೀಜಾಯಿಯು ಪತಿಯು ಜೋಧದಿಂದ ಆನಂದಿತಳಾದಳು. ಮತ್ತು ಪತಿಯು ಉಪದೇಶದಿಂದ ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗವನ್ನು ಕಲಿತಳು. ಆಕೆಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಸಮಾಧಿಯು ಹತ್ತಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವು ಫಲಿಸಿತೆಂದು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ನಂಬಿಗೆಯಾಯಿತು. ಆಗ ಅವರು ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿದೆಯೆಂಬದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಏಕಾಏಕಿ ಗುಪ್ತರಾದರು. ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ನೋಡುತ್ತಾಳೆ, ಪತಿಯೇ ಇಲ್ಲ; ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ನೋಡಿದಳು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿದ್ದದರಿಂದ ಆಕೆಯು ಪತಿಯು ಕಾಣದಂತಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಯೋಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ತಾನಿದ್ದ ಆಶ್ರಮದ ಕಸಗೂಡಿಸಿ

ಸಾರಸಿ ರಂಗವಲ್ಲಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ಮೈತೊಳೆದು ಪತಿಯ ಸಾದುಕಗ
ಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ರಾಮಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತಳಾದಳು. ಈ ರೀತಿ ನಾಲಕ್ಕಾರು ದಿನ
ಗಳು ಕಳೆದವು. ಆದರೂ ಪತಿಯು ಬರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಪರಿತ್ಯಾಸವಾಗಿ
ಪತಿಯು ಗುಪ್ತನಾಗಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದಳು. ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ
ಅಂಜಲಿಲ್ಲ. ಇದು ವಿದೇಶವು, ಇಲ್ಲಿ ತಂದೆಯಿಲ್ಲ, ತಾಯಿ ಇಲ್ಲ, ಆಪ್ತೇ
ಷ್ವರಿಲ್ಲ ಹ್ಯಾಗೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀರಾಮನೇ
ಯಾರಿಗೆ ಕೈವಾರಿಯಾಗಿರುವನೋ ಅವರಿಗೆ ಯಾತರ ಚಿಂತೆ? ಶ್ರೀರಾ
ಮನು ಸರ್ವತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವದೇಶವಾವುದು?
ವಿದೇಶವಾವುದು? ಆಪ್ತರಾರು? ಅನಾಪ್ತರಾರು? ಎಲ್ಲರೂ ಆಪ್ತರೇ;
ಅಂದಬಳಿಕ ಅವರಿಗೆ ಭಯವೆಲ್ಲಿಯದು?

ಸರಸ್ವತೀನಾತಿಯು ಕೆಲವಿನ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆದ ಬಳಿಕ
ಪತಿಯು ಸ್ವಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾನೂ ಅಲ್ಲಿಗೇ
ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಮೈಲುಮುಗಲು
ದಾರಿಬಟ್ಟೆಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗುವ ಬಗೆಹ್ಯಾಗೆ? ಆಗ ಆಕೆಯು ಕ್ಷಣ
ಹೊತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ
ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟನು ಮಹಾರಾಜರ ಪ್ರಿಯಶಿಷ್ಯನಿದ್ದನು.
ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ ನಿಷ್ಠೆ ಒಹಳ.
ಹೀಗಿರಲು, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಗುರುಪತ್ನಿಯು ಮನೆಗೆ ಬರಲು, ಕೃಷ್ಣಭ
ಟ್ಟನಿಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಯಿತು. ಅವನು ಅತ್ಯಂತ ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಗುರು
ಪತ್ನಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರಹಾಕಿ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ವಿನಯದಿಂದ ನುಡಿ
ದನೇನೆಂದರೆ--“ತಾಯಿ, ಬಡವರ ಮನೆಗೆ ಭಾಗೀರಥಿ ಬಂದಂತಾಯಿತು.
ನಿನ್ನ ಆಗಮನದಿಂದ ನಮ್ಮ ಪರ್ವಕುಟೀರವು ಪವಿತ್ರವಾಯಿತು. ನಿನ್ನ
ಚರಣಧೂಳಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಕುಲಕೋಟಿಯಲ್ಲ ಉದ್ಭೂತವಾಯಿತು.
ಹೀನು ಧನ್ಯನಾದನು. ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಬೇಕು.” ಈ ಮೇರೆಗೆ ಕೃಷ್ಣಭ

ಭಟ್ಟನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು, ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು—ಅಪ್ಪಾ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟನೇ, ಮಹಾರಾಜರು ಇದುವರೆಗೂ ಒರಲಿಲ್ಲ. ಒಹುಶಃ ಅವರು ಗೊಂದಲವಲಿಗೆ ಹೋಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನೂ ಅತ್ತ ಕಡೆಗೇ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಗೊಂದಲವಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಬರಬೇಕು; ಎಂದು ನುಡಿದಳು. ಗುರುಪತ್ತಿಯ ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟನು ಸಂತೋಷದಿಂದ—ತಾಯಿ, ಏನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಸಾನು ತಮ್ಮ ಚರಣಸೇವಕನೇ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಗುರುಪನ್ನಿಧಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿಬರುವೆನು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಯೇನೆಂದರೆ—ತಾವು ನಾಲ್ಕು ದಿನವೂ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು; ಇದು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಮನೆಯೇ ಇರುವದು, ನಾಲ್ಕುದಿನ ನಮ್ಮಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಸೇವೆ ಸುಗ್ರಹಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಡವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಸರಸ್ವತೀಮಾತೆಯು ಆತನ ಸದ್‌ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಆತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಇರಲು ಬಯಸಿದಳು. ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟನು ಬಡವನಿದ್ದನು. ಆದರೂ ಅವನು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಗುರುಪತ್ತಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಬಹು ಆಸೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದನು. ಗೊಂದಲವಲಿ ಬಿಟ್ಟೆಂದಿನಿಂದ ಆ ಸಾಧ್ವಿಯ ತಲೆಯು ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟನ ಹೆಂಡತಿಯು ಆ ಸಾಧ್ವಿಯ ಜಡೆಗಳಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಹಿಕ್ಕಿ ಎರೆದಳು. ಕೈಗೆ ಬಳೆಗಳನ್ನಿಡಿದಳು. ಸೌಭಾಗ್ಯಾಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ಅವರು ಮಾಡುವ ಈ ಪ್ರೇಮದ ಉಪಚಾರವನ್ನು ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಮೌನದಿಂದ ಕೈಕೊಂಡಳು ಮಾತ್ರ. ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಆ ಮಾತೆಗೆ ಸುಗ್ರಾಸ ಭೋಜನವಾಯಿತು. ಬಳಿಕ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟನು ಆ ಸಾಧ್ವಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಗೊಂದಲವಲಿಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೊಂದು ಹೊರಟನು. ಸಯಣದ ಮೇಲೆ ಸಯಣ ಮಾಡುತ್ತ ಖಾತವ

ಳಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಸರಸ್ವತೀಮಾತೆಯ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳು ಅದೇವರಲ್ಲಿ
 ದ್ದರು. ತಾಯಿಯನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಮನೆಗೆ
 ಹೋದಳು. ಮಗಳ ವಲ್ಕಲವಸನಗಳನ್ನೂ, ವಿರಕ್ತವೇಷವನ್ನೂ ತುಳಸೀ
 ಮಾಲೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ ಆ ತಾಯಿಗೆ ಮನಸ್ಸಲ್ಲಿ ಬಹು ಕಷ್ಟ
 ವಾಯಿತು. ಮಗಳು ಎಂಥ ಮನೆಗೆ ಬಿದ್ದಳಲ್ಲ! ಅಳಿಯನು ಸಾಧುವಾ
 ದನು. ಮಗಳು ವನವಾಸ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ
 ಆಕೆಯ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಅಶ್ರುಗಳಾಡಿದವು. ತಾಯಿಗೆ ಹೀಗೆ ದುಃಖವಾದದ್ದರ
 ಕಾರಣವು ಆ ಸಾಧ್ವಿಗೆ ಹೊಳೆಯದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯು ಕೂಡಲೆ ಕಂಡು
 ಹಿಡಿದು, ||ನುಡಿದಳೇನಂದರೆ—ಮಾತೃಶ್ರೀ, ನನ್ನ ಇರವನ್ನು ನೋಡಿ
 ನಿನಗೆ ದುಃಖವಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿಯಂತೆ ನಾನು
 ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿನು ವ್ಯಸನ ಪಡುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ
 ಇದು ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪಾ ನವು. ನನ್ನ ಪ್ರಾಚೀನ ಪುಣ್ಯವಶದಿಂದ ನಾನು ಸಮ
 ಥರ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿ ಧನ್ಯಳಾದೆನು. ಜನ್ಮ-ಮರಣಗಳ ಭವಚಕ್ರ
 ದಿಂದ ಪಾರಾದೆನು. ಸೀವು ಶುಕ್ತಮ ಅಳಿಯನನ್ನು ಆರಿಸಿರುವಿರಿ. ನಿಮ್ಮ
 ಕುಲಕೋಟಿಯು ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಹೊಯಿತು. ಯಾರ ಚರಣಗಳ ವೇವೆ
 ಯನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಕೂಡಾ ಇಚ್ಛಿಸುವರೋ ಯಾರ ಮಹಿಮೆಯು
 ಅಪಾರವಾಗಿರುವದೋ ಅಂಥ ಮಹಾತ್ಮರ ಚರಣಸೇವೆಯು ನನಗೆ
 ನಿರಂತರವಾಗಿ ದೊರಕಿದೆಯೆಂದ ಬಳಿಕ ನನ್ನ ಸಮಾನ ಧನ್ಯರಿನ್ನಾರು?
 ಆ ಮಹಾಮಹಿಮರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಾನು ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿ
 ದೆನು. ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದವು ನನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವದು. ಸದ್ಗುರು ತುಕಾ
 ರಾಮ ಸಾಧುಗಳ ದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಅವ್ವಾ, ಭಗವಂತನ ಪೈಭವವನ್ನು
 ಎಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಲಿ? ಜನ್ಮಸಾಧಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವವರು
 ಶ್ರೀರಾಮನ ಚರಣಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಶ್ರೀರಾಮನ ಮಂಗಳನಾ
 ಮಗಳನ್ನು ಗಾಯನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂಥ ಮಂಗಳ ನಾಮವು ನನ್ನ

ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದೆಯೆಂದ ಒಳಿಕ ನಾನು ಒಡೆಯೂ, ದೈವಹೀನೆಯೂ ಎಂದು ನೀನು ತಿಳಿಯುವಿಯಾ? ಅಸ್ಥಿರಸಂಸಾರವು; ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದುಡ್ಡು ರೊಕ್ಕ ಇದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ಅವರು ಸುಖಿಗಳೆಂದು ಒಗೆಯುವಿಯಾ? ಸುಖಿಗಳಾರು? ದುಃಖಿಗಳಾರು? ಇದರ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ನಿನಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ನಿತ್ಯತೃಪ್ತರೋ ಅವರೇ ಸುಖಿಗಳು. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯೆಂಬದು ಔಷಧಕ್ಕಾದರೂ ಸಿಕ್ಕುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಸುಖಿಗಳೆಂದು ಹ್ಯಾಗೆ ತಿಳಿಯುವಿ? ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನೇ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವಾ; ನೀನು ಅನೇಕ ಜನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಡೆದಿರುವಿ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತು ಇರುವದು. ಆದರೂ ನೀನು ಸುಖಿಯೆಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲೆಯಾ? ತಳಮಳವು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆಯೋ ಹೇಳು ನೋಡೋಣ? ಆದರೆ ಅದೇ ನಾನು ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಸುಖಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪೂರ್ಣಸುಖಿಯಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಹೊರತು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವದೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಆನಂದವು ಅಖಂಡವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಭಂಗವುಂಟಾಗುವದಿಲ್ಲ.”

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಸರಸ್ವತೀಬಾಯಿಯು ಮಾತನಾಡಲು, ಆಕೆಯ ತಾಯಿಯು ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ಪಾಪ! ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನದ ರಹಸ್ಯವು ಹ್ಯಾಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು? ಆಕೆಯು ಸಂಸಾರವೊಂದನ್ನೇ ಬಲ್ಲಳಲ್ಲದೆ ಪಾರಮಾರ್ಥವನ್ನೇನು ಬಲ್ಲಳು? ಸೃಷ್ಟಿಯೆಂದರೇನು? ಪರಮಾತ್ಮ ಅಂದರೇನು? ಮಾಯಾ ಅಂದರೇನು? ಪರಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಅಂದರೇನು? ಎಂಬ ಸಂಗತಿಗಳ ಜ್ಞಾನವು ಅವಳಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಇರಬೇಕು? ಎಂಥ ಎಂಥ ಶಾಸ್ತ್ರವೇತ್ತರಾದ ಜನರೇ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕುರುಡರಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳನ್ನು ಕೇಳುವವರಾರು? ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಘಂಡಿತರು ಬರಿಯ ಶಬ್ದಾಡಂಬರವನ್ನು ಬಿಳಿಸುವರೇ ಹೊರತು ಅನುಭ

ವನನ್ನು ಹೇಳಲಾರರು. ಇರಲಿ, ಇಂಥ ಗಹನವಾದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಹಜ ಗತಿಯುಂಟಾಗಿ ಸರಸ್ವತೀಮಾತೆಯು ನಿತ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದವನ್ನು ಸಮದ ಬೀವನ್ನುತ್ತಾ ವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದದರಿಂದ ಆಕೆಯ ತಾಯಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವಾಗಹತ್ತಿತು. ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಶ್ರೀರಾಮಸೇವೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಾಯಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಆಕೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತನ್ನ ಮಗಳು ಧನ್ಯಳಾದಳು ಎಂಬ ಉದ್ಗಾರವು ಆಕೆಯ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಹೊರಟಿತು. ಖಾತವಳದ ಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಸರಸ್ವತೀಮಾತೆಯ ದರ್ಶನದಿಂದ ಪವಿತ್ರ ಮನಸ್ಕರಾಗಹತ್ತಿದರು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಂಗತಿಯಂತೆ ಮತಿಯುತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸತ್ಸಂಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾಲತ್ರಯದಲ್ಲಿಯೂ ದುಸ್ಸಂಗ ಮಾಡಬಾರದು. ತಮ್ಮ ಸೊಸೆಯು ಖಾತವಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲ ಶ್ರೀರಾಮ ಭಜನೆಯನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿರುವಳೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೀತಾಬಾಯಿಗೂ ರಾವಜೀಪಂತರಿಗೂ ತುಂಬಾ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸೊಸೆಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಆಕೆಯ ಬಾಯಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷವನ್ನು ತಾಳಿದರು.

ಗಂನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ:—ಭಕ್ತೋದ್ಧಾರ.

ನಾಶಿಕದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕೆಂದು ಗುಪ್ತರಾದ ಮಹಾರಾಜರು ಉತ್ತರಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯ ತೀರ್ಥಾಟನವನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೊರಟರು. ಹಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಋಣಾನುಬಂಧವಳ್ಳ ಭಕ್ತರು ಹುಟ್ಟಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದದರಿಂದ

ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಈ ತೀರ್ಥಾರ್ಥನದಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಬದರಿ, ಜಗನ್ನಾಥ, ಕಾಶಿ, ಗಯಾ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಮಹಾರಾಜರು ಇಂದೂರಿಗೆ ಬಂದರು. ಇಂದೂರಲ್ಲಿ ಇವರ ಸದ್ಭಕ್ತರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದ್ದರು. ಅಂತೆಯೇ ಅವರು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಇಂದೂರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಆಸಂಖ್ಯಜನ ಭಕ್ತರು ಮಹಾರಾಜರಿಂದ ಉಪದೇಶ ಹೊಂದಿ ರಾಮಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾದರು. ಶ್ರೀರಾಮಭಕ್ತಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಹೆಚ್ಚಿತು. ಮಹಾರಾಜರು ಹೋದ ಹೋದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಜನರು ಅವರಿಗೆ ಶರಣು ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಪತಿತರಾದವರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವದು ಸಜ್ಜನರ ಕರ್ತವ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಬಂದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮಹಾರಾಜರು ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮಜವಾಗಿ ಅವರಿಂದ ಪ್ರಸಂಗವಾತ್ ಹಲವು ದೈವೀ ಚಮತ್ಕಾರಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಚಮತ್ಕಾರಗಳೇ ಸಾಧುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ಈಗಿನ ಜನರು ತಿಳಿಯುವರು. ಆದರೆ ಚಮತ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವದು ಹಾವಾಡಿಗರ ಕೆಲಸವೆಂದು ನಿಜವಾದ ಸಾಧುಗಳು ತಿಳಿಯುವರು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಜನರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವು ಹುಟ್ಟುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಾಧುಗಳು ಪ್ರಸಂಗ ನೋಡಿ ದೈವೀಚಮತ್ಕಾರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಚಮತ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಹೊರತು ಜನರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಹುಟ್ಟದಿರುವದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು. ಇರಲಿ. ಮಹಾರಾಜರ ಚಮತ್ಕೃತಿಯೂ ಅವರ ಮಹಾನುಹಿಮೆಯೂ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಬಿಳಿಯಿತು. ಜನರು ತಂಡೋಪತಂಡವಾಗಿ ಅವರ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಸಾಂಸಾರಿಕ ತಾವತ್ವಗಳನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಬೇನೆ-ಬೇಸರಿಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುವರು. ಪರಸಿಯ ಜನರು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೂ ಅವರ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಅವರ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇಂದೂರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರು ಕೆಲವಿನಗಳವರೆಗೆ ಇದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಯ ಭಕ್ತರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದ ಬಳಿಕ ದ್ವಾರಕಾ ಪೊದಲಾದವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟರು. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಜನರು ದರ್ಶನ ಕಾಣಿ ಒರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಕ್ಕರೆಯ ಕರಣೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇರುವೆಗಳು ಒರುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಿರುವಂತೆ ಸತ್ತುರುಪದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಜನರು ಒರುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಿರುವದು. ಅವರ ಕೀರ್ತಿಯು ಬಿಗಿತವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿತು. ಹೀಗೆ ಹಬ್ಬಿದ ಮಹಾರಾಜರ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಇಬ್ಬರು ಮಾಂತ್ರಕರು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೃಗತರ್ಕಾದರು. "ಮಾಂತ್ರಕರು" ಎಂಬ ಅಂಥವರಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಚಾರಣ ಮಾರಣ ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಸಮಸ್ತ ಜನರೂ ಭಯದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಅವರು, ನಮ್ಮ ಕಿಂತಲೂ ಮಹಾರಾಜರು ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದರೇ, ಅವರಿಗೇನು ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆಯು ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ? ಎನೂ ಇಲ್ಲ. ಒಳಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಯಾಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವರು? ನಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಜನರು ಯಾಕೆ ಒರುವದಿಲ್ಲ? ಅವರಲ್ಲಿ ಜನ ವಶೀಕರಣ ವಿದ್ಯೆಯಿರಬೇಕು. ಆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಾವು ಅವರಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವದು ಎಂದು ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ತಾಳಿ ಒಂದು ದಿನ ಅವರು ಮಹಾರಾಜರ ಬಳಿಗೆ ಹೋದರು. ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಪೊದಲಾದವುಗಳನ್ನೇನೂ ಮಾಡದೆ ತಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಸ್ತನವನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿ ನಾವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಜನವಶೀಕರಣ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ಬಂದಿರುವೆವು. ಅದನ್ನಷ್ಟು ನಮಗೆ ಕಲಿಸಿರಿ ಎಂದರು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ನಕ್ಕು - ಮಹಾರಾಜ, ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿದ್ಯೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಒಡಗೋಸಾವಿಯು, ಸುಮ್ಮನೆ ರಾಮಭಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ತಿರುಗುವೆನು. ಜನರು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಯಾಕೆ ಒರುತ್ತಿ

ರುವರೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು! ಆದು ಪ್ರಭುವಾದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ನೊಬ್ಬನಿಗೇ ಗೊತ್ತು; ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಮಾಂತ್ರಿಕರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟುಬಂದಿತು. ಅವರು ಅಧಿಕಾರ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ನುಡಿದ ರೇವಂಜಕೆ—ಗೋಸಾವಿಗಳೇ. ಹೀಗೆ ಕಿವಿಯಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ನೀವು ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರು ಮರು. ಒಳ್ಳೇ ಮಾತಿನಿಂದ ನೀವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ಕಲಿಸಿರಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದೀರಿ. ಮಾಂತ್ರಿಕರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಒದುವರೆಗೂ ನಿಮ್ಮಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ!

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಂತ್ರಿಕರು ಉದ್ಧಾಮತನದಿಂದ ನುಡಿಯಲು ಮಹಾರಾಜರು ಏನೆಯದಿಂದ—ಮಾಂತ್ರಿಕರೇ, ನೀವು ಸಮರ್ಥರಿರಬಹುದು; ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆಯು ನಿಮಗೆ ಬರುತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆಯ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಏನನ್ನು ಕಲಿಸಲಿ? ಸುಮ್ಮನೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಾದರೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಾಂತ್ರಿಕರ ಸಿಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಇವನು ಒಳ್ಳೇ ಮಾತಿನಿಂದ ಥಾಗಿಗೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ ಇವನಿಗೆ ಜನಕ್ಕಾಗಿ ಕೈತೋರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಬಳಿಕ ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಮಾಂತ್ರಿಕರು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಪುರಶ್ಚರಣವನ್ನಾರಂಭಿಸಿ ನಾಗಪಾಶದಿಂದ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಿದರು. ಆ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಮಹಾರಾಜರು ತಾವಾಗಿಯೇ ನಮಗೆ ಶರಣು ಬರುವರೆಂದು ಆ ಮಾಂತ್ರಿಕರು ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಮೂರ್ಖರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ವೃಥಾಭಿಮಾನವಿದ್ದು, ಅದೇ ನೊಕ್ಕಿ ನಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಅಂಧರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪರರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾಗಲಿ, ತೇಜಸ್ಸಾಗಲಿ ಅವರ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಂತೆ ಆ ಮಾಂತ್ರಿಕರ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಆಗಿತ್ತು. ಅವರು ನಾಗಪಾಶದಿಂದ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಿ ಮುಂದೇನಾಗುತ್ತದೋ ಎಂದು ನೋಡತೊಡಗಿದರು. ಆದರೆ

ಮೂರು ದಿನಗಳಾದರೂ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಆ ನಾಗಪಾಶದಿಂದ ಎನೂ ವ್ಯಥೆಯಾದದ್ದು ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನ ಮಾಂತ್ರಿಕರು ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋದರು. ಮಹಾರಾಜರು ಧ್ಯಾನಸ್ಥರಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಕೆಲ ಹೊತ್ತಿನ ಬೇಲೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಮಾಂತ್ರಿಕರನ್ನು ಕೂಡಾ ಇಂತು ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದರು. ಹೇ, ಮಾಂತ್ರಿಕರೆ, ಈ ಸಿಮ್ಮ ಮಾಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಬಲ್ಲವರು ಹೀಗೆ ಮಾಂತ್ರಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸರ ಪೀಡೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಕರನಿಂದ ಹಾಗೂ ಸರಪೀಡೆಗಳು ಅಂಥಂತೆಮೆ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕೆಡುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿವೇಕಸಂಪನ್ನರು ಅಂಥ ಉದ್ದೋಗ ಮಾಡಬಾರದು. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮಂಗಳಕರನಾದ ಶ್ರೀರಾಮನ ಭಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತರಾಗಬೇಕಲ್ಲದೆ ಅಂಥ ಮಾಂತ್ರವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತರಾಗಬಾರದು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದರೂ ಆ ಮಾಂತ್ರಿಕರ ಮನಸ್ಸು ತಿರುಗಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ನಾಗಪಾಶದಿಂದ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಮೀಗೆ ಮಾತಾಡುವರೆಂದು ತಿಳಿದರು. ಮತ್ತು ಆ ನಾಗಪಾಶವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಮಹಾರಾಜರು “ಜಯಜಯ ರಘುವೀರ ಸಮರ್ಥ” ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಕೂತ್ಕೊಳ್ಳುವಿಂದ ಉದ್ವಾಣ ಮಾಡಿದರು. ಕೂಡಲೆ ನಾಗಪಾಶವು ಕುದು ತುಂಡು ತುಂಡಾಯಿತು. ಮಾಂತ್ರಿಕರು ಈ ಅದ್ಭುತ ಚಮತ್ಕಾರವನ್ನು ನೋಡಿ ಬರಗಾದರು. ಯಾವ ನಾಗಪಾಶದಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇವಳೊಂಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋಗುವರೋ ಅಂಥ ಉಗ್ರವಾದ ಪಾಶವನ್ನು ಮೂರು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಿರುವುದು ಧರ್ಮದರು ಮತ್ತು ಈ ದಿನ ಆ ಪಾಶವನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಹರಿದು ಬಿಟ್ಟಿದರು. ಅಹಾ! ಅಂಥ ಅದ್ಭುತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದು? ಇವರು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ದೇವಾಂತರು. ಎಂದು ನುಡಿದು ಆ ಮಾಂತ್ರಿಕರು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಕರಣ್ಣುಬಂದರು. ದಯಾಭಸರಾದ ಮಹಾರಾಜರು ಅವರ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮನಾಮ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಮಹಾರಾಜರ ನಿಸ್ಸೀಮಭಕ್ತನಾದನು. ಆತನ ಏಕನಿಷ್ಠೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮಹಾರಾಜರು ಅವನಿಗೆ ಸಜ್ಜೆ ದಾನಂದ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರೆಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ಸಜ್ಜೆ ದಾನಂದನು ಏಕನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ತಪಸ್ಸಿದ್ದಿಯನ್ನು ಪಡೆದನು. ಆತನು ಮಹಾರಾಜರ ಸಂಗಡ ಪರ್ಯಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ರಾಮೇಶ್ವರದ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ಹೊರಟರು, ಅವರು ರೇಲ್ವೆಸ್ಟೇಶನ್ನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಗಾಡಿಯು ಬರುವದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಅವಕಾಶವಿದ್ದದರಿಂದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಧರ್ಮಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಯು ಬಂದಿತು. ಮಹಾರಾಜರು ಎದ್ದು ಸ್ಟೇಶನ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಯು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿತು. ಮಹಾರಾಜರ ಸಂಗಡ ಇದ್ದ ಸಜ್ಜೆ ದಾನಂದನಿಗೆ ಈ ಸಂಗತಿಯು ಸಹನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಸಿಕ್ಕಿಯ ಒಲದಿಂದ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಪ್ರಾಯವ್ವರನು ಎಂಜಿನಕ್ಕೆ ಏನಾಯಿತೋ ಎಂದು ನೂಕುತ್ತಿರೀತಿಯಿಂದ ಶೋಧ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯು ಮಹಾರಾಜರ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಲು ಅವರು ಗಾಡಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಕುರಿತು ಸುಡಿದರೇನೆಂದರೆ—“ಎಲೈ ಶಿಷ್ಯನೇ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಕಾಮಸ ಗುಣವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೆಂಜಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ತಪಸ್ವಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಇಂಥ ಸಂಗತಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು: ಸಿಕ್ಕಿಯನ್ನಂತೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಕೂಡದು. ಸಾಧಕರಿಗೆ ಇದು ಬಾಧಕವಿರುತ್ತದೆ. ತಪಶ್ಚರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾದವನಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಏವೇಕಿಗಳು ಆ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಬಿಡು ಮುಂದೆ ಸಾಗುವರು. ಮಂದಮತಗಳು ಮಾತ್ರ ಸಿದ್ಧಿಗಳ ಬಲದಿಂದ ಚಮತ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತವೆ.”

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂತರಾಗುವರು; ಈತನ ತಪಸ್ಸಿನ ಪುಣ್ಯವಿರುವ ವರೆಗೆ ಸಿದ್ಧಿಗಳು ಇವನ ವಶದಲ್ಲಿರುವವು. ಪುಣ್ಯತೀರದ ಮರುದಿನ ಅವು ಆತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವವು. ಬಳಿಕ ಅವನು ಅಧಿಕಾರನಿವೃತ್ತ ನಾದ ಮನುಷ್ಯನಂತೆಯೂ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಅನುಭವಿಸಿ ಒಡತನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟ ಮನುಷ್ಯನಂತೆಯೂ ಮೋರೆ ಸಪ್ತಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಡ್ಡಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನುಷ್ಯನ ಪುಣ್ಯವು ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾವನು ಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧನಿರುವನೋ ಅಂಥ ವನಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಯ ಉಪಯೋಗವು ಬಾಧಕವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ನೀನು ಈಗಲೇ ಈಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ನೀನು ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರಲಿಕ್ಕಾಗದು. ತೀರ್ಥಾಟನ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ ನಿನು ನನ್ನ ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಸೇರಬೇಕು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಾರಾಜರು ಮಾತನಾಡಲು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದನು ತನ್ನಿಂದಾದ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮೆಬೇಡಿಕೊಂಡು ಗುರ್ವಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ತೀರ್ಥಾಟನಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ಇತ್ತ ಮಹಾರಾಜರು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಇಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟರಾದರು. ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಸಮಾಧಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಹೀಗಿರಲು ಇತ್ತ ಗೊಂದಲವಲಿಯಲ್ಲಿ ರಾವಜೀಸಂತರು ಶ್ರೀರಾಮಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯರಾದರು. ಆ ದಿನ ಮಹಾರಾಜರು ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಿ ಮುಂಡನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಜನರು ಹೀಗೆಕೆಂದು ಕೇಳಲು ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಶ್ರೀರಾಮಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ಐಕ್ಯನಾದನು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರು ಪಿತೃನಿರ್ಯಾಣ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾರಾಧನೆಯನ್ನಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅಸಂಖ್ಯಜನ ಭಕ್ತರು

ಸೇರಿದರು. ನಿತ್ಯೋತ್ಸವವು ನಡೆಯಿತು. ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ ಬೈರಾಗಿಯ ವೇಷವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ರಾಜಯೋಗಿಯ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿದರು. ತಲೆಗೆ ಸುಂದರವಾದ ಗಣೇಶಬೊಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಜರತಾರಿಯ ಕಫನಿಯನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ದ್ವಾದಶನಾಮಗಳನ್ನು ಹಜ್ಜಿದರು. ವೈಷ್ಣವ ಪದ್ಧತಿಯ ತಿಲಕವು ಅವರ ಭಾಲಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪತೊಡಗಿತು.

ಇಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರ ಕೀರ್ತಿಯು ಒಳಗೆ ಬಿಳಿಯಿತು. ಅಸಂಖ್ಯ ಜನರು ದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮುಪ್ತರೂ ರಾಮನಾಮ ಘೋಷವನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ರಾಮಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಸಾರವು ಶುಕ್ಲೇಂದುವಿನಂತೆ ಬಿಳಿಯತೊಡಗಿತು.

೧೧ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ:— ಶ್ರೀರಾಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ.

ರಾವಜೀಪಂತರು ಪರಲೋಕವನ್ನಿಳಿದ ಒಳಕ ಗೀತಾಬಾಯಿಯು ಒಳು ದುಃಖಿತಳಾದಳು. ಮಹಾರಾಜರ ತರುವಾಯ ಆ ಸಾಧ್ವೀಶಿರೋಮಣಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೂ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಗಂಡುಮಗನೂ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರು. ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ದೊಡ್ಡನಳಾಗಿ ಖಾತವಳದಲ್ಲಿರುವ ಪತಿ ಗೃಹದಲ್ಲಿದ್ದಳು. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಗಂಡು ಹುಡುಗನು ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕ ವನಿದ್ದನು; ಅವನಿಗೆ ಅಣ್ಣ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಭುದ್ಧನಾದ ಗಣಪತಿಯು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋದ್ದರಿಂದ ಸಮ್ಮ ಸಂಸಾರವು ರಸಾತಲಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿತು, ಎಂದು ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಗೋಳಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದೇ ಊರಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲರಾಯಸಂಬೊಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನು ರಾವಜೀಪಂತರ ಆಪ್ತನೂ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯರ ಬಾಲಸ್ನೇಹಿತನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಆತನು ರಾವಜೀಪಂತರ ಮನೆ

ತನದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯರನ್ನು ಹುಡುಕಿತರಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇಂದೂರಲ್ಲಿ ದಿಗಂತವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿಹರಿದಿದ್ದ ಅವರ ಕೀರ್ತಿಯು ಅವನ ಕಿವಿಯವರೆಗೆ ಹೋಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಆತನು ಗೀತಾಬಾಯಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಪಡೆದು ಇಂದೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದನು. ಮತ್ತು ಗೋಂದಾವಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವರಿಗೆ ತಾಯಿಯ ಸಿರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ತಾಯಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಮಹಾರಾಜರು ಗೋಂದಾವಲಿಗೆ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು. ಆದರೆ ಇಂದೂರಿನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮಹಾರಾಜರ ವಿಯೋಗವು ಸಹನವಾಗದಂತಾಯಿತು. ಅವರು ವೀನಮುಖದಿಂದ ಮಹಾರಾಜರೆದುರಿಗೆ ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಅನೇಕಜನ ಅಪ್ಪಣೆಪಡೆಸಿ ಗೋಂದಾವಲಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಕೆಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಊರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ತಾಯಿಗೆ ದಂಡವತ್ ಸಮಸ್ಕಾರ ಹಾಕಿದರು. ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಮಗನನ್ನು ಮುದ್ದಾಡಿ—ಅಪ್ಪಾ, ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿರು, ಎಂದು ನುಡಿದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ನೀರುತಂದಳು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ತಾಯಿಗೆ ಜ್ಞಾನಬೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದರು. ಒಳಿಕೆ ಮನೆಯ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿದರು, ಸರಸ್ವತೀಜಾಯಿಯು ಖಾತವಳದಲ್ಲಿದ್ದದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಿಷ್ಠರನ್ನು ಕಳುಹಿ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡರು. ನೊದಲಿನಂತೆ ಮನೆತನವನ್ನು ನಡೆಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಕೆಲದಿನಗಳು ಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿರಲು ಮಹಾರಾಜರ ಚಿಕ್ಕ ತಮ್ಮನು ದೇಹಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದನು. ಮುಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪದಿನಗಳಲ್ಲೆಯೇ ಖಾತವಳದಲ್ಲಿದ್ದ ತಂಗಿಯೂ ಪರಲೋಕವಸ್ಥೆದಿದಳು. ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ಮೃತಪಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಗೀತಾಬಾಯಿಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಮಹಾರಾಜರು ಹತ್ತರ ಇದ್ದದರಿಂದ ಆಕೆಯು ಆ ದುಃಖವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಳು.

ಮಹಾರಾಜರು ಪ್ರಪಂಚಮಾಡತೊಡಗಿದ ಕೆಲದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತೀಬಾಯಿಯು ಗರ್ಭವತಿಯಾದಳು. ಗುರುಪತ್ನಿಯು ಬಹಳ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಗರ್ಭವತಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಗೀತಾಬಾಯಿಗಂತೂ ಹೇಳಿಕೊಡದಷ್ಟು ಆನಂದವಾಯಿತು. ಸರಸ್ವತೀಬಾಯಿಯ ಗರ್ಭವು ಶುಕ್ಲೇಂದುವಿನಂತೆ ಬಿಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಮಹಾರಾಜರ ಭಕ್ತರು ಆ ಸಾಧ್ಯೆಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯ ಪಕ್ವಾನ್ನಗಳನ್ನು ಉಣ್ಣಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ನೀರೆ ಕುಪ್ಪಸಗಳ ಉಡುಗರೆಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಮರುಳ ಜನರು ಫೀಗೇಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಮಹಾರಾಜರು ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸರಸ್ವತೀಬಾಯಿಯು ವೈರಾಗ್ಯತೀಲಕಾಗಿದ್ದರೂ ಜನರು ಮಾಡುವ ಆದರವನ್ನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಎಲ್ಲವೂ ಶ್ರೀರಾಮನ ಇಚ್ಛೆಯಂದೇ ಆ ಸತಿಯು ಭಾವಿಸಿದ್ದಳು. ಹೀಗಿರುತ್ತಿರಲು ನವಮಾಸಗಳು ತುಂಬಿದವು. ಸರಸ್ವತೀಬಾಯಿಯು ಪುತ್ರರತ್ನವನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಭಕ್ತರೆಲ್ಲ ಆನಂದವು ಹೆಚ್ಚಿತು. ಗೀತಾಬಾಯಿಯು ಮೊಮ್ಮಗನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಳು. ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಕ್ತರು ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ನಡಿಸಿದರು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಭಕ್ತರನ್ನು ಕುರಿತು—ತಮ್ಮಗಳಿರಾ, ಯಾತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಷ್ಟು ಉತ್ಸವವನ್ನು ಮಾಡುವಿರಿ? ಹುಟ್ಟಿದ ಶಿಶುವು ಅಲ್ಪಾಯುವಿರುವದು ಎಂದು ನುಡಿದು ಅವರ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಭಂಗವನ್ನು ತಂದರು. ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಭಕ್ತರು ಆ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಆ ಶಿಶುವು ಒಂದು ವರುಷ ತುಂಬುವಷ್ಟು ರಲ್ಲಿಯೇ ಪರಲೋಕವನ್ನೈದಿತು. ಕೂಸು ಸತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸರಸ್ವತೀಬಾಯಿಯೂ ಪತಿಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೈಕಾದಳು.

ಸೊಸೆಯ ನಿಯಾಳಾಗುವಿಂದ ಗೀತಾಬಾಯಿಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಯಿತು. ಆಕೆಯು ಮಗನನ್ನು ಕುರಿತು ಎರಡನೇ ಜಗ್ಗು ಮಾಡಿಕೊ

ಳ್ಳೆಂದು ದುಂಬಾಯಿದ್ದಳು. ಸಾಂಸಾರಕಂಗೆ ಎಷ್ಟು ಮೂಡಿದರೂ ಸಂಸಾರದ ಆಶೆಯೆಂ ತಿರುವದಿಲ್ಲ. ಸಂಸಾರದ ಪೋಹವು ಅಷ್ಟೊಂದು ಘನತರದ್ದಾಗಿರುವದರಿಂದಲೇ ಸಮಸ್ತರೂ ಬಲಿನೀಳುವರು. ಅದರ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಆ ಪೋಹಕ್ಕೆ ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ. ಗೀತಾಬಾಯಿಯು ಹೇಳಿದಾಗೆಲ್ಲ ಮಹಾರಾಜರು ನೋಡೋಣ ನೋಡೋಣ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಗೀತಾಬಾಯಿಯು ಗಟ್ಟಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದಳು. ಮಹಾರಾಜರು ಏನು ಸವ ಹೇಳಿದರೂ ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಕೇಳದಾಳು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು—ತಾಯಾ, ಚಿಂತಿಸಬೇಡ; ನಾನು ಎರಡನೇ ಲಗ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು; ಅದರ ನಾನೇ ಸ್ವತಃ ಕಸೈಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದರಿಗೂ ಕೆಲವನ ತಡವಾಗುವದು, ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಗೀತಾಬಾಯಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು.

ಮಹಾರಾಜರು ಒಮ್ಮೆ ಅಬಸಾಡಿ ಮಹಾಲಿಗೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸಖಾರಾಮಪಂತ ನೇತೃಪಂಡೆ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನಿದ್ದನು. ಆತನಿಗೆ ಎರಡೂ ಕಣ್ಣುಗಳೆಲ್ಲದ ಒಬ್ಬ ಮಗಳಿದ್ದಳು. ಅಕೆಯು ಉಪವರಕಾದ್ದರಿಂದ ಸಖಾರಾಮಪಂತನು ಮಗಳನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ಹಗಲಿರುಳೂ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಹಾರಾಜರು ಅವರ ಮನೆಗೇ ಕನ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಹೋದರು. ಊರಲ್ಲಿ ಸಲಕ್ಷಣವಾದ ಉಪವರ ಕಸೈಗಳು ಬಹಳವಿದ್ದವು. ಮಹಾರಾಜರಂಥ ಲೋಕೋತ್ತರ ಸಾಧುಗಳು ಷರಿಗೆ ಕಸೈಕೊಡದವರಾರು? ಇಂಥ ಸತ್ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕನ್ಯಾದಾನಮಾಡಿ ಕುಲಕೋಟಿಯನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಲವು ಜನರು ಹಾತೂರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮಹಾರಾಜರು ಮಾರ ಸ್ವಾರ್ಥನೆಯನ್ನೂ ಮನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಖಾರಾಮಪಂತನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಆತನ ಕುರುಡ ಮಗಳನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದರು. ಮಹಾರಾಜರಂಥ ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ ಕುರುಡ ಮಗಳನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದರು. ಮಹಾರಾಜರಂಥ ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ ಕುರುಡ ಮಗಳನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದರೆ ಕನ್ಯಾದಾನಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆತನು ಬಹಳವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿದನು.

ಆದರೆ ಮಹಾರಾಜರು ಅಕೆಯನ್ನೇ ಲಗ್ನವಾಗುವೆನೆಂದು, ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಸಖಾರಾಮಪಂತನು ಬಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಅನಂದಭರಿತನಾದನು. ಮಗಳನ್ನು ಯಾರು ಮದುವೆಯಾಗುವರೋ ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಒಳಬುತ್ತಿದ್ದ ಆತನು ಮಗಳು ಲೋಕಪೂಜ್ಯರ ಪದವಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಳೆಂಬ ಸಂಗತಿಯಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನಂದವಾಗಬೇಡ! ಆತನು ತನ್ನ ವೈಭವಾನುಸಾರವಾಗಿ ಮದುವೆಯ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆಟಪಾಟಿಯಲ್ಲೇ ಲಗ್ನಮಹೋತ್ಸವವು ಜರುಗಿತು. ವಧುವು ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಏನು ಧನ್ಯಳೆಂದು ಜನರು ಕೊಂಡಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ವಧುವಿನ ಹೆಸರು ತವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಮುನಾಬಾಯಿ ಎನಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಹಾರಾಜರು ಪಾಣಿಗ್ರಹಣಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಮೊದಲನೇ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರಾದ ಸರಸ್ವತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನೇ ಅಕೆಗಿಟ್ಟರು. ಸಾಯ್ಕ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಲಗ್ನ ಮಹೋತ್ಸವವು ಜರುಗಿತು. ಮಹಾರಾಜರ ಈ ಲಗ್ನಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಕಣ್ಗೊಟ್ಟನೋಡಿ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು.

ಇಂತು ಮಹಾರಾಜರು ದ್ವಿತೀಯ ಪತ್ನಿಯ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಗೊಂಡಾವಲಿಗೆ ಬಂದು ತಾಯಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ನೊಸೆಯು ಕುರುಡೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಮಗನು ಮತ್ತೆ ಲಗ್ನವಾದನೆಂಬ ಸಂತೋಷವಿಂದ ಗೀತಾಬಾಯಿಯು ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತಾಳಿದಳು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಾರಾಜರು ಪುನಃ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮವನ್ನು ತಾಳಿ, “ಧನ್ಯೋಗೃಹಸ್ಥಾಮಃ” ಎಂದನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಮಾಡ ತೊಡಗಿದರು. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿರಲು ಗೊಂಡಾವಲಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಸನಾವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಇಂದು ಸಂವತ್ಸರವಾದ ರಾಮನುಂಜರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದರು.

ಸಿದರು. ಮಹಾತ್ಮರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದರೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಆಗಲಿ ಕ್ಷಣ! ಶ್ರೀರಾಮಮಂದಿರಕ್ಕಾಗಿ ಅಪಾರ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಭಕ್ತರು ಬೀಡಿದಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ತನ್ಮು ದೇವಾರ್ಪಣವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು! ಮಂದಿರವಾದಮಂದಿರವು ನಿರ್ವಾಣತಾಯಿತು. ಮಹಾರಾಜರು ತಾವು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಂದಿಟ್ಟ ತಡವಲದಲ್ಲಿಯ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೇವಕರಿಂದ ತರಿಸಿದರು. ಶ್ರೀರಾಮ-ಲಕ್ಷ್ಮಣ-ಸೀತಾ-ಮಾರುತಿ ಈ ನಾಲ್ವರೂ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿದ್ದವು. ಇವ ಮೂರ್ತಿಗಳೆಲ್ಲ; ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೇವರೇ ಬಂಗಿರುವನೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಭಾಸವಾಗುವಂತಿತ್ತು. ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೆ ೧೮೧೩ರಲ್ಲಿ ಮಂದಿರದ ಕೆಲಸವು ಸೇರಿಸಲ್ಪಿತು. ಒಳಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ವೈರಿಕಪೂಜಿತರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಶ್ರೀರಾಮಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು. ಶ್ರೀರಾಮ-ಲಕ್ಷ್ಮಣ-ಸೀತಾ ಈ ಮೂರು ಮೂರ್ತಿಗಳು ಸಿಂಹಾಸನದಮೇಲೆ ವಿರಾಜಮಾನವಾದವು. ಒಮ್ಮೆ ಮಹಾರಾಜರು ಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಸಂತಾಗ ಮೂರ್ತಿಯು ತುರಾಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಗುಲಾಬಿಯ ಮೂವು ಮಹಾರಾಜರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿತ್ತು. ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಅಶ್ಚರ್ಯಭೂತರಾದರು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಹಾರಾಜರು ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೊರಡಲು ಮೂರ್ತಿಯ ಕಣ್ಣೊಳಗಿಂದ ನೀರು ಬಂದವು. ಮಹಾರಾಜರು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲೆಂದು ನುಡಿಯಲು ನೀರು ಬರುವದು ಒಂದಾಯಿತು. ಈ ಒಗೆಯ ಹಲವು ಚಮತ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿರುವನೆಂದನ್ನು ಮಹಾರಾಜರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಮಂದಿರದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸನೆಯಾದಂನಿಂದ ಉಪಾಸನಾ ಧರ್ಮವು ಏಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿತು. ರಾಮನಾಂಬ ಗರ್ಜನೆಯು ಜನರನ್ನು ಸುಪ್ರಸನ್ನಗಮಾಡತೊಡಗಿತು.

೧೨ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ:—ತಾಯಿಗೋಷ್ಠರ
ಮಾಡಿದ ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆ.

→→(೦)←←

ಮಹಾರಾಜರು ಶ್ರೀರಾಮ ಮಂದಿರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಉಪಾಸನಾ
ಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರಲು, ಗೀತಾಬಾಯಿಯು ಒಂದು ದಿನ ಮಗ
ನನ್ನು ಕುರಿತು—ಅಪ್ಪಾ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡ
ಬೇಕೆಂದಿದೆ, ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವೆಯಾ? ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.
ತಾಯಿಯು ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಜರು ಎರಡು ಲಗ್ನ
ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಒಳಕ ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸು
ವದಕ್ಕೆ ಅವರು ನಿರಾಕರಿಸಬಹುದೇ? ಕೂಡಲೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕಾಶಿಗೆ
ಹೊರಡುವ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ದೂರವೆ ಪ್ರವಾಸವಾದ್ದರಿಂದ
ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತವರು ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಹಾಗೂ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ
ತುಸಸೀಪತ್ರವನ್ನಿಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯಲು ಬ್ರಾಹ್ಮ
ಣರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಹೀಗೆ ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ದಾನ
ಮಾಡಿ ತಾಯಿಗೆ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿದರು.
ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುವವರು ಹೀಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ದಾನಮಾಡಿ ಹೋಗದಿ
ದ್ದರೂ ಮನೆಯ ಮೇಲಿನ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಕೇವಲ ದೇವರ
ಮೇಲಿನ ಚಿಂತೆಯನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಧರ್ಮವನ್ನು ತೋರಿ
ಸುರದಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾರಾಜರು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರು. ಒಳಕ ಅವರು
ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟರು. ಸಂಗಡ ಅಸಂಖ್ಯವನ ಶಿಷ್ಯರೂ ಹೊರ
ಟರು. ಕಾಶಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಿಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ
ದರು. ಮತ್ತು ತಾಯಿಯ ಕಡೆಯಿಂದ ದೇವಳವಾಗಿ ದಾನ-ಧರ್ಮಗ
ಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದರು. ಒಳಕ ಅವರು ಗಯಾಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶ್ರೀ
ವಿಷ್ಣುವಾದದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಗಳಿಗೆ ಪರಿವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು

ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಗಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿದ ರಾನ-ಧರ್ಮದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಮಾಡುವದೇ ಅಶಕ್ಯವು. ಯಾರ ಮುಂದೆ ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಗಳು ಕೈಮುಗಿದು ಕೊಂಡು ನಿಂತಿವೆಯೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಕೊರತೆಯಾತರದು? ಅಂಥ ಮಹಾ ಮಹಿಮರು ಕೇವಲ ನಿಮಿತ್ತಕ್ಕಾಗಿ ಜನರಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆಗ್ರಹಣಮಾಡುವರು. ಕೇವಲ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೈಭವವೆಂಬದನ್ನಾಗಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರು ಸಮರ್ಥರೋ ಅಂಥವರು ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವದೆಂದರೆ, ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಎಂದನ್ನು ವಾಚಕರೇ ಊಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು; ಸಜ್ಜನರು ಮನೆಗೆ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಇದ್ದದ್ದೆಲ್ಲ ತೋರಿಸುವವರು ಈ ಮಾತಿನ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಬೇಕು. ಇರಲಿ, ಮಹಾರಾಜರು ತಾಯಿಯ ಮನಸ್ಸು ತೃಪ್ತವಾಗುವಂತೆ ಆಕೆಯ ಕೈಯಿಂದ ರಾನಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಬಂದರು. ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಗಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಶರಣು ಬಂದರು. ಹಲವು ಜನ ಸಾಖಂಡಿಗಳು ಮಹಾರಾಜರ ಸದುಪದೇಶದಿಂದ ರಾಮಭಜನೆ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯೊಂದೇ ತಾರಕವೆಂಬದನ್ನು ಸಕಲ ಜನರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಕರ್ಮಕರೂ, ಬಾಷ್ಪಳ ವೇದಾಂತಿಗಳೂ ಮಹಾರಾಜರ ನಿರೂಪಣದ ಮುಂದೆ ಪತಾಶರಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಶರಣು ಬಂದರು.

ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರು ಕೆಲದಿನ ವಾಸಿಸಿದರು. ಆ ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ ಗೀತಾಬಾಯಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅಯೋಧ್ಯೆಯು ಶ್ರೀರಾಮನ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯೆಂಬದನ್ನೂ, ಶ್ರೀರಾಮನು ಆಟವಾಡಿದ ಸ್ಥಳವೆಂಬದನ್ನೂ ತಿಳಿದು ಆ ಮಹಾತಾಯಿಗೆ ಬಹು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಾಯಿಯ ದೇಹಾವಸಾನವಾಗುವದೆಂದು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಆ ಕಾಲವು ಸಮೀಪಿಸುವ ವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಗೀತಾಬಾಯಿಯು ಪ್ರಕೃತಿಯು ಅಸ್ವಸ್ಥವಾ

ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಮಹಾರಾಜರು ತಾಯಿಗೆ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಸಮಾಧಾನವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಅಸ್ವಸ್ಥ ತಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದು ದಿನ ಆ ಮಹಾಕಾಡ್ಡಿಯು ಶ್ರೀರಾಮಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೈಕಾದಳು. ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜನು ಪುತ್ರಧರ್ಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ಆಕೆಯು ಔದ್ವೇಗದೇಹಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಅಸಂಖ್ಯ ಪಾಪಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಪ್ರಾಪ್ತಾಂತರಪರಣೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಿಸಿ ದತ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿಸಿದರು.

ತಾಯಿಯ ಔದ್ವೇಗದೇಹಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರು ಆಯೋಧ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು. ಮತ್ತು ಸಂಗಡಿಗರೊಂದಿಗೆ ಗೋಿಂದಾವಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ ತಾವು ನೈಋತ್ಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸದ್ಗುರು ತುಕಾರಾಮ ಮಹಾರಾಜರ ದರ್ಶನವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪುನಃ ಆಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಬಂದರು. ಕೆಲದಿನ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬಳಿಕ ಗೋಿಂದಾವಳಿಗೆ ಹೋದರು. ಸ್ನಾನಮಾಡಿದ ನಂತರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ವಧಕ್ಕಾಗಿಯೂ ವಧಕ್ಕರನ್ನು ಉಪಾಸಿಸುವಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಗೋಿಂದಾವಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತರು.

೧೩ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ:—ಶಿಷ್ಯ ಸಮುದಾಯ.

ಮಹಾರಾಜರ ಕೀರ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಜನರು ಅವನ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಬಂದು ನಿಂತರು. ಸದ್ಗುರುಗಳಿಗೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸುವದು, ಪಾದಸೇವೆ ಮಾಡುವದು, ಬೀಸಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೀಸುವದು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಅಸಂಖ್ಯ ಜನರು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕೆಲವರು ಗುರುಗೃಹದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿಟ್ಟು, ಬೀಷೋಣ, ಮೊದಲಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಆಡಿಗೆಗಾರರು ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತ

ರಾಗಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಎಂಜಲ ಗೋಮಯ ಮೊದಲಾದ ನೀಚ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ಪರರಾಗಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಹಲವರು ಹಲವು ಬಗೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ತಮ್ಮ ದೇಹಸಾರ್ಥಕ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸದ್ಗುರುಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ದೇಹದಂಡನ. ಶುದ್ಧಮನಸ್ಸು, ಏಕನಿಷ್ಠೆ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ, ಇವುಗಳನ್ನು ಯಾರು ಯಶಸ್ವಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದರೋ, ಅಷ್ಟಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಫಲವು ಸಿಗುವದು. ಸದ್ಗುರುವಿನ ಅನುಗ್ರಹವು ಏಕನಿಷ್ಠೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಆಹಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು, ಬೇರೆ ಏನನ್ನೂ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿವಸ ಸದ್ಗುರು ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಅನುಗ್ರಹವಾಗುವದೆಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿಯಜಾರದು. ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಭಾಗೀರಥಿಯು ದರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೆಲವರು ಕೊಡಗಳನ್ನು ತುಂಬುವರು; ಕೆಲವರು ತುಂಬಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವರು; ಕೆಲವರು ಗಿಂಡಿ-ತಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವರು. ತಮತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದಂತೆ ಜನರು ಹ್ಯಾಗೆ ಗೆಂಗಾ ಜಲವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವರೋ, ಹಾಗೆ ಸದ್ಗುರು ಸೇವೆಗೆ ಬಂದ ಜನರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿದ್ದಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸದ್ಗುರುಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಆದರೆ ಹೇಳತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯಾಂಶವೇನೆಂದರೆ, ಸದ್ಗುರು ಸೇವೆಗೆ ಬಂದ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಅದೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭೂತರಾಗದಿದ್ದರೂ, ಕಾಲಾಂತರದಿಂದ ಉದ್ಭೂತರಾಗಿಯೇ ತೀರುವರು. ಕೆಲವು ಜನ ಅಧಿಕಾರವಂಶವರು ಮಾತ್ರ ಅದೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಉದ್ಭೂತರಾಗಿ, ಲೋಕಪೂಜ್ಯರಾಗುವರು. ಇಂಥ ಪುಣ್ಯವಂತರು ಸಿಗುವದು ಕೇವಲ ವಿರಲ.

ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯ ಮಹಾರಾಜರ ಸೇವೆಗೆ ಬಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಸಂಪನ್ನರಾದವರು ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದರು. ಉಳಿದವರು ಮಂಜಾಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಪನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮ

ನಂದರು ಮೊದಲನೆಯವರು. ಇವರ ಮೂಲ ಹೆಸರು ಅನಂತಭಟ್ಟ, ರೆಂದಿತ್ತು. ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕ ನಿವಾಸಿಗಳು. ಅದರಲ್ಲೂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು. ಇವರು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮನೆ-ಮಾರುಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಗದಗಿನಲ್ಲಿರುವ ತ್ರಿಕೂಟೇಶ್ವರನ ಪೀಠವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಬಳಿಕ ಅವರು ಗದಗಿನ ಸರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವೆಂಕಟಾಪುರವೆಂಬಲ್ಲಿ ಬಹುದಿನವರೆಗೆ ತಪಶ್ಚರ್ಯ ಮಾಡಿದರು. ಈ ವೇಂಕಟಾಪುರವು ಭೂಮೈಕುಂಠವೆನಿಸುವದು. ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವೆಂಕಟಪತಿಯು ಸ್ವಯಂಭೂವಾ ಒಡಮೂಡಿರುವನು. ಇಂಥ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನಂತಭಟ್ಟರು ತಪಶ್ಚರ್ಯವೆಸಗಲು ಅವರ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯು ಬಂದಿತು—“ತಮ್ಮಾ, ನೀನು ಉತ್ತರ ಸೀಮೆಗೆ ಹೋಗು; ಅಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಸದ್ಗುರುವು ಪ್ರಾಪ್ತನಾಗುವನು.” ಎಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದನು. ಅನಂತಭಟ್ಟರು ತಪಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸಿ ಉತ್ತರ ಸೀಮೆಗೆ ಹೋದರು. ಇಂಥಲ್ಲಿಗೇ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀವೆಂಕಟಪತಿಯು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಬಹುಮುಖವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ನಿಂತರು. ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರವು ಗೀರ್ವಾಣಭಾಷೆಗೆ ತನರೂರಿಂಬದು ಜಗಪ್ರಸಿದ್ಧವು. ಅನಂತಭಟ್ಟರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯುಂಟಾಯಿತು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಪಂಡಿತರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಬುದ್ಧಿಯು ಚುರುಕಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಕೆಲದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಶಾಸ್ತ್ರವೇತ್ತರಾದರು. ಹೀಗೆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರೂ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲವಾಯಿತು. ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಯಾರೂ ಸದ್ಗುರುಗಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕಾಶಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸದ್ಗುರು ಶೋಧವನ್ನು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ತಿರಗುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯರ ಕೀರ್ತಿಯು ಶ್ರವಣವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಅವರು ಇಂದೂರಿಗೆ ಮಹಾರಾಜರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಇನ್ನೂ ಇವರಿಗೆ ಸದ್ಗುರುವು ದೊರ

ಕುವ ಯೋಗ ಬಾರದ್ದರಿಂದ ಸದ್ಗುರುವ ಇವರಿಗೆ ತನ್ನ ಗುರುತು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತಭಟ್ಟರು ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಒಂದಾಗ ಮಹಾರಾಜರು ಸ್ತ್ರೀಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ವಿರಕ್ತಸ್ವಭಾವದ ಅನಂತಭಟ್ಟರಿಗೆ ಇದು ಸಹನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಕೂಡಾ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ನರಸೋಬನ ವಾಡಿಗೆ ಒಂದರು. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದತ್ತಾತ್ರೇಯನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಶ್ಚರ್ಯ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಏಳು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಅನುಪ್ರಾಸ ಮಾಡಲು ಶ್ರೀದತ್ತನು ಅವರ ಸ್ಪಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಂದು—“ನೀನು ಮೂರ್ಖನಿರುವ, ನಿನ್ನ ಸದ್ಗುರುವನ್ನು ಇಂದೂ ರಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದೆ? ನಡೆ ಹೋಗು” ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಅನಂತಭಟ್ಟರಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಸ್ಪಷ್ಟಸಂಗತಿಯು ಪೂರಾ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಒಳ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಯಿತು. ಸದ್ಗುರುವನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಒಂದದ್ದು ಅನುಜಿತವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದು ಪುನಃ ಇಂದೂರಿಗೆ ನಡೆದರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಚರಣಗಳನ್ನೇ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದರು. ಅನಂತಭಟ್ಟರು ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋದರೋ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಜರೊಬ್ಬರೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅನಂತಭಟ್ಟರು ದಂಡವತ್ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಲು ಮಹಾರಾಜರು ಕಾಣಿಸದೆ ಅವರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಂಗಳವು ಕುಳಿತಂತೆ ತೋರಿತು. ಭಟ್ಟರು ಅಂಜಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳವು ಮಾಯವಾಗಿ ಮಹಾರಾಜರು ಕಾಣಿಸಿದರು. ಅನಂತಭಟ್ಟರು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿ ಭಯ-ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾದರು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಶಾಂತಿಯು ತನ್ನವಾಯಿತು. ಇವರೇ ನನ್ನ ಸದ್ಗುರುಗಳು; ಇವರ ಚರಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗಬಾರದೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯವು ಅವರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಅವರು ಸದ್ಗುರುವಿನ ದಾಸರಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ

ರೆಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದರು. (ಅವರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಓದಬಹುದು.)

ಎರಡನೆಯವರು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರು; ಇವರು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರಿಗೆ ಹೊಸಬರಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ನಾಗವಾಶಿಂದಂಭಿಸಿದ ಮಾಂತ್ರಿಕರಲ್ಲಿ ಇವರೊಬ್ಬರೆಂದನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದು ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಮೂರನೆಯವರು ಕುರ್ತಕೋಟಿಯ ಮಹಾಭಾಗವತರು. ಇವರ ಮೂಲ ಹೆಸರು ಲಿಂಗನಗೌಡರು ಎಂದಿರುವದು. ಇವರು ಗರ್ಭಶ್ರೀಮಂತರು. ಆದರೂ ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ತಾಳಿ ಗುರುಸೇವೆಗೆ ನಿಂತರು. ಮುಂದೆ ಇವರು ಕರವೀರದ ಜಗದ್ಗುರು ಪೀಠಕ್ಕೆ ಕೂಳಿತು ಈಗ ನಾಶಿಕಕ್ಕೆ ತ್ರದಲ್ಲರುವರು. ಡಾ. ಕುರ್ತಕೋಟಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವರು. ಇವರಲ್ಲದೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಜನರು ಗುರುಸೇವೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಭಾವುಸಾಹೇಬ ಕೇತಕರ, ಬಾಪುಸಾಹೇಬ, ಮುಕ್ತಾಬಾಯಿ, ಮಧೂಬಾಯಿ ಮೊದಲಾದ ಭಕ್ತರು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಮಹಾರಾಜರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮನಮುಟ್ಟಿ ದೇಹದಂಡನ ಮಾಡಿದರು. ಮುಕ್ತಾಬಾಯಿಯು ಮಹಾರಾಜರ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣೆಯಂತೆ ಪರಿಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈಕೆಯು ದೇಹದಂಡನ ಮುಗಿದದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಗಟ್ಟಿಗಳು. ದೇಹವನ್ನು ಸವಿಸಿ ಶ್ರೀ ಗುರು ಚರಣದಲ್ಲಿ ಏಕೈಕಾದಳು.

ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರು ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಅವರ ಇಷ್ಟವಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಶ್ರೀರಾಮ ಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಸಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಗುರುವಿನಂತೆ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಳಿಯಿಸಿದ ಶ್ರೀಯಸ್ಸು ಬಿಳಧಡಿಯ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರ ಯೋಗದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಜನರು ರಾಮಭಕ್ತಿಗೆ ಹತ್ತಿದರು.

ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಜರ ಭಕ್ತರಾದರು. ಇವರ ಯೋಗದಿಂದಲೇ ಮಹಾರಾಜರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಭಕ್ತರಿಗೆ ದರ್ಶನಲಾಭವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. (ಈ ಸಂಗತಿಯು ಮುಂದೆ ಬರುವದು.) ಈ ಮೇರೆಗೆ ಮಹಾರಾಜರ ಭಕ್ತಸಮುದಾಯವು ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಶರಣುಬಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಯಾವದೊಂದು ಕಾಮನೆಯಿಂದ ಬಂದ ಭಕ್ತರಿಗೆ ರಾಮಜಪವನ್ನು ಮಾಡಿರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹವಿಷ್ಣೂರು ಕೋಟಿ ರಾಮಜಪವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ನೀವು ಸಹಜವಾಗಿ ಉದ್ಭೃತರಾಗುವಿರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಜನರು ಪಾಪ ಕಾರ್ಯಾಸಕ್ತರಾಗಿ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ಯಥಾಸಾಂಗವಾಗಿ ಮಾಡದರಿಂದ ಸಾಧುಸಜ್ಜನರು ಅವತರಿಸಿ ಕೇವಲ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗದ ಕಡೆಗೆ ಅವರನ್ನು ತಿರುಗಿಸುವರು. ಈ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವು ಭಗವತ್ಪನ್ನಿಧಿಗೆ ಹೋಗಲು ರಾಜಮಾರ್ಗದಂತಿರುವದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಲೋಪಮಾಡಿದ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ಮಡಿ-ಮೈಲಿಗೆಯ ಗೊಂದಲವಿಲ್ಲ; ನ್ಯಾಯಾಂಗಗಳ ಆತಂಕವಿಲ್ಲ; ರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನಡೆದರೂ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಾಧಕಂಶ್ಟವೋ ಹಾಗೆ ಈ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ನಿಸ್ಸೀಮನಾಗಿ ಭಜಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಬಾಧೆಯೂ ಆಗಲಾರದು. ಪ್ರಭುವಾದ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಕೂತು ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು, ನಿಂತು ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು, ಮಲಗಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು; ಯಾವ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿದರೂ ಆತನ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತವಿದ್ದರೆ ತೀರಿತು. ಆತನಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯೋಗವು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಲಾಗುವದು. ಇಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠತರಗತಿಯ ಹಾಗೂ ಜಗದುಪ್ಕಾರಕವಾದ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ಜನತೆಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮಹಾರಾಜರಂಥ ವಿಭೂತಿಗಳ ಅಭಿಯೋಗವು. ಇಂಥ ವಿಭೂತಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗತಕ್ಕ ಅಷ್ಟ ಜನರು ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ರಾಮಸಾಕಾರವು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಸುವರು. ಲೋಕದಲ್ಲೆ ಮಹಿಮೆ ಸುಖವೇಷ್ಣುಗಳೇ ಜನರು

ಜನರಿದ್ದದರಿಂದ ಅವರ ಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಗೆ ತೊಡಗಿಸುವದೇ ಸಾಧುಸಜ್ಜನರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವರು ಹಗಲಿರುಳೂ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನಡೆದು ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ಊರುವರು.

ಗಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ—ನಿಸ್ಸಹತ್ಯ.

ಮಹಾರಾಜರ ಎರಡನೆಯ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಭಕ್ತರೂ ಏಷ್ಯರೂ ಆಯಿರಾಹೇಬ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹಂಗಸರು ಅವರ ನೇವೆಯಲ್ಲಿ ತತ್ಪರರಿದ್ದರು. ಆಯಿರಾಹೇಬರು ಕುರುಡರಿದ್ದರೂ ಸೇವೆಗೈಯ್ಯುವ ಭಕ್ತರು ಅಸಂಖ್ಯಜನರಿದ್ದದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಹಾರಾಜರ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಬಳಿಕ ಅವರಿಗೆ ಕೊರತೆಯಾತರದು? ಆ ಸಾಧ್ವಿಯ ಪೂರ್ವಜನಿಂದ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಹಲವು ಜನರು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೀಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ಆ ಸಾಧ್ವಿಯಾದ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಪ್ರಪಂಚ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಆಯಿರಾಹೇಬರು ಗರ್ಭವತಿಯಾದರು. ಜನರು ಉತ್ಸವಾದಿಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿದರು. ಪ್ರಥಮ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಿಶುವು ಜನ್ಮ ತಾಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಮೃತವಾಯಿತು. ಮಹಾರಾಜರು ನಿಜಾನಂದಮಗ್ನರಾದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಶಿಶುವು ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಅಷ್ಟೇ ಸಂತೋಷವು; ಮೃತ ಪಟ್ಟರೂ ಅಷ್ಟೇ ಸಂತೋಷವು. ಇದರಂತೆ ದ್ವಿತೀಯ ಗರ್ಭದ ಅವಸ್ಥೆಯೂ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಆಯಿರಾಹೇಬರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ಯಸನವಾಯಿತು. ಎರಡು ಹಡೆದರೂ ಒಂದೂ ದಕ್ಕಲಿಲ್ಲೆಂದು ಅವರು ಚಿಂತೆಗೊಳಗಾದರು...ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯ ಚಿಂತೆಯು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ

ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟಾದರೂ ಮನುಷ್ಯರ ಮಾಯಾಪಾಶವು ಹರಿದು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲೆಂದು ನಕ್ಕರು. ಬಳಿಕ ಅವರು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆದು ಆಕೆಗೆ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶ ಮಾಡಿದರು. ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶುದ್ಧ ಸತ್ವಗುಣವಿದ್ದರೆ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶವು ಕೂಡಲೆ ಫಲಿಸುವದು, ಆದರೆ ರಾಜಸ ಮಿಶ್ರವಿದ್ದರೆ ಬಹುದಿವಸಕ್ಕೆ ಫಲಿಸುವದು. ತಮೋ ಮಿಶ್ರವಿದ್ದರೆ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಫಲಿಸುವದು. ಮಳೆಯಿಂದ ಶುದ್ಧ ಎರೀ ನೆಲವು ಬೇಗ ನೆನೆಯುವಂತೆ ಕರ್ಮನೆಲವಾಗಲಿ, ಮಸಾರಿ ನೆಲವಾಗಲಿ ನೆನೆಯುವದಿಲ್ಲೆಂಬದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಲ್ಲರು; ಅದರಂತೆಯೇ ಮಿಶ್ರಸ್ವಭಾವದ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಆಯಿರಸಾಹೇಬರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಶುದ್ಧ ಸತ್ವಗುಣವಿರದ್ದರಿಂದ ಆ ಉಪದೇಶದ ಪುಣಾಮವು ಆ ಕೂಡಲೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಹಂಬಲವೇ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಭಕ್ತರ ಅಥವಾ ಆಪ್ತರ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಪಡಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವದು ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕೆಲಸವಾದ್ದರಿಂದ ಮಹಾರಾಜರು ಆಕೆಯ ಇಷ್ಟವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸಿ “ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯು ಕೈಗೂಡುವದು” ಎಂದು ಅಭಯವನ್ನಿತ್ತರು. ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಹರುಷಚಿತ್ತಳಾಗಿ ಸ್ವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದಳು.

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಮುಸುಕು ಇರುವ ವರೆಗೆ ಅವನಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪರಿಜ್ಞಾನವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯವಾವದು ಅಸತ್ಯವಾವದು ಎಂಬದು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಸತ್ಸಹವಾಸದಿಂದ-ಸದುಪದೇಶ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಮುಸುಕು ಹರಿಯಿತೆಂದರೆ ಆತನಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕಾಣಿಸುವದು. ಆ ವರೆಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಆತನಿಗೆ ವಿಷಯದ ಹಂಬಲವು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ.

ಆಯಿರಸಾಹೇಬರು ಮೂರನೇ ಸಾರೆ ಗರ್ಭವತಿಯರಾದರು. ಈ ಸಾರೆ ಮಹಾರಾಜರು ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಶಿಶುವು ಜನಿಸಿದ

ಕೂಡಲೆ ಮೃತಪಡುವಂತೆಂದು ಆಯೋಸಾಹೇಯರು ತಿಳಿದರು; ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪರಮಾನಂದವಾಯಿತು. ಗರ್ಭವು ಶುಕ್ಲೇಂದುವಿನಂತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ನವಮಾಸಗಳೂ ಪೂರ್ತಿಯಾದವು. ಆಗ ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಕನ್ಯಾಧತ್ವವನ್ನು ಹೆಡೆದಳು. ಶಿಶುವು ಸಲಕ್ಷಣವಾಗಿತ್ತು. ಹುಟ್ಟಿದ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿನಸಕ್ಕೆ ಆ ಶಿಶುವಿಗೆ ಶಾಂತಾ ಎಂದು ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟರು. ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆ ಶಿಶುವು ಪರಮ ಶಾಂತವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಿತು. ಮಹಾರಾಜರೂ ಆ ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮವನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಯೋಸಾಹೇಯರಂತೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮನುತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಗುವು ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡದಾಯಿತು. ಕಾಲು ಬಂದು ಮನೆತುಂಬ ಓಡಾಡಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಭಕ್ತರು ಆ ಮಗುವಿಗೆ ಹಲವು ಪ್ರಕಾರದ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಟ್ಟರು. ಆ ಮಗುವಿನ ವೈಭವವು ಬೆಳೆಯಿತು. ಆಯೋಸಾಹೇಯರಿಗೂ ಅಸಂಖ್ಯಜನರು ಉಡುಗರೆ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಸೀರೆ-ಕುಪ್ಪುಸಗಳೂ ಜರತಾರಿ ಪೀತಾಂಬರ ಮೊದಲಾದವುಗಳೂ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಸಂಗ್ರಹವಾದವು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಮಹಾರಾಜರು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ—ವಿಷಯವು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸುಖಕರವಲ್ಲ. ಅದು ಇದ್ದರೆ ಮೋಹ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹವು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಬೆಡವೆಂದರೂ ಮನೆತುಂಬ ಸೀರೆ-ಕುಪ್ಪುಸಗಳನ್ನೇ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತರು. ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ವೈಭವವನ್ನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿ ಬಿಡುವದು ಉಚಿತವು” ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರೆದು ನುಡಿದರೇನೆಂದರೆ—“ನೀನು ಉಡು-ದು ವರುಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸೀರೆ. ಹೀಗಿದ್ದು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಸೀರೆಗಳೇಕೆ? ಪೀತಾಂಬರಗಳೇಕೆ? ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ತಕ್ಕೊಂಡು ಮಾಡುವದೇನು? ಊರಲ್ಲಿ ಒಡವೈದಿ ತಮುಷ್ಟ್ರದಯರಿಗೆ ಉದಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಲಂಚಿನ ಮಡಿಸೀರೆಗಳು ಸಿಗುವದು ಮೂರ್ಖಭವಿಗಳು ನೀನು ಹೀಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸನಗು ಹಚ್ಚಿದಂತೆ ಸೀರೆಗ

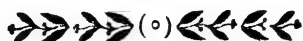
ಳನ್ನು ಇಡುವುದು ಏಕತನವೇ? ಈಗಲೇ, ಈ ಎಲ್ಲ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಸುವಾಸಿನಿಯರಿಗೆ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡು. ನಿನ್ನ ಸೀರೆಗಳು ಹಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೊಡಲು ಶ್ರೀರಾಮನು ಸಮರ್ಥನಿರುವನು. ಅದರಂತೆ ಶಾಂತೆಯು ಸಮಸ್ತ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡೋಣ; ನಮಗೆ ಶ್ರೀರಾಮನಾಮದ ಸಂಪತ್ತೊಂದೇ ಸಾಕು. ಆ ನಾಮವೇ ನಮಗೆ ಧನವು. ಆ ನಾಮವೇ ನಮಗೆ ವೈಧವ್ಯವು.”

ಈ ಮೇರಿಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ನುಡಿಯಲು ಆಯೋಸಾಹೇಬರು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತರು; ಅವರಿಗೆ ಏನು ಮಾತಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ಸಮರ್ಥ ಪತಿಯು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರಲು ಆತನ ಮಾತನು ಮೂರುವರು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಇತ್ತ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವಾದ ನೂರಾರೈ ಸೀರೆಗಳನ್ನೂ ಶಾಂತೆಯ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ವಿಷಯದ ಮೋಹವು ಬಲು ಕೆಟ್ಟದು. ಆಯೋಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲಿನ ಮೋಹವು ಚಾಗ್ರತವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಆದರೂ ಅವರು ಏನೇಕನನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ಪತಿಯ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನಿತ್ತರು. ಹೆಂಡತಿಯು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡದ್ದೊಂದೇ ತಡ, ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಊರಲ್ಲಿದ್ದ ಬಡಮುಕ್ತೈದಿಯರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಸೀರೆ ಕುಪ್ಪಸಗಳನ್ನು ಬಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಬಡತನವು ಹಿಂಗಿತೆಂದು ಆ ಸುವಾಸಿನಿಯರು ತಮಗೆ ಬೇಕು ಬೇಕಾದ ಸೀರೆ-ಕುಪ್ಪಸಗಳನ್ನೂ ತಕ್ಕೊಂಡು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆಯೋಸಾಹೇಬರ ವಸ್ತ್ರಭಂಡಾರವು ಬರಿದಾಗಿ ಹೋಯಿತು.

ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಶಾಂತೆಯ ಮೈಮೇಲಿನ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು. ಮಹಾರಾಜರ ಈ ನಿಷ್ಪ್ರಹರ್ಮವನ್ನು ನೋಡಿ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟರು.

ದೊಡ್ಡವರ ಧರ್ಮವೇ ಇಂಥವದು. ಅವರಿಗೆ ಯಾತರ ಮೇಲೆಯೂ ಅವೇಕೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲಿನ ಪೋಷಕವನ್ನು ಬಿಡಿರೆಂದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವ ಸಾಧುಗಳೇ ಏಷಯಗಳ 'ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಜನರು ನಂಬಬಹುದೇ? ಯಾರು ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯುವರೋ ಅವರೇ ಸಾಧುಗಳು; ಅವರೇ ಸಜ್ಜನರು. ನುಡಿಗೂ ನಡೆಗೂ ಮೇಳು ಇರಬೇಕು. ಜಗತ್ತನ್ನು ತಕ್ಕಿಸುವವರು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವದೊಂದು ತಾವು ನಡೆಯುವದೊಂದು ಹೀಗೆ ಆಚರಿಸುವರು. ಯಾರು ಜಗತ್ತನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವವರೋ ಅವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜಗತ್ತನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವವರೇ ಇಲ್ಲವಾದೀತು. ಸಜ್ಜನರಾದವರಿಗೆ ಆಪ್ತೇಷ್ಟರ ಪೋಷಕ ಏರುವದಿಲ್ಲ-ಮಕ್ಕಳೆಂಬ ಮಮತೆಯಿರುವದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿ, ಆಪ್ತೇಷ್ಟರಾಗಲಿ ಜೀವದಿಂವಿರುವ ತನಕ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವರು. ದೇಹಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರೆ ಯಾವನಾದರೂ ಆಪ್ತೇಷ್ಟನು ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಜನರು ಅವನನ್ನು ಆನಂದದಿಂದ ಕಳಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಸಜ್ಜನರು ನಿಯಾಣ ಹೊಂದಿದ ತಮ್ಮ ಸಂಪಂಧಿಕರ ದೇಹಕ್ಕೆ ಆನಂದದಿಂದ ಅಗ್ನಿಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವರು. ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಆನಂದ, ಸತ್ತರೂ ಆನಂದ; ಏನಾದರೂ ಅವರ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಭಂಗಬರುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಅಖಂಡಾನಂದಮಗ್ನರಾಗಿರುವದರಿಂದಲೇ ಅವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡವರೆಂದು ಕರೆಯುವರು. ಇದೇ ನಿಸ್ಪೃಹತ್ವವು. ಯಾವ ಆಶೆಯೂ ಇಲ್ಲದವನಿಗೇ ನಿಸ್ಪೃಹನೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯು. ಸಜ್ಜನರಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಥ ನಿಸ್ಪೃಹತೆಯು ಕಂಡು ಬರುವದಲ್ಲದೆ ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರಲಾರದು.

ಗಣನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ:—ಸಜ್ಜನರ ಮಹಿಮೆ.

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜನರ ಮಹಿಮೆಯು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು. ಅವರು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯರಂತೆಯೇ ತೋರುವರು. ಅವರಗೂ ನಮ್ಮಂತೆ ಕಣ್ಣು ಕೈಕಾಲು ಮೊದಲಾದ ಅವಯವಗಳು ಇರುವವು. ನಮ್ಮಂತೆ ಅವರೂ ಉಣ್ಣುವರು ತಿನ್ನುವರು. ನಮ್ಮಂತೆ ಎಲ್ಲ ದೇಹಧರ್ಮಗಳು ಅವರಿಗೆ ಇರುವವು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ವರೆಂದು ಯಾಕೆ ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹಲವರು ಪ್ರಶ್ನಮಾಡುವುದು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಅವರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಹೋಗುವರು. ಓಣಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದಾಡುವ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ನಮಗೆ ಇಲ್ಲದಿರಲು, ನಮ್ಮಂಥ ಪಾಮರರು ಹೆಚ್ಚೆಯಿಂದ ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾತಾಡುವದು ವ್ಯರ್ಥವಾದದ್ದಲ್ಲದೆ ಬೇರಿನ್ನೇನು? ಮತಕವು ಅಂದರೆ ನೋಣವು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಹಾರಿ ಆಚೆಯ ದಂಡೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತೇನೆನ್ನುವದೂ ಹೂನ್ನೇ ಹುಳವು ಸೂರ್ಯನ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಕಳೆಗುಂದಿಸುತ್ತೇನೆನ್ನುವದೂ ಹ್ಯಾಗೆ ವ್ಯರ್ಥವೋ ಹಾಗೆ ಪಾಮರರಾದ ನಮ್ಮಂಥ ಮೂರ್ಖರು ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆನ್ನುವದು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಏನು ಚಮತ್ಕಾರವೋ ಏನೋ ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಕಂಡರೆ ದುರ್ಜನರ ತಲೆತಿರುಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಏನು ಬೈಯಲಿ? ಅವರಿಗೆ ಏನು ಹೆಸರನ್ನಿಡಲಿ, ಎನ್ನುವಹಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಿಯಮವೇ ಅದಂತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಜನ ಸಾಧು-ಸತ್ಪುರುಷರು ಉದಯಿಸಿದರೂ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ನಿಂದಕರೂ ಹುಟ್ಟಿಯೇ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ವಂದಿಸುವ ಭಕ್ತರಂತೆ ನಿಂದಿಸುವ ಭಕ್ತರೂ ಇರುವರೆಂದು ನಾವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದು.

ಸುಸಮಾನರೆಂದೇ ತಿಳಿಯುವರು. ಇದರಂತೆ ಮಹಾರಾಜರನ್ನಾದರೂ ನಿಂದಕರು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನು ಸವಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನನಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಆತನಿಗೆ ಸಾಧುಗಳೆಂದರೆ ಸೇರಿಕೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೀಠಾಗಲಿಕೆ ಕಾರಣವೂ ಇತ್ತು. ಏನೆಂದರೆ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧುಗಳು ಬಹಳ; ಇಂಥ ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಬಸರು ಸಾಧುರೀತಿಯಿಂದ ಧರ್ಮಭೋಗಿ ಬಸರನ್ನು ತಕ್ಕ ಸುವರು. ತಮ್ಮ ಬಹುರೂಪರಾದ ಬಸರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಅವರ ಶ್ರೇಷ್ಠವನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಇನ್ನಿತರ ಶೃತ್ಯುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಸಾಧುರೀತಿಯ ಇಂಥ ನೀಡಲಿಂದ ವೈಭವಾರಾಧಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುವರು. ಇಂಥವರನ್ನು ಸಂದೇಹವದು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮಾನ ಗೇವಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದುರಂಗವರು. ಹೀಗಿರುವ ಸಾಧುರೀತವದಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಸರು ಸಾಧುಗಳೆಂದರೆ ಬೆದರಿ ಹೋಗುವರು. ಹೊಂಬುಕ್ಕತ್ತಿಯು ಬಂಗಾರದಂತೆ ಹೊಂದಿರೂ ಅದು ಬಂಗಾರವಾಗಬೇಡು ಸರ್ವಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವದು. ಅನರಂತೆ ವೇಷಧಾರಿಗಳು ಸಾಧುಗಳಂತೆ ತೋರುವರೂ ಅವರು ಸಾಧುಗಳಾಗರು. ವೇಷಧಾರಿಗಳೆಂದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಸಾಧುಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿದುಹೋಗುವರು. ವೇಷಧಾರಿಗಳಾರು? ನಿಜವಾದ ಸತ್ಯನರಾರು? ಇವರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಬಿಡುವುದೇಕೆ. ಬಲಯ ಭೋಗೀತನದಿಂದ ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕವರನ್ನು ನಂಬಿ ಕೆಡುವಾರದು. ಸಾಧುಗಳ ನಿಂದಕರಾಗಲಿ, ಭಾವಕರಾಗಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಕ್ಷದಲ್ಲಿದೆಕೆ. ಮಹಾರಾಜರ ನಿಂದಕನಾದ ಆ ಗೃಹಸ್ಥನು ಈ ಒಗಯ ಕೋಟಿಯನ್ನು ಸೇರತಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು—ಮಹಾರಾಜರು ಧೋಂಕಿಗಳಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಬಹಿರಾಡುರಾದಿಂದ ಜನರನ್ನು ಕೆಡಿಸುವರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಮನಗಾಣಿತ್ತಾಗಿ ನಿಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಆತನು ನಿಂದೆಯ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿಯಾದರೂ ಮಹಾರಾಜರ ಸ್ಮರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ತಮ್ಮ ಭಕ್ತನೆಂದೇ ಅವರು ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ನಿಜವಾದ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದನಿಗೆ ಸತ್ಯಬೋಧದರೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವದು. ವಿಶೇಷ ಬೆಳೆಸಿದರೂ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವದು. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದನು ಯಾರಿಗೂ ಕೆಡಕು ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಆದರಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಕಾಶಂ ಮಹಾರಾಜರವರು ಆ ನಿಂದಕ ಗೃಹಸ್ಥನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅವನ ಉಗುಗೆ ಹೋದರು. ಆ ನಿಂದಕನಿಗೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ತ್ವೆಂಪ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಆಗ ಅವನು ಇವರಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಮಹತ್ವವು ಇರುವದಾದರೂ ಏನು? ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾದಿಗಳನ್ನೇನೂ ಮಾಡದೆ ಅವರ ಹತ್ತರ ಕುಳಿತು ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತರ ಇರುವ ತಪ್ಪಿಯೇ? ಇವರನ್ನು ಮರುಳುಮಾಡಿ ಅಡ್ಡದಾಗಿ ಹಿಡ್ಡುವಿರಿ. ಆದರೆ ಅಂಥದಕ್ಕೆ ನಾನು ಮರುಳಾಗುವದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಅಲೌಕಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇನಿರುವೆಂಬದನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಸಾಧುತ್ವವನ್ನು ಬಿಸ್ತಿಕೊಳ್ಳುವೆನು, ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಆ ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ ಶುದ್ಧ ಮೂರ್ಖನೆನ್ನಬೇಕು. ಯಾವಾತನ ಮುಂದೆ ಸಕಲ ವಿಷಯಗಳು ಕೈಮುಗಿದು ಕೊಂಡು ನಿಂತಿರುವದೋ ಅಂಥ ಮಹಾತ್ಮನ ಅಲೌಕಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅದಾವನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವನು? ಅವನ ಮಾಡು ಕೆಳ ಮಹಾರಾಜರು ನಕ್ಕರು; ಮತ್ತು ನಿನಯದಿಂದ ಗೃಹಸ್ಥನೇ, ನಿನಗೆ ಸತ್ಯ ಅಲೌಕಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನೋಡುವ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿದೆಯೋ? ಆದರೆ ನಾನು ಅಲೌಕಿಕ ಪುರುಷನಲ್ಲ. ತ್ರಿರಾಮನ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನಿದ್ದೇನೆ. ತ್ರಿರಾಮನೇ ನಿನಗೆ ಅಲೌಕಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಬಹುದು. ನಾಳೆಗೆ ತ್ರಿರಾಮನ ಅಲೌಕಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಅನುಭವವು ನಿನಗೆ ಬರಬಹುದು; ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ ಈ ಬಗೆಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಅರ್ಥ

ಮರ್ಧನ ಮುಖಭಂಗವಾದಂತಾಯಿತು. ಮಹಾರಾಜರು ಒಣ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ಒಡಿಯುವವರಲ್ಲವೆಂಬದು ಅವನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಅವನು ಹಾಗೇ ಮುಮ್ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಹೋರಲು ಹೋದನು. ಮರುದಿನ ಅವನಿಗೆ ಭಯಂಕರವಾದ ಹೊಟ್ಟೆ ಶೂಲಿಯೆದ್ದಿತು. ಇದರಿಂದ ಅವನ ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣವಾಗುತ್ತದೋ ಏನೋ ಅನ್ನುವಂತೆ ವ್ಯಥೆಯಾಗತೊಡಗಿತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಒದ್ದಾಡತೊಡಗಿದನು. ಯಾವ ದೈವಧ ಕುಡಿದರೂ ಅವನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವು ಆಗದಾಯಿತು. ಒರಬರುತ್ತ ವ್ಯಥೆಯು ಹೆಚ್ಚತೊಡಗಿತು. ಒಂದೆರಡು ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ಹೈರಾಣಾದನು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವು ಉಳಿಯದೆಂದು ಅವನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದನು. ಬಳಿಕ ಅವನು ಮಹಾರಾಜರ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ಹೌಹಾರಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವನನ್ನು ಒಂದು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಮಹಾರಾಜರ ಬಳಿಗೆ ಹೋದರು. ಅವನು ಮಹಾರಾಜರ ಚರಣಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದಿಷ್ಟೇ ನುಡಿದನು. ಮೊಟ್ಟಕಡತವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಗೃಹಸ್ಥನೇ, ಇದು ರಾಮನ ಅಲೌಕಿಕ ಶಕ್ತಿಯು, ಜೀಕಾದರೆ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಪರೀಕ್ಷಿಸು ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಗೃಹಸ್ಥನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ನೀರು ತಂದು ಕೇವಲ ಕೈಸನ್ನೆಯಿಂದಲೇ ಒಡವನನ್ನದ್ದರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ದನುವಂತರಾಗಿ ಶ್ರೀರಾಮ ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಆತನು ಉಚ್ಚರಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವನ ವ್ಯಥೆಯೆಲ್ಲ ಅಳಿದು ಹೋಯಿತು. ಅವನು ನಿರಾಮಯನಾದನು.

ಈ ಚಮತ್ಕಾರವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಕಲವರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಆ ನಂದಕನು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೇವರೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ಆತನು ಮಹಾರಾಜರ ಭಕ್ತನಾದನು. ಮೊದಲೇ ಸದಾ

ಚಾರ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಆ ಗೃಹಸ್ಥನು ಮಹಾರಾಜರ ಭಕ್ತನಾದ್ದರಿಂದ ವಿಶೇಷ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಂದಿದನು. ನಿಜವಾದ ಸತ್ಪುರುಷರೊಡನೆ ಹ್ಯಾಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡರೂ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವದು. ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ತಿಂದರೂ ಸುಖವಾಗುವದು; ಅರೆದು ತಿಂದರೂ ಸುಖವಾಗುವದು.

೧೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ:— ಪುತ್ರಪ್ರದಾನ.

ಮಹಾರಾಜರವರು ಒಮ್ಮೆ ಬೆಳಗಾವಿಯಿಂದ ಹೊರಟು ಗೋಂ-
ದಾವಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿಗಾಂವ ಸ್ವೇಶನಕ್ಕೆ ಬಂದರು.
ರೈಲಬಂಡಿಯು ಒಳ ತಡವಾಗಿ ಒಂದದ್ದರಿಂದ ಊಟವಾಡದೆ ಮುಂ-
ದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ವೇಶನನು ಮಾಸ್ತರನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ನಿದ್ದು, ಒಳ್ಳೆ ಭಾಷಿಕನಿದ್ದನು. ಅವನು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಒಂದ ಈ
ಅಧಿತಗಳನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಜರು ಆತನ ಆಗ್ರಹವನ್ನು ನೋಡಿ
ಅಂವಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆಯುವದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು.
ತನ್ನ ಆನುಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಜರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆಂದು ಸ್ವೇಶನನು ಮಾ-
ಸ್ತರನು ಬಹು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು, ಬಗೆಬಗೆಯ ಸಕ್ಕಾನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ
ಸಿದನು. ಅಡಿಗೆಯು ಸಿದ್ಧವಾದ ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರು ಮಡಿಕಫನಿ-
ಯನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತರು. ಸ್ವೇಶನನು
ಮಾಸ್ತರನು ಬಹು ಸಂಪ್ರಮದಿಂದ ಮಹಾರಾಜರ ಸಾದಪೂಜೆಯನ್ನು
ಮಾಡಿದನು. ಆತನ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮಹಾರಾಜರು ಸಂತು-
ಷ್ಟರಾದರು. ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರ ಸಂಗಡ ಎಲ್ಲ ಪರಿವಾರದ ಊಟ
ವಾಯಿತು. ಸ್ವೇಶನನು ಮಾಸ್ತರನು ಬಹು ಆದರದಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಣ-
ಬಡಿಸಿದನು. ಎಲ್ಲರ ಊಟವಾದ ಬಳಿಕ ಸ್ವೇಶನನು ಮಾಸ್ತರನು ಉಂಡನು.
ಬಳಿಕ ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯು ಉಂಡಳು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ವೀತನ್ನ ಮಾಸ್ತರನು ಸದ್ವ್ರಾವದಿಂದ ಅತಿಥ್ಯ ಮಾಡಿ
 ದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಕುಂಬಾಸಂಪೋಷವಾಯಿತು. ದೊಡ್ಡ
 ವರು ಸದ್ವ್ರಾವವನ್ನು ನೋಡುವರಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ಕುನನ್ನೂ ನೋಡುವದಿಲ್ಲ.
 ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಎಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತನಿರುವನೆಂದನ್ನು
 ನೋಡುವದಿಲ್ಲ; ಎಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾವಂತನಿರುವನೆಂದನ್ನು ನೋಡುವದಿಲ್ಲ;
 ಎಂಥ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಯ ಮೇಲಿರುವನೆಂಬದನ್ನು ನೋಡುವದಿಲ್ಲ. ಆತ
 ನಲ್ಲಿ ಸದ್ವ್ರಾವವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೋಡು
 ತ್ತಾರೆ. ಯಾವನು ಸದ್ವ್ರಾವನೆಯುಳ್ಳವನಿರುವನೋ ಅವನಿಗೆ ಕೂಡಲೆ
 ಅನುಗ್ರಹಮಾಡುವರು. ಸದ್ವ್ರಾವವಿರುವವರು ಎಷ್ಟು ದುಷ್ಟ, ಏಕು
 ಮಾಡಿದರೂ ಎಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ ಅವರು ಅನುಗ್ರಹಮಾಡುವದಿಲ್ಲ.
 ಸದ್ಭಕ್ತರು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಂದು ನೇಣಿ ಬೇಡಿ
 ಕೊಂಡರೂ ಸಜ್ಜನರು ಆ ಕೂಡಲೆ ಅವರ ಮನೋಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈ
 ಸುವರು. ಸಜ್ಜನರ ಕಡೆಗೆ ಶರಣು ಹೋಗತಕ್ಕವರು ಈ ಮಾತನ್ನು
 ಯಾವಾಗಲೂ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಕಾಮನಾಶರ ಭಕ್ತರೂ ಸಹ ಈ
 ಮಾತನ್ನು ಮರೆತುಲಾಗದು. ಮೋಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಮಾರ್ಗ, ಅಥವಾ ಇವದಲ್ಲಿ
 ಕಾಮನಾ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಲಿ ಅಗಬೇಕಾದರೆ ಗುರುಭಕ್ತನಾದವನಲ್ಲಿ ಸದ್ಭ
 ಕ್ತಿಯು ಇರತೇಬೇಕು. ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಫಲವು ದೊರೆದು
 ಲಾರದು. ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಈ ಸಾಧುಗಳು ಮಹಿಮಾವಂತರು, ಆ
 ಸಾಧುಗಳು ಮಹಿಮಾಶಾಲಿಗಳು, ಅವರು ಸತ್ತವರನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದರು,
 ಇವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು ಏಂದು ನುಡಿಯುತ್ತ
 ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧುಗಳಿರುವರೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಮನೋಬಯಕೆ
 ಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಲೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಸುಮ್ಮನೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡ
 ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮನೋಬಯಕೆಯು ಪೂರ್ತಿಯಾಗದುಮೇ? ನಿಜವಾದ ಸಜ್ಜ
 ನರಲ್ಲರೂ ಮಹಿಮಾವಂತರೇ ಇರುವರು. ಆದರೆ ಸಜ್ಜನರು ಸಂತೋ

ಷ ಹೊಂದುವಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯನೇ ಅವರಿಂದ ಫಲ ಹೊಂದುವನೆಲ್ಲದೆ, ಅನ್ಯರು ಹೊಂದಲಾರರು. ಯಾರಿಗೆ ಸಜ್ಜನರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬಿಷ್ಟಿಯಿರುವದೋ, ಯಾರು ಸಜ್ಜನರ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವರೋ ಅವರು ಸದ್ಭಾವನೆಯುಳ್ಳವರಾಗಬೇಕು. ಬಯಸು ವೋಗಿಸಿದ ಸದ್ಭಾವನೆ ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸಲಾರದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಸಜ್ಜನರುಷರು ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ; ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರ ಅಂತರಂಗಜ್ಞರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವನು ತಾಂಭಕನು, ಯಾವನು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕನು ಎಂಬುದರ ಗುರುತು ಅವರಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಸಜ್ಜನರೆದುರಿಗೆ ಘೋರಗು ನಿದ್ರೆಯಾತರದು. ಅವರು ಕೋಮಲ ಹೃದಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೇ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವರು ಕಂಪಿಸುವರು ಎಷ್ಟು ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಗುರುತಿಸದರೂ ಅವರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗದು. ಮೇಳತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯಾಂಶವೇನೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿಯುಂಟೇಕು; ನಿಜವಾದ ಭೂತದಯೆಯುಂಟೇಕು. ಅಂದರೆ ಸಜ್ಜನರು ಆತನ ಮೇಲೆ ಕೂಡಲೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡುವರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚಿದಂಬರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗಿದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವೆವು. ಅಂದರೆ ದೊಡ್ಡವರು ಏನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವರೆಂಬದು ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಒರುವದು.

ಶ್ರೀ ಹಿರಂಬರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪರಮೇಶ್ವರನಷ್ಟೇ; ಆತನ ಒಳಗೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸಂತತಿ ಪ್ರಾಪ್ತೃರ್ಥವಾಗಿದ್ದರೆ ಸಕ್ಕೆ ಒಂದರು. ಅವರು ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಸಮಸ್ಕರಿಸಿ ದೈನ್ಯಮುಖದಿಂದ ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಆಗ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯು ಅವರ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ತಿಳಿದು...ತಾಯಿಗಳೆರಾ; ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾತಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಬಂದಿರುವಿರಿ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ಆ ಹೆಂಗಸರು—ಸ್ವಾಮಿ, ಇವು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಬಂದಿರುವವರೆಂದ ಒಳಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಮಹಿ

ಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಶರಣು ಬಂದಿರುವೆವು. ನಮಗೆ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಕೃಪೆಮಾಡಬೇಕು. ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ನಿನಗೆ ಯಾವದೂ ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿಯು ಬೇರೆ ಮಾತನ್ನಾಡದೆ ಶಿಷ್ಯರ ಕಡೆಯಿಂದ ಎರಡು ಬೊಗಸೆ ಹುರಿದ ಕಡಲೆಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಅವರಿಬ್ಬರ ಉಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಂಡೊಂದು ಬೊಗಸೆಯಂತೆ ಹಾಕಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ನುಡಿದರೇನೆಂದರೆ. - ಕಾಯಿಗಳಿಗೂ, ನೀವು ಈ ಕಡಲೆಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತ ತ್ರಿರಾಮ ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಿರಿ. ಕಡಲೆ ತೀರುವವರಿಗೂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು, ನಡುವೆ ಯಾವ ಹುಡುಗರು ಬಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಅವಕ್ಕೆ ಉಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಡಲೆಯನ್ನು ಕೊಡಕೂಡದು. ಕಡಲೆ ತೀರಿದನಂತರ ನೀವು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರಿ ಮುಂದೆ ನಿಮಗೆ ಸಂತತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವೆನು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹೆಂಗಸರು ಬಹು ಸಂತೋಷವೊಂದಿ ಉಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಡಲೆಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತ ಗುಡಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇತ್ತ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರನ್ನು ಕರೆದು ಅವರಿಗೆ ಆ ಕಡಲೆತನ್ನುವ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಅವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ತನ್ನೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಕಡಲೆಯನ್ನು ಬೀದಿರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹುಡುಗರಿಗೆ ತಿನ್ನುವ ಪದಾರ್ಥದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಹಬ್ಬವೆಂಬದನ್ನು ಬರೆಯಲೇಬೇಡ. ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಹುಡುಗರು ಆ ಹೆಂಗಸರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮಗಷ್ಟು ಕಡಲೆಯನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಬಿದ್ದವು. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು ಹೀಗೆ ಅಂಗಲಾಚಿ ಬೇಡುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳಿಗೆ ದಯೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಅವಳು ಜಿದಂಬರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯು ದೂರಗೂ ಕೊಡಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಿರುಪಾಯವಾಗಿ ಆ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೊಡದೆ ಹಾಗೇ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿಕೊಡಗಿಡಲು. ಆ ಸುಸ್ಮರಣೀಯನು

ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿದವು. ಆ ಹುಡುಗರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವದು ಆಕೆಗೆ ಅಶಕ್ಯ ವಾಯಿತು. ಅವಳು ಭೂತದಯಾವರಳೂ ಕೋಮಲ ಮನಸ್ಸಿನವಳೂ, ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಮಮತೆ ಮಾಡುವವಳೂ ಆದ್ದರಿಂದ ಆಕೆಗೆ ಆ ಹುಡುಗರ ಜಾಯಿ ಹಾರಿ ಹೊಡೆದು ತಾನೊಬ್ಬಳೇ ತಿನ್ನುವದು ಅಶಕ್ಯವಾಯಿತು. ಆಗ ಅವಳು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ—ಈ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕಡಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸ್ವಾಮಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮೀರಿದಂತಾಗುವದು. ಈ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕಡಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನನಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಆಗದಿದ್ದರೂ ಬಿಂತಿರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಂಗಶಾಖೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ಇವೇ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು. ಇವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನಗೆ ತಿನ್ನುವದಾಗದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಹುಡುಗರಿಗೂ ಹಂಚಿ ಬರಿಗೈಯಾದಳು. ಆದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೆ ಈಕೆಯ ವೃತ್ತಿಯು ಸರಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯು ಪಾಪಾಣಿ ಪೃಥದಯದವಳಿದ್ದಳು. ಭೂತದಯೆಯೆಂಬದು ಆಕೆಗೆ ಎಂಥದೋ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವಳು ತನ್ನನ್ನು ಜಿನ್ನೆಟ್ಟಿರುವ ಯಾವ ಹುಡುಗರನ್ನೂ ಆಕೆಯು ಲೆಕ್ಕಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು ಅಳುತ್ತಿರುವವು ಅವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹ್ಯಾಗೆ ತಿನ್ನಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವೂ ಅವಳಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯು ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ಕಾಳು ಕೊಡದೆ ತಿನ್ನಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿರುವನು. ಈ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ನನಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜತೆಗಾರ್ತಿಯು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಳು. ಆಕೆಯು ಸ್ವಾಮಿಯಿಂದ ಬೈಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಳು. ನನಗೆ ಸಂತತಿಯಾಗುವದು. ಸ್ವಾಮಿಯು ನನಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡುವನು ಎಂದು ಉಬ್ಬಿ ಎಲ್ಲ ಹುಡುಗರನ್ನೂ ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಕಡಲೆಯನ್ನು ತಾನೇ ತಿಂದಳು. ಬಳಿಕ ಇಬ್ಬರೂ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋದರು.

ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಸ್ವಾಮಿಯು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದವನಾಗಿದ್ದನು.

ఆదరణ లొకకార్యవాగ్ని—తాయెగళిరా, కడలేయన్ను నీవే తిందిరా, అథవా యారిగాదరణ కేట్టిరా, ఎందు కేళిదను, ఆగ వేదలనే స్త్రీయు,—స్వామీ నాను అపరాధినియిద్దీనే. హుడుగరు దుంబాల బిడ్డు కేళలు అవరన్ను బిట్టు తిన్నలిక్కే నన గాగలిల్ల. ఆద్దరింద నాను ఎల్ల కడలేయన్ను హుడుగరిగి కేట్టు బిట్టిను. నాను నిమ్మ అప్పణేయన్ను మిరిద్దరింద క్షమేయన్ను బీడుత్తీనే. ననగి మక్కళి బీడ ఎందళు. ఆగ మహాస్వామియు నక్క మత్తుబ్బళన్ను కేళిదను, ఆగ ఆకేయు—స్వామీ నాను తమ్మ అప్పణేయన్ను స్వల్ప మిరిరల్ల. యావ హుడుగరిగణ ఒందు కాళు కేడదే ఎల్ల కడలేయన్ను నానొబ్బళి తిందేను ఎందు నుడిదళు. ఇవరల్లర ఈ బగేయ లుత్తరగళన్ను కేళి మహాస్వామియు పను నిణాయ జేళువనోం ఎందు జనరు బీరగాగి నోం తోడగిదరు. ప్రియవాజకరే, ఈ సందర్భదల్లి మహాస్వామియు పను లుత్తర జేళబడుదు?

ఆగ చిదంబర మహాస్వామియు ముగుళునగి నగుత్త వేదలనే స్త్రీయన్ను కురితు ఇంతు నుడిదను—“తాయీ, నీను నిజవాద భూతదయాపరళిరువి. నిన్న మనస్సు కేంమలవిదే; నిజవాద భక్తియు నిన్నల్లిదే; కేవల స్వాధ్యపరాయణతయు నిన్నల్లి; నిన్న అతులవాద భూతదయేయు నన్న అప్పణేయన్ను కేడ లేక్కిసల్లి. ఇంథ దయావంతళాద నినగి-పుత్రవాత్సల్యవృళ్ళవళాద నినగి-పరమేశ్వరను మక్కళన్ను నిశ్చయవాగి దయపాలిసువను. నీను పుత్రవతియాగువి.”

ఈ ప్రకార వేదలనేయవళిగి జేళి, మత్తుబ్బళన్ను కురితు గిరిగి జేళిదను —“తాయీ, నీను నన్న అప్పణి పాలిసిదే

ಯಾದರೂ ನೀನು ಕೇವಲ ಕಠೋರ ಹೃದಯಳಿರುವಿ. ಭೂತದಯೆಯು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಇಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ಭೂತದಯೆ ಇಲ್ಲದವರಮೇಲೆ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅನುಗ್ರಹವಾಗದು. ದಯಾಪರರಾದವರೇ ಭಕ್ತರಾಗಿ ಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರು. ಪಾಪಾಣ ಹೃದಯರೂ ಕಠೋರ ಸ್ವಭಾವದವರೂ ನಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪರಮೇಶ್ವರನು ನಿನಗೆ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾರನು.”

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯ ವಚನವನ್ನು ಕೇಳಿ ನೆರೆದವರೆಲ್ಲರೂ ಬಿರಗಾದರು. ಆ ಸ್ತ್ರೀಯು ಎಷ್ಟು ಬಗೆಯಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ನೆರೆದವರಿಗೆ ಭಗವದ್ವಯೆಯು ಹ್ಯಾಗಾದರೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಚನ್ನಾಗಿ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು.

ಪ್ರಿಯವಾಚಕರಿ, ದೊಡ್ಡವರು ಏನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆಂಬದು ನಿಮ್ಮ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಅಂಥ ಭೂತದಯೆಯು ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿಯು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವರು. ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯ ಮಹಾರಾಜರೂ ಆ ಸ್ವೇಶನ್ನ ಮಾಸ್ತರನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸುಪ್ರಸನ್ನಚಿತ್ತರಾದರು. ಆತನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸಿದರು. ದೊಡ್ಡವರ ಸಂತೋಷವೇ ಅನುಗ್ರಹವು; ದೊಡ್ಡವರ ಅಸಂತೋಷವೇ ನಿಗ್ರಹವು. ಇದರ ಹೊರತು ನಿಗ್ರಹಾನ್ವುಗ್ರಹವೆಂಬವುಗಳು ಬಿರೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಸ್ವೇಶನ್ನ ಮಾಸ್ತರನು ಮಧ್ಯಮ ವಯಸ್ಸಿನವನಿದ್ದನು. ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯು ಪ್ರಬುದ್ಧಳಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ವರುಷಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅವರಿಗೆ ಸಂಪತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಂತತಿಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅದೆಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿತ್ತು. ಆ ದಂಪತಿಗಳು ಸಂತತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸರ್ವದಾ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಅವರು ಯಾವ ಸಾಧುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗಿ ಪುತ್ರಯಾಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ಭೂತದಯಾ ಪರರೂ ಸದಾಭಕ್ತರೂ ಆಗಿ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

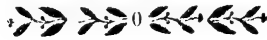
ಮಹಾರಾಜರು ಊರಿಗೆ ಹೊರಡುವ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ಬಂಡಿಗೆ
 ಕೆಲವೂ ಸಿದ್ಧವಾದವು. ಸ್ವೇಶನ್ಮ ಮಾಸ್ತರನು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ನಮ
 ಸ್ಕರಿಸ ಬಂದನು. ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ನಮಸ್ಕರಿಸ ಬಂದು ಮಹಾರಾ
 ಜರ ಚರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಹಣೆ ಇಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ತನ್ನ ಕೈಯೊಳಗಿನ
 ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ಪಾಟಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಮಹಾರಾಜರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿ
 ಣೆಯೆಂದು ಸಮರ್ಪಿಸಿದಳು. ಮಹಾರಾಜರು ಮುಗುಳು ನಗೆ ನಕ್ಕು—
 ತಾಯೀ, ಈ ಪಾಟಿಯು ದಕ್ಷಿಣೆಯ ರೂಪದಿಂದ ನಮಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು.
 ಆದರೆ ಇದನ್ನು ನಿನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಅಸಲಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನಗೆ
 ತಿರುಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಇದನ್ನು ತಕ್ಕೋ ಎಂದು ನುಡಿದು ಫಲಮಂತ್ರಾ
 ಕ್ಷತೆ ಸಹಿತವಾಗಿ ಆ ಆಭರಣವನ್ನು ಆಕೆಯ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರು.
 ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಚಕಿತಳಾದಳು. ತಾನು ಪುತ್ರಯಾಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡದಿ
 ದ್ದರೂ ಈ ಮಹಾತ್ಮರು ಹೀಗೆ ನನಗೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರಲ್ಲ? ಎಂದು ಮನ
 ಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಾತ್ಮರನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದಳು. ಸ್ವೇಶನ್ಮ ಮಾಸ್ತರನಿಗೂ
 ಸಂತೋಷವಾಯಿತೆಂಬದನ್ನು ಬರೆಯುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಮಹಾ
 ರಾಜರು ಪುನಾರದೊಡನೆ ಗೋಂದಾವಲಿಗೆ ತೆರಳಿದರು.

ಇತ್ತ ಸ್ವೇಶನ್ಮ ಮಾಸ್ತರನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯು ಮಹಾರಾಜರ ವಚನ
 ದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಾಸವನ್ನು ತಾಳಿ ಸಂತೋಷದಿಂದಿರುತ್ತಿರಲು, ಕೆಲದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ
 ಗರ್ಭವತಿಯಾದಳು. ಆಗ ಅವರಿಗಾದ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಓಬರೆಯಲಸ
 ದಳವು. ನವಮಾಸ ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ಪುತ್ರರತ್ನವನ್ನೇ ಆಕೆಯು ಹೆತ್ತಳು.
 ಪ್ರಿಯವಾಚಕರೇ, ಆಗ ಆ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಗಿರಬ
 ಹುದು? ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬಗೆಯಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡಿರಬಹುದು?
 ಸದ್ಭಕ್ತಿಯ ಫಲವನ್ನು ಅವರು ಇಂದು ಹೊಂದಿ ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿ ಅತುಲ
 ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ತಾಳಿದರು. ಬಳಿಕ ಅವರು ಪುತ್ರನೊಡನೆ ಗೋಂದಾವಲಿಗೆ
 ಮಹಾರಾಜರ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿ

ದರು. ಮಹಾರಾಜರು ಅವರನ್ನು ತಾರಕ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶದಿಂದ ಪುನೀತರನ್ನಾಗ ಮಾಡಿದರು. ಇಂಥ ಸದ್ವಕ್ತರೇ ಧನ್ಯರು.

೧೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ:—ಸಣ್ಣ ರಾಮಮಂದಿರ ಸ್ಥಾಪನೆ.

ಶಾ. ಶಕೆ ೧೭೭೫—(೧೯೦೩)ಇಸವಿ.

ಶ್ರೀಮಹಾರಾಜರವರು ಉಪಾಸನಾವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಮೊದಲೇ ಒಂದು ರಾಮಮಂದಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಷ್ಟೇ; ಅದರೇ ಒಂದೇ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಗದ್ದಲವಾಗುವದೆಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಮಂದಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಚ್ಛಿಸಿದರು. ದೊಡ್ಡವರ ಜಿಜ್ಞೆಗೆ ಒಂದ ಬಳಿಕ ಕಾರ್ಯವಾಗುವದಕ್ಕೆ ತಡವೇನು? ಕೂಡಲೆ ಮಂದಿರದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಸಣ್ಣ ರಾಮಮಂದಿರವೆಂದು ಕರೆಯುವರು. ಈ ಮಂದಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸ ಸಹಜವಾಗಿ ಮಹಾರಾಜರು ಸ್ವಂತ ದೇಹದಂಡನ ಮಾಡಿದರು. ಭಗವತ್ತೇವೆಯಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ನಿರಭಮಾನದಿಂದ ದುಡಿಯಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಮಹಾರಾಜರು ದೇಹದಂಡನ ಮಾಡಹತ್ತಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ದುಡಿಯುತ್ತಿದರು. ಕೂಲಿ ಆಳಿನ ಖರ್ಚಿಲ್ಲದೆ ಗುಡಿಯು ಹಾ ಹಾ ಅನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯಿತು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಕುಲಿತು ಭಗವತ್ತೇವೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ದೇಹದಂಡನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸದುಸದೌತ ಮಾಡಿದರು. ಬಳಿಕ ಶ್ರೀರಾಮಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾರಂಭವಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಾಗಿ ಎರಡುಸಾವಿರ ಜನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸೇರಿದರು. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯ ಕೆಲಸವು ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಂತ ಪೂಜೆಗೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಕೂಡಿದ ಜನರ ಮಾನದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಮಾಡಿದ ಅಡಿಗೆಯು ತೀರ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿತ್ತು. ಆ ದಿನ ಸಮಾರಾಧನೆಗೆ

ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಉಂಡೆಗಳು ಕೂಡಿದ ಅರ್ಧ ಜನರಿಗೆ ಸಹ ಸಾಕಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ಜನರು ಅನುಮಾನ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಬಡಿಸುವವರು ಗಾಬರಿಯಾದರು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಬಡಿಸುವ ಜನರನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದರೇನೆಂದರೆ—“ನೀವು ಗಾಬರಿಯಾಗಬೇಡಿರಿ. ಶ್ರೀ ರಾಮನು ಸಮರ್ಥನಿರುವನು. ಊರಿಗೆ ಕುಳಿತವರಿಗೆ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಬಡಿಸಿರಿ.”

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ಹೇಳಿದರೂ ಬಡಿಸುವ ಜನರಿಗೆ ಧೈರ್ಯಸಾಲಲೊಲ್ಲದು. ನಡುಊಟಕ್ಕೆ ಪದಾರ್ಥಗಳು ತೀರಿದರೆ ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಕೈಬಿಗಿಹಿಡಿದು ಬಡಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅನ್ನಬಡಿಸುವದಾದ ಒಳಕ ಉಂಡಿಯನ್ನು ಬಡಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಬಡಿಸುವವರು ಕೈಸಡಿಲು ಬಿಟ್ಟು ಉಂಡಿಯನ್ನು ಬಡಿಸದ್ದರಿಂದ ಮಹಾರಾಜರು ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಉಂಡಿಯ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಬಡಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಉಂಡಿಯನ್ನು ತುಂಬಿದ ಸಂದಕವು ಬರಿದಾಯಿತು. ಒಂದೆರಡು ಬುಟ್ಟಿ ಉಂಡಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದವು. ಆಗಂತೂ ಬಡಿಸುವವರ ಕೈಕಾಲೇ ಮೋದವು. ಇನ್ನೂ ಅರ್ಧ ಊಟವು ಕೂಡಾ ಆಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಉಂಡಿಗಳು ತೀರಿ ಹೋದವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉಂಡೀಬಡಿಸುವ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಉಂಡಿಯ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ತಾನೇ ಕೂಗಿದರು. ಬಡಿಸುವವರು ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ತುಂಬಿದರು. ಎರಡು ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಲು ಆ ಸಂದಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆರಡು ಬುಟ್ಟಿ ಉಂಡಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿದವು. ಬಡಿಸುವವರಿಗೆ ಧೈರ್ಯಬಂದಿತು. ಒಬ್ಬನು ನಿಂತು ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಎಷ್ಟು ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಟ್ಟರೂ ಮೊದಲು ಉಳಿದಷ್ಟು ಉಂಡಿಗಳು ಸಿಲ್ವು ಉಳಿಯಹತ್ತಿದವು. ಮಹಾರಾಜರು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಬಡಿಸಿ

ದರು. ಎರಡು ಸಾವಿರ ಜನರ ಊಟವಾಯಿತು. ಬಳಿಕ ಬಡಿಸಿದವರೂ ಆಳು ಹೋಳುಗಳೂ ಕಾಟಕಜನರೂ ಉಂಡರು. ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಉಂಡಿಯನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಸಂದುಕದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬುಟ್ಟಿ ಉಂಡಿಗಳು ಹಾಗೇ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಜನರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನ್ನಪೂರ್ಣೆಯು ಇರುವಳೆಂದು ಜನರು ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಸಜ್ಜನರ ಶಕ್ತಿಯ ನೆಲೆಯು ಸದ್ಭಕ್ತರ ಹೊರತು ಅನ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ತಂದೆಯ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಪುತ್ರನಿಗೇ ತಂದೆಯ ಗುಪ್ತಧನವು ಎಷ್ಟಿದೆಯೆಂಬದು ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆ ಸಚ್ಚಿಷ್ಣುನೊಬ್ಬನಿಗೇ ಗುರುವಿನ ಐಶ್ವರ ತೇಜಸ್ಸು ಗೊತ್ತಾಗುವದು. ಮಾಯಾರಹಿತರಾದ ತಿಷ್ಠರೇ ಸದ್ಗುರುವನ್ನು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವರಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯರು ತಿಳಿಯಲಾರರು. ಅದರಂತೆ ಮಹಾರಾಜರ ಇತರ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅವರ ಐಶ್ವರ ತೇಜಸ್ಸು ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದದ್ದು ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವಲ್ಲ. ಸಜ್ಜನರ ಚಮತ್ಕಾರಗಳು ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಮಹಿಮಾಶಾಲಿಗಳೆಂದು ಅನ್ನುವೆವು. ಕೆಲದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಅದರ ವಿಸ್ಮೃತಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು. ವಿಸ್ಮೃತಿಯಾಗದಿದ್ದರೂ ಇಂಥ ಚಮತ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿನು ಮಹತ್ವವಿದೆ? ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಹಾಗೆ ಭ್ರಾಂತಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಕುಕೃಪೆಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತೆ ನಾಸ್ತಿಕ ಪಥದಲ್ಲಿ ದೂಡುವದು. ಇದಕ್ಕೇ ಅಚ್ಚಾನವೆನ್ನಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೇ ಭ್ರಾಂತಿಯೆನ್ನಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸದ್ಗುರುವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪರಮೇಶ್ವರನೇ ಇರುವನೆಂಬ ದೃಢತರ ಭಾವವು ನಮ್ಮೆಲ್ಲುತ್ತನ್ನವಾದರೆ ನಮ್ಮ ಉದ್ಧಾರವು ಆ ಕೂಡಲೆ ಆಗುವದು. ಹಾಗೆ ದೃಢತರವಾದ ನಿಶ್ಚಯವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ಸಾಧುಗಳ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಂಡಲಿಯುತ್ತ ಎಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನಿಡದೆ ಬರಿಗೈಯಾಗುವೆವು. ಇರಲಿ,

ಈ ರಾಮನುಂದಿರ ಕಟ್ಟಿದ ಕೆಲದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಾರಾಜರು

ಮತ್ತೊಂದು ಸಮಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು. ಉಗ್ರಾಣದ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಪಕನ ದುರ್ಲಭ್ಯದಿಂದ ತುಪ್ಪದ ಸಿಲ್ಕು ತೀರಿತ್ತು. ಸಮಾರಾಧನೆಯ ದಿನ ಸಾದರೂ ಆತನಿಗೆ ಎಚ್ಚರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಹಾಕುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಜರು ತುಪ್ಪ ಬಡಿಸುವವರನ್ನು ಕರೆದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಚಮಚಿಯಂತೆ ತುಪ್ಪ ಬಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಆಗ ಉಗ್ರಾಣದವನು ತುಪ್ಪದ ಸಿಲ್ಕನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಬರೆಯಾದನು. ಈಗಿದ್ದ ತುಪ್ಪವು ನೂರಾರು ಎಲೆಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಬಡಿಸುವಷ್ಟಲ್ಲೆಂದು ಅವನು ಸಣ್ಣ ಮೋರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿ ಕೊಂಡನು. ಮೊದಲೇ ತುಪ್ಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾಕೆ ತಿಳಿಸಿ ಇಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಹಾರಾಜರು ಅವನನ್ನು ಬಿಡುಬಿಡು ಕೇಳಿದರು. ಮಹಾರಾಜರು ಏನು ಮಾಡುವರೋ ಎಂದು ಅವನು ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಎಲ್ಲ ಸೇವಕರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಇಂತು ನುಡಿದರು.—ಭಗವತ್ತೇವೆಗೆ ಬಂದವರು ನಿರಾಲಸ್ಯದಿಂದ ದುಡಿಯಬೇಕು. ಸರ್ವದಾ ಭಗವತ್ತೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಕು. ಆಲಸ್ಯವನ್ನಾಗಲಿ ದುರ್ವರ್ತನವನ್ನಾಗಲಿ ತಾಳಬಾರದು. ಯಾವನು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಸಿಕೊಂಡಿರುವನೋ ಅವನು ಅದೇ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೇ ತಲ್ಲೀನನಾಗಬೇಕು. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವನು ಕಸರಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ತಡವಾಗದು. ಕೈಕೊಂಡ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಅವನು ಗುರುದ್ರೋಹಿಯಾಗುವನು. ಗುರುಸೇವಕರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೇವರು ಎಂದು ಕರೆದರೂ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬಾರದು. ನಿವ್ರಾತನಾದ ಗುರು ಸೇವಕನ ಚರಣಗಳನ್ನು ಸಕಲ ತೀರ್ಥಗಳೂ ಆಶ್ರಯಿಸುವವು; ಆದ್ದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ತೀರ್ಥ ಯಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಗ್ರಂಥಾದಿಗಳನ್ನು ಓದುವ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಈಗಿನ ಜನರಿಗೆ ಭಗವತ್ತೇವೆಯ ಮಹತ್ವವು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ದೇಹದಂಡನದ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯುವಿಲ್ಲ.

ಹುಳಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹುಳವಾಗಿ ನಡೆದರೆ ಅಂದರೆ ದೇಹಾಭಿಮಾನ ತೊರೆದು. ನಡೆದರೆ ಭಗವತ್ತೇವೆಯು ಸಾಧಿಸುವದು. ಈ ಶ್ರೀಧರಭಟ್ಟನು ಉಗ್ರಾಣದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನ ಸಮಾರಾಧನವಿದ್ದರೂ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವಿದೆ ಯಾವದು ಇಲ್ಲೆಂಬದು ಈತನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಾರದೆಂದರೆ ಇವನು ಸೇವೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂಬದನ್ನು ನೀವೇ ನೋಡಿರಿ. ಹೀಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ಧಾರವು ಎಷ್ಟು ಜನ್ಮಕ್ಕಾಗಬೇಕು? ಇದರಂತೆ ಯಾರೂ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀಧರಭಟ್ಟನು ಮಹಾರಾಜರ ಚರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಕ್ಷಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡನು. ಸಜ್ಜನರಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆಗೇನು ಕೊರತೆ? ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಡವೆಂದು ಆತನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಇಬ್ಬರು ಎರಡು ತುಪ್ಪದ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೂಗಿದರು. ಒಬ್ಬ ಶಿಷ್ಯನು ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಅವರು ತಂದಿದ್ದ ತುಪ್ಪದ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಮಹಾರಾಜರ ಮುಂದಿಟ್ಟನು. ಆಯತಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದ ತುಪ್ಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಮಹಾರಾಜರು ಆನಂದಪಟ್ಟವರಂತೆ ನಟಿಸಿ ಶ್ರೀ ರಾಮನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ತುಪ್ಪವು ಒಂದಿರುವದು. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಡಿಸಿರಿ ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಆ ದಿನ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತವರು ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ತುಪ್ಪವನ್ನು ಉಂಡರು. ದೊಡ್ಡವರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬಗೆಯಿಂದ ಕೊಂಡಾಡಿದರೂ ಅಲ್ಪವೇ ಇರುವದು.

೧೮ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ:—ಗುಪ್ತ ಪೋಲೀಸ.

ಸನ್ ೧೯೦೮ ಇಸ್ಟಿ.

ಲೋಕಮಾನ್ಯ. ಟಿಳಕರವರಿಗೆ ಆರುವರುಷದ ಕರಿನೀರಿನ ಶಿಕ್ಷೆಯಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಭಳವಳಿಯು ಹರಡಿಕೊಂಡಿ

ತ್ತು. ಪ್ರಜೆಗಳು ಎಲ್ಲ ರಾಜದ್ರೋಹಿಗಳಾಗುವರೋ ಎಂದು ಸರಕಾರವು ಸಾಶಂಕವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರಕಾರವು ರಾಜದ್ರೋಹವು ಎಲ್ಲಿರುವದೆಂಬದನ್ನು ಶೋಧಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬಹು ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿತ್ತು. ರಾಜದ್ರೋಹವು ತೀರ್ಥ-ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿದೆಯೇ, ರಾಜಕೀಯ ಪುಠಾರಿಗಳಲ್ಲಿದೆಯೇ, ಮಠ ಪೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಸಾಧು ಸಜ್ಜನರಲ್ಲಿದೆಯೇ ಎಂಬದನ್ನು ಶೋಧಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಣಾತರಾದ ಗುಪ್ತಪೋಲೀಸರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿತ್ತು. ಮಹಾರಾಜರು ಸಮರ್ಥರಾಮದಾಸರ ಎರಡನೇ ಅವತಾರನೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯು ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಬಂದಿದ ಒಳಿಕಂತೂ ಸರಕಾರದ ಲಕ್ಷ್ಯವು ಮಹಾರಾಜರ ಕಡೆಗೇ ಹೊರಳಿತು. ರಾಮದಾಸರು ಮುಸಲ್ಮಾನರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದಂತೆ ಇವರೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಗುಪ್ತಪೋಲೀಸರನ್ನು ಕಳಿಸತೊಡಗಿತು. ಮಹಾರಾಜರು ಕೇವಲ ಭಕ್ತರನ್ನುದ್ಧರಿಸಲು ಅವತರಿಸಿರುವರೆಂದು ಆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು? ಎಷ್ಟೋ ಜನಗುಪ್ತ ಪೋಲೀಸರು ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಹೋದರು. ಒಮ್ಮೆ ವಾಮನರಾಯನೆಂಬ ಚತ್ಯಂತ ಜಾಣಾಕ್ಷಿ ಗುಪ್ತಪೋಲೀಸನು ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ದಿನಾಲು ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದಬಳಿಕ ವೇಪಂತರಿಸಿ ಬಂದ ಗುಪ್ತ ಪೋಲೀಸರ ಗುರ್ತು ಯಾರಿಗೆ ಹತ್ತಬೇಕು? ಆದರೆ ಮಹಾರಾಜರು ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದ್ದು ಯಾವವಿರುವದು? ಅವರು ವಾಮನರಾಯನು ಗುಪ್ತಪೋಲೀಸನೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿದರು. ವಾಮನರಾಯನು ಒಳ್ಳೇ ಭಕ್ತನಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತ ಮಹಾರಾಜರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿವಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಹೀಗಿರುವ ಒಂದು ದಿನ ಮಹಾರಾಜರು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸದುಪದೇಶ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಾಗ ನುಡಿದರೇನಂದರೆ—ಸಜ್ಜನರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮನು

ಷ್ಯನು ಯಾವ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಒಂದು ಇದ್ದರೂ ಅವನು ಪವಿತ್ರನಾಗುವನು. ಜೇಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಮನಾಮವನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿದರೂ ಅದು ಅವನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವದು. ಬಿಂಕಿಯನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರೂ ಅದು ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸುಡದೆ ಬಿಟ್ಟೀತೆ? ಅದು ಹ್ಯಾಗೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವದೋ ಹಾಗೆ ಸತ್ತುರುಷರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರತೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡದೆ ಇರದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮಗೊಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ.

ಒಂದು ಊರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೀಮಂತನಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಚಲುವೆಯಾದ ಒಬ್ಬ ಮಗಳಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗಬೇಕೆಂದು ಆ ಶ್ರೀಮಂತನ ಪುರೋಹಿತನಿಗೆ ಇಚ್ಛೆಯುತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಪುರೋಹಿತನು ತರುಣನಿದ್ದರೂ ಬಡವನಿದ್ದನು. ಶ್ರೀಮಂತ ಕನ್ನಿಕೆಯು ಬಡವನ ಕೊರಳಿಗೆ ಮಾಲೆಹಾಕುವದು ಹ್ಯಾಗೆ? ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಿರಾಶನಾಗುವನು. ಆದರೂ ಆಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಮೋಹವು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಹೋಯಿತು. ಹುಡುಗಿಯು ದೊಡ್ಡವಳಾಗುತ್ತ ನಡೆದಂತೆ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಬಡಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಅನುರಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗತೊಡಗಿತು. ವಿಷಯದ ಹಂಬಲವು ಆತ್ಯಂತ ನೀಚತರವಾಗಿರುವದು. ಆ ಹಂಬಲಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದವನು ವಿವೇಕಶೂನ್ಯನಾಗುವನು. ಅವನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬ್ರಜ್ಜತನವು ಸೆಲೆಗೊಳ್ಳುವದು. ಅದರಂತೆ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಅವಸ್ಥೆಯಾಯಿತು. ಅವನು ವಿಷಯದ ದಾಸನಾದನು. ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯು ಹ್ಯಾಗಾದರೆ ತನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವಳು? ಎಂಬ ಯೋಚನೆಯೇ ಹಗಲಿರುಳೂ ಆತನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ಒಂದು ದಿನ ಆಕೆಗೆ ತಾನೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಬಂದಿತು. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಆ ಕನ್ಯೆಯು ಒಪ್ಪಬಹುದೇ? ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ದಿನಾಲು ದೇವರ ಪೂಜೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮತ್ತು ಆಕೆಯನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಸಂಧಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಹುಡುಗಿಯು ತನ್ನನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ತನ್ನ ಸಮಾನ ಧನ್ಯರೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅವನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಂಡಿಗೆಯನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನ ಸುದೈವದಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ಸಂಧಿಯು ದೊರೆಯಿತು. ಯಜಮಾನ ಯಜಮಾನತಿಯರು ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರು. ದಾಸದಾಸಿಯರಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯೊಂದೇ ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಪುರೋಹಿತನು ಈ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ—ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವೆಯಾ? ಒಂದು ನೇಳೆ ನೀನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜನ್ಮವಿರುವವರೆಗೆ ನಿನ್ನ ಸೇವೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವೆನು. ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಕನ್ನಿಕೆಯು ಸಂತೀಲಳಿದ್ದಳು, ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರವಿತ್ತು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಿಟ್ಟಿನ ಕನ್ನಿಕೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿ ಅವನನ್ನು ಹೊಡೆಸಿ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯು ಅಂಥ ಮೂಢಳಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಆಕೆಯು ವಿಚಾರಮಾಡಿ—ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ನೀನು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಿಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವತ್ತು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಕುಳಿತು ರಾಮಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮದುವೆಯಾಗುವೆನು ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಳು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಇಂಥ ಸುಂದರಿಯು ತನಗೆ ಮಾಲೆಹಾಕುವಳೆಂಬ ಉಜ್ಜಿನಿಂದ ಅವನು ಆ ಕೂಡಲೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಅಡವಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಶ್ರೀರಾಮಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾದನು. ಸ್ತ್ರೀಯು ದೊರಕುವಳೆಂಬ ಹರುಷದಿಂದ ಆಹಾರನಿದ್ರೆಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಅಖಂಡವಾಗಿ ರಾಮ ಜಪವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದನು. ಆ ಶ್ರೀಮಂತನ ಕನ್ನಿಕೆಯು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಏನು ಮಾಡುವನೆಂಬದನ್ನು ಆಳುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ದಿನಾಲು ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಾಲ್ವತ್ತು ದಿನಗಳು ಕ್ರಮಿಸಿಹೋದವು.

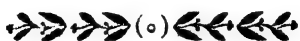
ಆದರೆ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಮನಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ವಚನಕೊಟ್ಟಂತೆ ತಾನೇ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ—ಎಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ನೀನು ನಾಲ್ಕತ್ತು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಶ್ರೀರಾಮ ನಾಮದ ಜಪಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ವಚನಕೊಟ್ಟ ಮೇರೆಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಬಂದಿರುವೆನು ಎಂದು ನುಡಿದಳು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ನೋಡಿದನು. ಆದರೆ ಆ ಸುಂದರ ಕನ್ನಿಕೆಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನಲ್ಲಿ ವಿಷಯಲಾಲಸೆಯುತ್ಪನ್ನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಆ ಕನ್ನಿಕೆಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ—ತಾಯಿ, ನೀನೇ ನನಗೆ ಗುರುವಾದೆ! ಈಗ ನಾನು ಸ್ವಾನಂದಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಲಾಡುತ್ತಿರುವೆನು. ನಾನು ಪೂರ್ಣ ತೃಪ್ತನೂ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತನೂ ಆಗಿರುವೆನು. ನಾನು ಇನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸತಕ್ಕ ವಸ್ತುವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವದೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ಶ್ರೋತೃಗಳೇ, ನೋಡಿದಿರಾ, ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು! ಕೇವಲ ಸ್ತ್ರೀಕಾಮುಕನಾಗಿ ರಾಮನನ್ನು ಭಜಿಸಿದರೂ ಆತನು ಸ್ವಾನಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟನು. ಶ್ರೀರಾಮನಾಮವು ಅವನ ವಿಷಯೇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಕಡಿದು ಚಲ್ಲಿತು. ಅದರಂತೆ ಸಜ್ಜನರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಕಾಮನಾಪರತ್ಯದಿಂದಾಗಲಿ, ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸವೆಂದಾಗಲಿ ಯಾವ ನಿಮಿತ್ಯದಿಂದಾಗಲಿ ಒಂದರೂ ಅವರು ಉದ್ಧೃತರಾಗುವರು. ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾಪಬುದ್ಧಿಯು ಕ್ರಮೇಣ ಲಯವಾಗಿ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಾದರೂ ಅವರು ಮುಕ್ತರಾಗುವರು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ಉಪದೇಶ ಮಾಡಲು ಈ ಸಂಗತಿಯು ವಾಮನರಾಯನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಹಳವಾಗಿ ಹತ್ತಿತು. ಮಹಾರಾಜರು ತನ್ನನ್ನೇ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಹೀಗೆ ಬೋಧ ಮಾಡಿದರೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯು ಅವನಲ್ಲಾಯಿತು. ವಸ್ತುತಃ ಮಹಾರಾಜರು ಅವನ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಹೀಗೆ

ಜೋಧ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಕೆಲದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಮಹಾರಾಜರು ಒಂದು ಅಂಗಡಿಯ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವಾಮನರಾಯನು ತನ್ನ ಬಿಡಾರದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿದ್ದನು; ತಾಸೆರಡು ತಾಸುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು — ಏನು ಗುಪ್ತಪೋಲೀಸರೇ, ಇಷ್ಟೊತ್ತಿನ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಿರಿ? ನಾವು ಈಗ ೨ ತಾಸುಗಳಿಂದ ಭಯಂಕರ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ನೀವೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಿರಿ? ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದ್ದರಿಂದ ನಾನೇನುಮಗೆ ಈ ದಿನ ಎಚ್ಚರ ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ಯಾರಾದರೂ ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸುಳ್ಳು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಬೆರಸಿ ದೇಶದ ಅಕಲ್ಯಾಣ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ನುಡಿದರು. ವಾಮನರಾಯನು ತೀರಾ ನಾಚಿಕೊಂಡನು. ಅವನು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಜರು—ಏನಯ್ಯಾ ಇದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನದೇನು ತಪ್ಪು? ಸರಕಾರದ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ನೀನು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುತ್ತ ಹೋಗು ಎಂದು ನುಡಿದು ಆತನಿಗೆ ಅನೇಕಬಗೆಯ ಸದುಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ವಾಮನರಾಯನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಮಹಾರಾಜರಿಂದ ಅನುಗ್ರಹ ಪಡೆದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದನು.

೧.೯ ನೆಯ ಆಧ್ಯಾಯ.—ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಾದಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದು.

ಸಜ್ಜನರಲ್ಲಿ ಏಲಕ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದರೆ ಪ್ರತಿ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ಮಾಡುವರು. ಮನುಷ್ಯನ ಮೂಲಸ್ವಭಾವವು ಏನು

ಮಾಡಿದರೂ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ: ಆದರೆ ಸಜ್ಜನರ ಕೃಪೆಯಾದರೆ ಆ ಸ್ವಭಾವವು ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗುವದು. ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಭವರೋಗವೂ ಸಂಚಿತಕರ್ಮವೂ ನಾಮಶೇಷವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗುವದು ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗಿದ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಹಾರಾಜರು ಪಂಥರವರದ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟರು. ಸಂಗಡ ೧೦೪೦ ಜನರಿದ್ದರು. ವಿಪುಲವಾದ ದ್ರವ್ಯವೂ ಹತ್ತರಿತ್ತು. ಪಂಥರವರವು ಕೆಲದಾರಿ ದೂರ ಇರುವಾಗ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರೀವಸ್ತಿಗೆ ನಿಂತರು. ಅದು ಗಹಸಾರಣ್ಯ. ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ವಿಠೂರಾಮೋಸಿ ಎಂಬೊಬ್ಬ ನಿಷ್ಣಾತ ಕಳ್ಳನಿದ್ದನು. ಆತನು ಮಹಾಬಲಿಷ್ಠನಿದ್ದದ್ದಲ್ಲದೆ ಅವನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಕಳ್ಳರಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅವನು ಕಳ್ಳತನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಜನರು ಅಂಜಿ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಥ ರಾಜಕಳ್ಳನಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಾರಾಜರು ವಸತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಸಂಗಡ ಇದ್ದ ಜನರು ಇದು ಕಳ್ಳರ ಸ್ಥಳವಂತೆ ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಹೊಡತ ತಪ್ಪದು ಎಂದು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೂ ಮಹಾರಾಜರು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸರಿ ರಾತ್ರಿಯ ಸುಮಾರಿಗೆ ವಿಠೂರಾಮೋಸಿಯು ತನ್ನ ನೂರಾರು ಜನರೊಡನೆ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದನು. ಪರಸಿಯಜನರು ಆಕ್ರೋಶಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನ ದಿಂವಿರಹೇಳಿ ಈ ಕಳ್ಳರ ಮುಖ್ಯನಾಯಕನಾರು? ಎಂದು ಕೂಗಿದರು. ಆಗ ವಿಠೂರಾಮೋಸಿಯು ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ—ನಾನೇ ಈ ಕಳ್ಳರ ಒಡೆಯನು ಎಂದು ಗದ್ದರಿಸುತ್ತ ಮಹಾರಾಜರೆಡೆಗೆ ಬಂದನು. ಆಗ—

ಮಹಾರಾಜರು—ನೀನು ಕಳವು ಮಾಡಹತ್ತಿ ಎಷ್ಟು ವರುಷಗಳಾದವು?

ವಿಠೂ—ಹೆನ್ನೆರಡು ವರುಷ ಆಗಿರಬಹುದು.

ಮಹಾರಾಜರು—ಇಷ್ಟಾದಿವಸ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ನೀನು ಈಗ್ಗೆ ಲಕ್ಷಾಧೀಶನಾಗಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ವಿಠೂ—ನಾನು ಹಾಗೆ ಲಕ್ಷಾಧೀಶನಾಗಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಕಳವುಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆನು?

ಮಹಾರಾಜರು—ಹಾಗಾದರೆ ಮುಲೆಗೆಯಿಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕ ದುಡ್ಡನ್ನೆಲ್ಲ ಏನು ಮಾಡುವೆ?

ವಿಠೂ—ಎಲ್ಲ ಭಾಗೀದಾರರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ನನಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ-ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಸಾಕುಸಾಕಾಗುವದು. ನನ್ನ ಕಳವು ನನಗೆ ದಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಅಷ್ಟೊಂದು ದುಡ್ಡು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲೇಬೇಕು.

ಮಹಾರಾಜರು—ಓಗಿದ್ದರೆ ಈ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನೇಕೆ ಮಾಡುವೆ?

ವಿಠೂ—ಮತ್ತೇನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಮಹಾರಾಜರು—ನೀನು ಮಾಡುವ ಈ ಕೆಲಸವು ವಾಸಕರವೋ ಪುಣ್ಯಕರವೋ?

ವಿಠೂ—ಪಾಪದ್ದೇ ಸರಿ ಇದರಿಂದ ಪುಣ್ಯವು ಹ್ಯಾಗೆ ಬಂದೀತು?

ಮಹಾರಾಜರು—ಪಾಪದ ಕೆಲಸವೆಂದು ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದು ಯಾಕೆ ಈ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುವೆ?

ವಿಠೂ—ನನಗೆ ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗವೇ ಇಲ್ಲ.

ಮಹಾರಾಜರು—ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಲಾರದೇನು?

ವಿಠೂ—ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಭಾಂಡವಲ ಬೇಕು.

ಮಹಾರಾಜರು—ನಾನು ನಿನಗೆ ಐದುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವೆನು. ಇವುಗಳಿಂದ ನೀನು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡು; ಹಾನಿಯಾದರೆ ನಾನು ತುಂಬಿ ಕೊಡುವೆನು.

ವಿಠೂ—ಮಹಾರಾಜ, ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೇನು?

ಮಹಾರಾಜರು—ನನಗೆ ಗೋಂದಾವಲಿಕರಬುವಾ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ವಿಠೂ—ಮಹಾರಾಜ, ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಮಾತುಮಾತಾಡುತ್ತಲೇ ನನ್ನ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ದುಡ್ಡುಬೇಡ. ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿರುವವು. ನಿಮ್ಮ ಉಪದೇಶದಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವೆನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾನಿಯಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬರುವೆನು.

ವಿಠೂರಾಮೋಶಿಯಂಥ ಕಳ್ಳನು ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡಹತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಹಾರಾಜರ ಸಂಗಡಿಗೆಗೆ ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗಡ ಕೇವಲ ಸಂಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಈತನು ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿವೇಕಶಾಲಿಯಾದನೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದರು. ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ವಿಠೂರಾಮೋಶಿಯು ಏನಮ್ರನಾಗಿ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಇತ್ತ ಮಹಾರಾಜರು ಭಕ್ತರೊಡನೆ ಪಂಥರೀಯಾಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಗೋಂದಾವಲಿಗೆ ಬಂದರು.

ವಿಠೂರಾಮೋಶಿಯು ಮಹಾರಾಜರ ಅಪ್ಪಣೆಯಮೇರೆಗೆ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ರಾಮ ರಾಮ ಮಾಡಿ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಸಂಗಡಿಗೆರಲ್ಲಿದ್ದ ಬಂಡವಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ದೊಡ್ಡಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿದನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಲಾಭವಾಯಿತು. ಪ್ರತಿ ವರುಷಕ್ಕೆ ಆತನಿಗೆ ಸುಲಿಗೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದರ ಎರಡಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯವು ಅವನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ವಿಠೂರಾಮೋಶಿಯು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿದನು. ಏನಂದರೆ—ನಾನು ಮಹಾಶಾಯಿಯು, ಆದರೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡಿ ಗೋಂದಾವಲಿಕರ ಬುವಾನವರು ನನಗೆ ಉತ್ತಮ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ

ಅವರು ಮಹಾತ್ಮರು ಇರಲೇಬೇಕು. ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದ ನನ್ನ ದುರ್ಗುಣಗಳೆಲ್ಲ ಅಳಿದು ಹೋಗುವ ಬಗೆಯೆಂತು? ನಾನು ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರ ಭಕ್ತನಾಗಿ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ವಿಠೂರಾಮೋಸಿಯು ತನ್ನ ಸಂಗಡಿಗರೊಡನೆ ಮಹಾರಾಜರ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ—ನಾನು ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಊರಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಮಹಾರಾಜರು ನಾನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದು ದರ್ಶನ ಕೊಡುವರೋ ಎಂದು ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದನು. ಮಹಾರಾಜರು ಆತನಿಗೆ ಊರಲ್ಲಿಯೇ ಬರಲು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನಿತ್ತರು. ವಿಠೂರಾಮೋಸಿಯು ಈಗ ಕಳ್ಳನಾಗಿರದೆ ಸಭ್ಯಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿದ್ದನು. ಉತ್ತಮ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಒಳ್ಳೇ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಹಾರಾಜರ ಚರಣಕ್ಕೆರಗಿ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಮಹಾರಾಜರು ಅವನಿಗೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಸದುಪದೇಶಮಾಡಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಸಭ್ಯತನವಿಂದ ಕಾಲಕ್ರಮಣಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ವಿಠೂರಾಮೋಸಿಯು ಮಹಾರಾಜರ ಭಕ್ತನಾಗಿ ಸುಖಶಾಂತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಸಜ್ಜನರ ಈ ಲೀಲೆಗಾಗಿ ಜನರು ಬೆರಗಾಗಿ ಹೋದರು. ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಒಂದೊಂದು ತವಗಟ್ಟಲೆ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮಹಾರಾಜರು ಅವರ ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಕಳೆಯದೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಗಳಿಗೆಯ ಸಹವಾಸಮಾಡಿದ ವಿಠೂರಾಮೋಸಿಯಂಥ ಕಳ್ಳನ ದುರ್ಗುಣ ಬಿಡಿಸಿದರಲ್ಲ? ಇದೇನು ಚಮತ್ಕಾರವೆಂದು ಜನರಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇದರ ಗೂಡವು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಈ ಸಂಶಯದ ಸಂಗತಿಯು ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರು ಒಂದು ದಿನ ನಿರೂಪಣಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗ ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಹೇಳಿದರೇನೆಂದರೆ—ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅವುಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಸಂಚಯವಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ಅತಿ

ಶಯ ಪಾಪವಾದರೂ ಇರಬೇಕು. ಒಮ್ಮೆ ಪಾಪದಿಂದ ರಸಾತಲಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದ ಮನುಷ್ಯನು ಅದಕ್ಕೂ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗುವದೆಲ್ಲಿ? ಅವನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರಲೇಬೇಕು. ಪುಣ್ಯಕಾಲಿಯಾದವನಂತೂ ಮೇಲೆ ಇದ್ದೇ ಇರುವನು. ವಿಶೂರಾಮೋಸಿಯು ಅಸುಖ್ಯ ಗೋಹತ್ಯೆ, ನರಹತ್ಯೆ, ಸ್ತ್ರೀಹತ್ಯೆ, ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ ಮೊದಲಾದ ಪಾಪಗಳನ್ನಾಚರಿಸಿ ಕೇವಲ ಪಾಪದ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಅವನಂಥ ಪಾಪಿಷ್ಠನು ಸಿಕ್ಕುವದೇ ವಿರಳವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪಾಪದ ಕೆಲಸಗಳಿರುವವೋ ಅಷ್ಟು ಪಾಪದ ಕೆಲಸಗಳು ಅವನಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇವಲ ಪಾಪಿಷ್ಠನಾದ ಅವನನ್ನು ಆ ಕೂಡಲೆ ಉದ್ಧರಿಸುವದು ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳು ಕೇವಲ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಾಗ ತಾಯಿಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಹೋಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆ ಸಂಕಟದಿಂದ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಿಡಿಸುವಳೋ ಹಾಗೆ ಪಾಪದಿಂದ ತೀರ ನಿಕೃಷ್ಟಸ್ಥಿತಿಹೊಂದಿದವರನ್ನು ಸಜ್ಜನರು ಉದ್ಧರಿಸುವರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ವಿಶೂರಾಮೋಶಿಯು ಅಲ್ಪಹೊತ್ತಿನ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಎನೇಕವನ್ನು ತಾಳಿ ಸಜ್ಜನನಾದನು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವನಿಗೆ ದುಷ್ಕರ್ಮಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಎಂದೂ ಆಗದು. ಅವನು ಶ್ರೀರಾಮನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿ ಸಾಯುಜ್ಯಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಉದ್ಧಾರದ ಕಾಲವು ಒಂತೆಂದರೆ ಹೀಗೆ ಯೋಗವು ಒದಗಿ ಬರುವದು. ಆ ಮಹಾಪಾಪಿಗೆ ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸವು ಅಲ್ಪ ಮಾತ್ರವಾದರೂ ಲಭಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರಿರುವವರೆಗೆ ರೌರವನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸ ಮಾಡಿದವರು ಎಂದೂ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತಾಳಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಸೇವೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ವಿಳಾಸವು ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿದೆ. ಅವರ ಉದ್ಧಾರವು ಈಗಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಾದರೂ ಆಗೇ ತೀರುವದು. ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವದೊಂದು ಬಲವತ್ತರ ಕಾರಣವು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅವರ ಅಂತಃಕರಣವು ಕರಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಜ್ಜನರ ದಯೆಗೆ ಪಾತ್ರ ವಾಗುವಂತೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಆಚರಣೆಯನ್ನಿಟ್ಟರೆ ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ನೀವು ಉದ್ಭೂತರಾಗುವಿರಿ. ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರವು ಯಾರಲ್ಲಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ಮಾತನಾಡಲು ಎಲ್ಲರೂ ಸುಮ್ಮನೇ ಕುಳಿತರು. ತಮ್ಮ ಪರಿವಾರದಲ್ಲಿದ್ದವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಆ ದಿನ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಬಿಟ್ಟು ತ್ರಿದಾಸಬೋಧ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅಂದು ಮಹಾರಾಜರ ಸೇವಕರಿಗೆ ನಾವು ಹ್ಯಾಗೆ ನಡೆದರೆ ಮಹಾರಾಜರ ಅನುಗ್ರಹವು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬರುವದು ಎಂಬ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಹಳ ಜಡಪಡಿಕೆಯಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಕ್ಕೆ ಬಾರದ್ದರಿಂದ ಕೊನೆಯ ವರೆಗೂ ಅವರು ಕಚ್ಚಾಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಸರಮವುಣ್ಯಶಾಲಿಗಳಾದ ಕೆಲಜನರು ಮಾತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದನನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸದ್ಗುರುಸೇವೆಯಿಂದ ಧನ್ಯರಾದರು.

೨೦ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ—ಗೋಸಂರಕ್ಷಣ.

ಗೋವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲ. ಮೂವತ್ತುಮೂರು ಕೋಟಿ ದೇವತೆಗಳೂ ಅದನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವರು. ಅದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಾಮಧೇನುವು; ವೈದಿಕಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಧೇನುವಿನ ಅಂದರೆ ಆಕಳದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಪಶುಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೂ ಪೂಜ್ಯದೈವತವಾಗಿರುವದು. ಅಂದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪವಿತ್ರತೆಯು ಅದರಲ್ಲಿರುವದು. ತುಳಸಿಯು ಗಿಡವಾಗಿದ್ದರೂ ಹ್ಯಾಗೆ ಪೂಜ್ಯವೋ ಹಾಗೆ ಆಕಳವು ಪಶುವಾಗಿದ್ದರೂ ಪೂಜ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ

ರಾಜರು ಆಕಳುಗಳನ್ನು ಬಹು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೋಧನವೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಧನವಾಗಿತ್ತು. ಪೂಜ್ಯರಿಗೆ ದಾನ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಈ ಗೋಧನವನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಕಳಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಮಹತ್ವದ ಗುಣವಿರುವದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನರು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಬಂದರು. ಮತ್ತು ಗೋಕ್ಷೀರ ಪಾನದಿಂದ ಮೇಧಾವಿಗಳೂ, ತೇಜಸ್ವಿಗಳೂ ಆಗಿ ಲೋಕೋತ್ತರ ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿಗಳಾದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಸಂತತಿಯವರಾದ ನಾವು ಗೋವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸದೆ ಪರದಾಸ್ಯಪಂಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿರುವೆವು. ನಮಗೆ ಇಂಥ ಹೀನದೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಮಹಾರಾಜರು ಬಹಳವಾಗಿ ಮರಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಗೋಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿರಿ. ಗೋಕ್ಷೀರ ಪಾನ ಮಾಡಿರಿ ಮೇಧಾವಿಗಳಾಗಿರಿ. ಬಲಶಾಲಿಗಳಾಗಿರಿ ಎಂದು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಬರಿಯ ಉಪದೇಶ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂತಲ್ಲ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಗೋಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಖುದ್ಧ ಅವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಸಂಖ್ಯೆಯು ತೃಪ್ತಿ ಕರವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅವರು ಕಟಕರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಸಾವಿರಾರು ಆಕಳಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೋಂದಾವಲಿಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿ ಮ್ವಸವಡ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವಿರುವದು; ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರುಷ ದನದ ದೊಡ್ಡ ಜಾತ್ರೆ ನೆರೆಯುವದು. ಕಟುಕರು ಇಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ದನಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವರು. ಮಹಾರಾಜರು ಸ್ವತಃ ಈ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಆಕಳುಗಳನ್ನು ಕಟುಕರಿಗೆ ಮಾರಬೇಡಿರೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವದಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಕಟುಕರಿಗೆ ಮಾರುವ ದನಗಳನ್ನು ತಾವು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಸಜ್ಜನ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಾರಾಜರು ಜಾತ್ರೆಗೆ ಬಂದರೆಂದರೆ ಕಟುಕರಿಗೆ ಒಂದು ದನವು ಕೂಡ ಸಿಗದೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಸಾರೆ ಹೀಗೆ ಆ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮಹಾರಾಜರು ಜನರಲ್ಲಿ ಗೋಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನುಂಟು

ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಿರಲು ಒಮ್ಮೆ ಮಹಾರಾಜರು ಒರುವಸ್ತ್ರರಲ್ಲಿ ಕಟುಕರು ಎಲ್ಲ ದನಗಳನ್ನೂ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ದಾರಿಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಗಳಾದ ಮಹಾರಾಜರು ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕಟುಕರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ದನಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಆಕಳುಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಕಟಕರು ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ—“ನೀವು ದನಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ದನಗಳನ್ನು ನೀವು ಕರೆದ ಕೂಡಲೆ ಅವು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ನಾವು ನಿಮಗೆ ಈ ದನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವೆವು.”

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಕಟಕರು ಮಾತನಾಡಲು ಮಹಾರಾಜರು ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ೦ದರು. ಆಗ ಕಟಕರು ಎಲ್ಲ ದನಗಳ ಮುಂದೆ ಹಸೀಮೇವನ್ನು ಹಾಕಿ ಅವು ತಿನ್ನ ಹತ್ತಿದಾಗ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ದನಗಳನ್ನು ಕರೆಯ ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಗೋದೆ, ಗಂಗಿ, ಯಮುನೆ, ಸರಸ್ವತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲ ದನಗಳನ್ನೂ ಕರೆದರು. ಇವರ ದನಿ ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಎಲ್ಲ ದನಗಳು ಬಾಲವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಹಸೀಮೇವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಇವರ ಬಳಿಗೆ ಓಡಿ ಬಂದವು. ಎಷ್ಟೋ ದನಗಳು ಅವರ ಕೈಕಾಲು ಮೈ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನೆಕ್ಕ ತೊಡಗಿದವು. ಈ ಅದ್ಭುತ ಜಮತ್ಕಾರವನ್ನು ನೋಡಿ ಕಟಕರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವರು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ದಂಡವತ್ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಆಕಳುಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು. ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿ ಪಶುಗಳು ಕೂಡ ಇಷ್ಟು ಪ್ರೇಮ ಮಾಡುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಜನರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು.

ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರೆ ಮಹಾರಾಜರು ಮ್ಹಸವಡದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತರಲು, ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಕಳವು ಆತ್ಮಧ್ವನಿಯಿಂದ ಒದರಿತು. ಕೂಡಲೆ ಮಹಾರಾಜರು ಊಟವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಬೀದಿಗೆ ಬಂದರು. ಒಂದು ಆಕಳವು ಮಲಗಿದ್ದು, ಒಬ್ಬ ಕಟಕನು ಅದನ್ನು ಬಡಿಗೆಯಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಹಾರಾಜರು ಲಗಬಗೆಯಿಂದ ಆ ಕಟಕನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಪ್ಪಾ, ಈ ಆಕಳನ್ನು ಹೀಗೆ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಯಾಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತೀ; ಇದರ ಬೆಲೆ ಏನು ಹೇಳು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದರು. ಆಗ ಕಟಕನು—ಏನು ಹೇಳ ಬೇಕರೀ, ಗೋಂದಾವಲಿ ಸಾಧುಗಳ ಕಾಲಾಗ ನಮಗೆ ಸುಖ ಇಲ್ಲ. ಪ್ಯಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದನ ಕೂಡಾ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಅವರ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿ ಸಿಕ್ಕಿತು; ಆದರೆ ಇದು ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಒಂದು ಮಲಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಇದನ್ನು ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಎಂದು ನುಡಿದು ಮತ್ತೆ ಹೊಡೆಯ ಹತ್ತಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರ ಮಾಯಾ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಅವನು ಕಟಕನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಆ ಆಕಳವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದನು. ಆಕಳವು ಮಹಾರಾಜರ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ನಡೆಯಿತು. ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರು ಆ ಆಕಳವನ್ನು ಒಬ್ಬ ರೈತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಹಾರಾಜರು ಮ್ಹಸವಡಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಆ ಆಕಳವು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಆ ಆಕಳದ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಆ ರೈತನಿಂದ ಆ ಆಕಳವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಆಕಳವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಸಂಗಡ ಹೋಗದಾಗಲೂ ಮಹಾರಾಜರು—ಮಗಳೇ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಕನ್ನಿಕೆಯು ಕೊಟ್ಟ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದಿರುವಂತೆ ನೀನು ಕೊಟ್ಟ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಎಂದರು. ಅವರ ಮಾತು ಅದಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯಲೋ

ಎನೋ? ಎಂಬದು ತಿಳಿಯದು. ಕೂಡಲೆ ಅದು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಬಿನ್ನತ್ತಿ ಹೋಯಿತು. ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರು ನೆರೆದವರಿಗೆ ಗೋರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಶದವಾಗಿ ಬೋಧ ಮಾಡಿದರು. ತಾಯಿಯನ್ನು ಜೋಪಾನ ಮಾಡುವಂತೆ ಈ ಗೋಮಾತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಗೋಮಾತೆಯ ಸೇವೆಗೆ ವಿಮುಖನಾಗಬಾರದು. ಭಗವಂತನು ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರತಿಪಾಲಕನಿರುವನು. ಅಂದರೆ ಗೋಗಳೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಿಯರು. ಭಗವಂತನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಇಂಥ ಗೋವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಇಹ-ಪರ ಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಗೋಮೂತ್ರ ಪಾನದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರೋಗಗಳು ನಿವಾರಣವಾಗುವವು. ಗೋಕ್ಷೀರಪಾನದಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ವೈಭವವು ಬೆಳೆಯುವದು. ಅಂತೇನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನರು ಯಾವದೊಂದು ಅಶುಚಿತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಾಗ ಪಂಚಗವ್ಯ ತಕ್ಕೊಂಡ ಹೊರತು ಮನುಷ್ಯನು ಶುದ್ಧನಾಗುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಒರೆವಿಟ್ಟಿರುವರು. ಜನರು ಆಕಳದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಅರಿಯಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ಬೋಧನಾಡಿ ಆಕಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಶ್ವಾನಪುಚ್ಛದಂತೆ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ನಮ್ಮಂಥವರ ಸ್ಥಿತಿಯಿರುವದು. ದೊಡ್ಡವರು ಉಪದೇಶಮಾಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತಾಳುವದು. ಆದರೆ ಕೆಲದಿನಗಳು ಕ್ರಮಿಸಿದ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವವು ಪುನಃ ಮೊದಲಿನಂತಾಗುವದು. ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೀಗಿರುವದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಯಾವ ದಂಡೆಗೂ ಹತ್ತದೆ ಸಂಸಾರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಣು ಮುಣುಗಿ ಏಳುತ್ತಿರುವೆವು. ಮಹಾರಾಜರಂಥ ಮಹಾತ್ಮರು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವತರಿಸಿ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಸದುಪದೇಶ ಮಾಡಿದರೂ ಬೋರ್ಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಮುಳಿಗಿಳಿದಂತೆ ಅವರ ಉಪದೇಶಾಮೃತವನ್ನು ವೈರ್ಥವಾಗಿ ಮಾಡುವೆವು.

ನಾವು ಅಷ್ಟೊಂದು ಮೋಹವಾಶದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತೇವೆ. ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಮೋಹವು ನಮ್ಮನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿ ರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಂತೇ ಸತ್ತುರುಷರ ಹಿತವಚನಗಳ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯವು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಮಡದಿಯ ಬೆಡಗಿಗೆ ಮರುಳಾದ ವಿಷಯಾಂಧನು ಜನ್ಮದಾತ್ರಿಯಾದ ತಾಯಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದಟ್ಟುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ವಿಷಯಗಳ ಬಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ನಮಗೆ ಸಜ್ಜನರ ಹಿತವಚನಗಳು ಸರಿಬರುವದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒಂದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಮಾಡುವೆವು. ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದಂತೆ ನಾವು ನಡೆಯುವೆವಲ್ಲದೆ ಸಜ್ಜನರ ಹಿತವಚನಗಳಂತೆ ನಡೆಯಲಾರೆವು. ಇದರಿಂದ ನಾವೇ ಕಷ್ಟ ಪಡುವೆವಲ್ಲದೆ ಬೇರಿಲ್ಲ. ಪ್ರಿಯವಾಚಕರೇ, ಸಜ್ಜನರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ದೃಢಭಕ್ತಿಯು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರವಿರಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಉದ್ಧಾರದ ಯೋಗವು ಬಂದಿರಬೇಕು. ಅಂದರೇ ಹಾಗೆ ನಮಗೆ ಮತಿಯುಂಟಾಗುವದು. ಮಹಾರಾಜರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಜ್ಜನರ ಕಡೆಗೆ ಹೋದ ಮನುಷ್ಯನು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಉದ್ಧೃತನಾಗುವನು. ಇದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡವರ ವಚನಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿಯು. ಮಹಾರಾಜರು ಉದ್ಧಾರಾಗುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಗೋಮಾತೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಪುಣ್ಯಶಾಲಿಗಳಾದವರು ಆ ಮಹಾತ್ಮರ ಉಪದೇಶದಂತೆ ಇದುವರೆಗೂ ಗೋಮಾತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತತ್ಪರರಾಗಿರಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸ್ವಂತಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ರಾಷ್ಟ್ರಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಗೋಮಾತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣವು ಅತ್ಯಂತ ಹಿತಕರವಿರುವದರಿಂದ ಆ ಕಡೆಗೆ ಸಮಸ್ತರೂ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಡುವದು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವು. ಕಟುಕರಿಗೆ ಮಾರುವದನ್ನು ಸರ್ವಥಾತ್ಯಜಿಸಬೇಕು. ಈ ಮಾತನ್ನೊಂದು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೋಟಿಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವದು.

೨೧ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ—ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಆಗಮನ.

(೧೯೦೯ ಇಸವಿ.)

ಶ್ರೀಮಹಾರಾಜರ ಮುಖ್ಯ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಬುವಾನವರು ಗದಗಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬೆಳಧಡಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಶ್ರೀ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಪನೆಮಾಡಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಸಾರ ಗೊಳಿಸಿದರು. ಮಹಾರಾಜರ ದಿವ್ಯ ತೇಜಸ್ಸು ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರಲ್ಲಿ ಒತ ಪ್ರೋತವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಅವರೂ ಪ್ರತಿಮಹಾರಾಜರಂತೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿತರಾದ ಜನರು ಹಲವರಿರುವರು. ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಶರಣುಹೋದ ಪುಣ್ಯಶಾಲಿಗಳು ಸಜ್ಜನರಂತೆಯೇ ಆಗುವರೆಂಬದು ಇಂಥ ಮಹಾನುಭಾವರಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವದು. ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರ ಪುಣ್ಯದಿಂದಲೇ ಮಹಾರಾಜರ ದರ್ಶನವು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಆಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಕ್ತರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರಿಗೆ ದುಂಬಾಲ ಬಿದ್ದರು. ಭಕ್ತರ ಇಚ್ಛಾಪೂರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ದೊಡ್ಡವರ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಏನಾದರೊಂದು ನಿಮಿತ್ತವು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅವರು ಬಂದು ಹೋದ ಹೆಗ್ಗುರತವು ಜನರಲ್ಲಿ ಚಿರಕಾಲವುಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರವರು ಯಾವದೊಂದು ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬಿದರಹಳ್ಳಿಯ ಭಕ್ತರು ತುಂಬಾ ಅನುಕೂಲರಾದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಹದಿಮೂರು ಕೋಟಿ ರಾಮಜಪವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ಮಹೋತ್ಸವ ಮಾಡುವದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಮಹಾರಾಜರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಪ್ರತಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ನಡಿಸಿದರು.

ಸಂಕಲ್ಪಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬಿದರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹವಿಮೂರು ಕೋಟಿ ರಾಮಜನವು ಮುಗಿಯಿತು. ಈ ಜಪಸಾಂಗತಿಗಾಗಿ ಮಹಾರಾಜರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು. ಮೊದಲೇ ಜಪಯಜ್ಞದ ಮಹೋತ್ಸವ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರಂಥ ಸತ್ಪುರುಷರ ಆಗಮನ, ಕೇಳುವ ದೇನು? ಜನರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಉತ್ಸಾಹ ಬಂದಿತು. ಬಿದರಹಳ್ಳಿಯ ಭಕ್ತರ ಆನಂದವಂತೂ ತೀರ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

ಈ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಜನ ನರನಾರಿಯರು. ನೆರೆದರು ಪ್ರತಿ ಸಿಕ್ಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಂತರ್ಮಗಳೆಯು ನಡೆಯಿತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸುವಾಸಿನಿಯರ ಸಂಖ್ಯಾಬಾಹುಲ್ಯದಿಂದ ಈ ಉತ್ಸವವು ಆಪೂರ್ವವಾಯಿತು. ಉತ್ಸವ ನಡೆದಾಗ ಬಹು ದಿವಸ ಬೇಸೆ ಬಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸ್ತ್ರೀಯು ಪರಲೋಕವನ್ನೈದಿದಳು. ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಈ ಸುದ್ದಿ ಹತ್ತಿದಾಗ ಅವರು ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಊಟ ಬಿಟ್ಟೇಳುವ ಹೊತ್ತು ಬಂದಿತು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಂತರ್ಮಗಳಿಗೆ ಒದಗಿದ ಈ ವಿಘ್ನವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರನ್ನು ಕರೆದು— ನೀನು ಸಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಥಾಸಾಂಗವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸು. ಆ ಸ್ತ್ರೀಯು ಸತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ; ಜನರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಭಾಸವಾಗಿರಬಹುದು. ಎನಿದ್ದದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಾವು ಆ ಸ್ತ್ರೀಯ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯ ಆಪ್ತೇಷ್ಟರು ಶವವನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಸುತ್ತಲೂ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಮಹಾರಾಜರು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ—ಎನು, ನಿಮಗೆ ಭ್ರಾಂತಿಯಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈಕೆಯು ಸತ್ತಿರುವಳೇ? ಇನ್ನೂ ಜೀವವಿರುತ್ತಿರಲು ಸತ್ತಳೆಂದು ಅನ್ನುವಿರಾ? ಈಕೆಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕೂಡಿಸಿರಿ ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಮಹಾರಾಜರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲ ಆ ಮನೆಯ ಜನರು ಆಕೆಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕೂಡಿಸಿದರು. ಶವವು ಹ್ಯಾಗೆ

ನೆಟ್ಟಗೆ ಕೂಡುವದು? ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಕೂಡಿಸಿದರು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಒಬ್ಬ ಶಿಷ್ಯನು ಒಂದು ತಂಪಿಗೆ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಒಂದು ಪಾಗರೋಳ ಅನ್ನವನ್ನು ತಂದನು. ಮಹಾರಾಜರು ಆ ಮಜ್ಜೆಗೇ ಅನ್ನ ಕಲಿಸಿ ಒಂದು ತುತ್ತನ್ನು ಆ ಶವದ ಜಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರು. ಜೀವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅನ್ನವು ಒಳಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ತಾನೇ ಜಾಯಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿ ಗಂಟಲ ವರೆಗೆ ಅನ್ನವನ್ನು ದೂಡಿದರು. ಗಂಟಲಕ್ಕೆ ಅನ್ನದ ಸ್ಪರ್ಶವಾಗಲು ಶವಕ್ಕೆ ಜೀವದಿರುಗಿತು. ಅವಳು ಕೆಮ್ಮುತ್ತ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಳು. ನೆರೆದವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಬಳಿಕ ಆಕೆಯು ಜನ್ನಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಹಾರಾಜರು ಕಲಿಸಿದ ಅನ್ನವನ್ನೆಲ್ಲ ಉಂಡಳು. ಆಕೆಯ ರೋಗವು ಹೇಳಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು. ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರು ಆಕೆಯನ್ನು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂತರ್ಮಣಿಯು ನಡೆದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು. ಉತ್ಸವವು ಯಥಾಸಾಂಗವಾಗಿ ನೆರವೇರಿತು. ದೊಡ್ಡವರ ಮಹಿಮೆಯು ಪಾಮರರಿಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಎಷ್ಟು ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ನಮ್ಮ ಮೋಹವು ಬಯಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಇರಲಿ.

ಬಿದರಹಳ್ಳಿಯ ಉತ್ಸವವು ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಅಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಧುಗಳಿರುವರೆಂಬದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಸಾಧುಗಳ ದರ್ಶನಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಮಹಾರಾಜರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಗಡಿ-ಆನಂದವನದ ಶ್ರೀ ಶೇಷಾಚಲ ಸಾಧುಗಳು ಶ್ರೀ ಜಯಂತೀ ಮಹೋತ್ಸವದ ನೇವೆಗಾಗಿ ಗಳಗನಾಥಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಗಳಗನಾಥಕ್ಕೂ ಬಿದರಹಳ್ಳಿಗೂ ಸಮೀಪವಿರುವದರಿಂದ ಸಾಧುಗಳು ಬಂದ ಸುದ್ದಿಯು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಹತ್ತಿತು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಮಹಾರಾಜರು ನಿಯಮಿತ ಶಿಷ್ಯರೊಡನೆ ಹೊರಟು ಗಳಗನಾಥಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಗಳಗನಾಥದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀ ಶೇಷಾಚಲ ಸದ್ಗುರುಗಳಿಗೂ ಮಹಾ

ರಾಜರಿಗೂ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಮಹಾರಾಜರು ಸಾಧುಗಳಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಗಾಢಾಲಿಂಗನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 'ಧನ್ಯನಾದೆನು! ಧನ್ಯನಾದೆನು!' ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಕೇವಲ ಕಿಂಕರಭಾವದಿಂದ ನಡೆಯುವ ಶ್ರೀ ಶೇಷಾಚಲ ಸದ್ಗುರುಗಳು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಧನ್ಯೋದ್ಗಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದರು. ಸಜ್ಜನರ ಗುರು ಸಜ್ಜನರಿಗೇ ಇರುವದಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಇರಲಾರದು, ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಅನುಭವವು ಆಗ ಬಂದು ಹೋಯಿತು. ಬಳಿಕ ಗಳಗನಾಥ ಇನಾಮದಾರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಭಯ ಸಜ್ಜನರ ಪಂಗ್ತಿಲಾಭವಾಯಿತು. ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರು ಬಿದರಹಳ್ಳಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು. ಇತ್ತ ಶೇಷಾಚಲ ಸದ್ಗುರುಗಳು ಸೇವೆಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದರು.

ಮಹಾರಾಜರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಕೇವಲ ಅಲಭ್ಯಲಾಭ ವಾದ್ದರಿಂದ ಹಲವು ಜನ ಭಕ್ತರು ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಪವಿತ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಮಹಾರಾಜರ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಮಹಾಭಾಗವತರು ಕುರ್ತಕೋಟಿಯವರೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದೆಯಷ್ಟೇ; ಆ ಮಹಾಭಾಗವತರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಭಕ್ತರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದು ಅವರಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವಉತ್ಸವವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಹಾರಾಜರು ಕುರ್ತಕೋಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಂತೂ ಜನಸಮ್ಮೇದವು ವಿಶೇಷವಾಗಿತ್ತು. ಜನರನ್ನು ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಸರತಿಯಂತೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಿಗೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಿರುವ ಜನರನ್ನು ತಡೆಯ ಬೇಕಾದರೆ ಸಾಕುಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರಗೂ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಾರೂಢರಿಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಂದರ್ಶನವಾಯಿತು. ದೊಡ್ಡವರ ಭಟ್ಟಿಯ ರಹಸ್ಯವು ಸಜ್ಜನರಾದವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವದಲ್ಲದೆ ಉಳಿದವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಧಾರವಾಡ ಬೆಳಗಾವಿ ಮೊದಲಾದ ಭಕ್ತರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಉತ್ಸವ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದರು; ಹಾಗೂ ಶ್ರೀರಾಮಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

೨೨ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ—ಅಮಾನುಷಕೃತ್ಯ.

ಸಜ್ಜನರು ಅಮಾನುಷರು ಅಂದರೆ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲವೆಂಬದು ಅವರ ಕೃತಿಯಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವದು. ಸಜ್ಜನರು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಕಂಡರೂ ಮನುಷ್ಯಸ್ವಭಾವವು ಅವರಲ್ಲಿರುವದಿಲ್ಲ. ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯಾದವನು ಮಂದಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರೂ ತಾನು ಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲೆಂಬದನ್ನು ಅವನು ತಿಳಿದಿರುವನು; ಮತ್ತು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾದರೂ ಅವನು ಪುರುಷನಿರುವನೆಂಬದನ್ನು ಬಲ್ಲರು. ಅದರಂತೆ ಮನುಷ್ಯತ್ವೇನ ಅವತರಿಸಿದ ಸಜ್ಜನರು ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲವೆಂಬದನ್ನು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯುವರು. ಹೀಗೆ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲದ ಸಜ್ಜನರು ಮನುಷ್ಯರ ಶಕ್ತಿಗೆ ನಿಲುಕದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವದು ಸಹಜವಾಗಿರುವದು. ಸತ್ತವರನ್ನು ಬದುಕಿಸುವದು, ಬಂಜೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಡುವದು, ಅಸಾಧ್ಯ ರೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವದು ಮನುಷ್ಯರ ಕೈಯಿಂದಾಗದು. ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಜ್ಜನರು ಲೀಲಾಮಾತ್ರವಾಗಿ ಮಾಡುವರು. ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಇಂಥ ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಜನರನ್ನು ದಂಗುಬಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಗಳಿಸಬೇಕೆಂಬ

ಇಷ್ಟೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅವರು ಇಂಥ ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಭಕ್ತೋದ್ಧಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಾಡುವರು. ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಗುರತು ಸಿಗಬೇಕೆಂದೇ ಅವರು ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡುವರು. ಹಾವುಗಾರನು ಡೊಳ್ಳು ಹೊಡೆದರೆ ಜನರು ಕೂಡುವರು. ಇಂಥಲ್ಲಿ ಏನೋ ಆಟವು ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬದು ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವದು. ಅದರಂತೆ ಸಜ್ಜನರು ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದರೆ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು ಗಡಬಡಿಸಿ ಅವರ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನೆರೆಯುವರು. ಜನರಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜನರ ಪ್ರಶಂಶೆ ನಡೆದ ಕೂಡಲೆ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಭಕ್ತನಿಗೆ ವಿಚಾರ ಹುಟ್ಟಿ ಅವನು ಸಜ್ಜನರ ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಸೇರುವನು. ಹೊಸ ಜನರು ಭಕ್ತರಾಗಿ ಉದಾರದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವರು. ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸವು ಕೂಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಸಜ್ಜನರು ಹೀಗೆ ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯ ಮಾಡುವರಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದ ಮಾಡರು.

ಸಜ್ಜನರ ಈ ಸ್ವಭಾವದಂತೆ ಸಜ್ಜನರಾದ ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ ಅವತಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಅವೆಲ್ಲ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಸಾದ್ಯಂತವಾಗಿ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಇಂಥ ನೂರಾರು ಗ್ರಂಥಗಳಾದರೂ ಸಾಲವು. ಮೇಲಾಗಿ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ನಮಗೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಮಗ್ರ ಲೀಲೆಯು ತಿಳಿಯುವದು ದೂರತೋಪಾಸ್ತವೇ ಸರಿ. ಸಜ್ಜನರ ಅವತಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಅವರ ತರುವಾಯದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಜನರು ಬರಿಯ ಅವರ ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನಷ್ಟು ಕೇಳಿ ತೃಪ್ತರಾಗಲಾರರು. ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯಗಳು ಗೌಣವಿದ್ದು, ಸದ್ಬೋಧವು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಹಾವಾಡಿಗರ ಆಟದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಾರಿಸುವ ಡೊಳ್ಳಿಗೆ ಮಹತ್ವವಿರದೆ ಅವರು ತೋರಿಸುವ ಆಟಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಹತ್ವವಿದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಸಜ್ಜನರು ಅವತರಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಅಮಾನುಷ

ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಡೊಳ್ಳಿನಂತೆ ಮಹತ್ವವು ಇರದೆ ಅವರು ತೋರಿಸುವ ಭಗವದುಪಾಸನೆಗೇ ಮಹತ್ವವಿರುತ್ತದೆ. ವಿಚಾರವಂತರು ಸಜ್ಜನರು ತೋರಿಸಿದ ಭಗವದುಪಾಸನೆಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಅದರಂತೆ ನಡೆದು ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತದ ಚರಿತ್ರೆ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯ ಮಹಾರಾಜರು ಯಾವ ರಾಮನ ಉಪಾಸನೆಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೋ ಮತ್ತು ರಾಮನನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಆಚರಣೆ ಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವರೋ ಆ ಬಗೆಯ ವರ್ತನವನ್ನಿಟ್ಟು ಆ ಶ್ರೀ ರಾಮನ ಒಲುಮೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ಮಹಾರಾಜರ ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ದೇವರೆಂದು ತಿಳಿದ ಭಕ್ತರು ಈ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದರೇ ಅವರು ಹಾಗೆ ತಿಳಿದದ್ದು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವದು; ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡವರ ಈ ಸನ್ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿದು ನಡೆಯುವದೇ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ನಮಗೆ ತಾರಕವಿರುತ್ತದೆ. ಇರಲಿ.

ಮಹಾರಾಜರು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಗುರತು ಕೊಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟದಲ್ಲಿ ದರ್ಶನವನ್ನಿತ್ತರು. ಕೆಲವರ ಮಹಾರೋಗ-ಕುಷ್ಟರೋಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿದರು. ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಾಣದಾನ ಮಾಡಿದರು. ಹಲವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಒಡಕ ನಾವನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ ತೇಲಿಸಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಕೆಲವರ ಪಾರ್ಶ್ವಭೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಅನ್ನವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಬಂದ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಅನುಭವಿಸಿ ಭಕ್ತರನ್ನು ಸಂಕಟದಿಂದ ಮುಕ್ತರನ್ನಾಗ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಹಲವರಿಗೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಚಮತ್ಕಾರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ-ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದರು. ಈ ಅದ್ಭುತ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಪುಣ್ಯರಾಲಿಗಳು ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತಾಳಿ

ಇಹಪರ ಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಸಜ್ಜನರ ಈ ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯಗಳೇ ಜನರಲ್ಲಿಂಟಾಗುವ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ಛೇದಿಸುತ್ತವೆ; ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಅವರಿಗೂ ಇರುವ ಭೇದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ನಿಜವಾದ ಸಜ್ಜನರು ಅಮಾನುಷಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನಗ್ರಸ್ತರಾಗುವದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯಾವ ಅಮಾನುಷ ಲೀಲೆಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ದಂಭವಾಗಲಿ, ಪೌರುಷವಾಗಲಿ, ಹೋಗಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣವಾಗಲಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಸಜ್ಜನರ ಹೆಗ್ಗುರತು. ಜನರು ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ನಿಜವಾದ ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ನಿಜವಾದ ಸಜ್ಜನರಲ್ಲದ ಕೆಲಜನರು ಅಬ್ಬ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಯಾವದೊಂದು ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಸಿದ್ಧಿಯ ಬಲದಿಂದ ಇಂಥ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿ ಜನರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಆದರೆ ಅವರು ಲೋಕೋದ್ಧಾರಕ ಸಜ್ಜನರಾಗಿ ಜನರನ್ನುದ್ಧರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ಅವರಲ್ಲಿರಲಾರದು. ಆದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಇಂಥವರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಸಾಲದು. ಅಂತೇ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಮೋಸ ಹೋಗುವರು. ಜನರನ್ನು ಪುನೀತರನ್ನಾಗ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯು ನಿಜವಾದ ಸತ್ಪುರುಷರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ, ಅನ್ಯರಲ್ಲಿರಲಾರದು.

ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ ಮೈನೆರಳಿನಂತೆ ನಿಂದಕರು ಬೆನ್ನಹತ್ತಿರುತ್ತಾರೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುತ್ತದಷ್ಟೇ; ಆ ನಿಂದಕರಿಗೆ ಸಜ್ಜನರ ಎಷ್ಟು ಅಮಾನುಷ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಎಷ್ಟು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡರೂ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯು ದುರ್ಮಯವಾದದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಯುತ್ತಲೇ ಅವರು ಕಾಲಹರಣಮಾಡುವರು; ಮತ್ತು ಇಂಥ ಲೀಲೆಗಳಿಗೆ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ದೂಷಣೀಯ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಳಸವನ್ನಿಡುವರು. ವಿವೇಕಿಗಳಾದವರು ಇಂಥ ನಿಂದಕರ ಬಲಿಗೆ ಭೀಳಬಾರದು.

ಮತ್ತು ಇಂಥ ನಿಂದಕರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಿಜವಾದ ಸತ್ಪುರುಷರ ವಿಷಯ ವಾಗಿ ಅಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ತಾಳಬಾರದು. ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತರು ಇಂಥ ನಿಂದ ಕರ ಮುಖಭಂಗವನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಬರಿಯ ಒಣವಾದದಿಂದ ನಿಂದಕರ ಮುಖಭಂಗವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅವರ ಮೈಮೇಲೆ ಯೇ ಕಠಿಣ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ತಂದು ಅವರನ್ನು ದೊಡ್ಡವರ ಕೃಪೆ ಯಿಂದ ವಾದಮಾಡಿ ಹಣ್ಣು ಮಾಡುವರು. ಇದು ಸತ್ಪುರುಷರಾದ ಭಕ್ತರ ಮಾತು. ಸಾಮಾನ್ಯಭಕ್ತರು ನಿಂದಕರ ನೆರಳಿಗೆ ಕೂಡ ನಿಲ್ಲಬಾರದು. ಗುರುನಿಂದೆಯನ್ನು ಕೇಳುವದು ಮಹಾ ಪಾತಕವಿರುತ್ತದೆ. ಸಜ್ಜನರು ತಮ್ಮ ಭಕ್ತರಷ್ಟೇ ಇಂಥ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬಾರದೆಂದು ಲಕ್ಷಕೊ ಡುವರಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯರ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಸದ್ಭ ಕ್ತರನ್ನೇ ಉದ್ಧರಿಸುವದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವಿದ್ದು ಅವರಿಗೇ ಸಜ್ಜನರು ತಮ್ಮ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಹೇಳುವರು; ಅಂತೇ ಅವರು ಭಕ್ತರ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ಛೇದಿಸುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಸಮರ್ಥರಾಮದಾಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವೆವು.

ಸಮರ್ಥರಾಮದಾಸರು ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ಸತ್ಪುರುಷರೆಂಬದು ಸರ್ವ ಶ್ರುತವಷ್ಟೇ; ಅವರು ಗುಪ್ತರಾಗಿ ಮುನ್ನೂರು ವರುಷಗಳು ಗತಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಯಶಃಕಾಯವು ಇದುವರೆಗೂ ಸ್ಥಿರವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಹೆಸರು ತಕ್ಕೊಂಡರೆ ಎಂಥವನಿಗಾದರೂ ಭಕ್ತಿಯು ತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬರೆದ ದಾಸಬೋಧನನ್ನಂತೂ ಜನರು ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವರು. ಇಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಭೂತಿಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಇರುವಾಗ ಅವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿರಬಹು ದೆಂಬದನ್ನು ಬರೆದು ತೋರಿಸುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಲೋಕೋತ್ತರ ಸತ್ಪುರುಷರ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ನಿಂದಕರು ಕುಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ತಾಳದೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಜನರು ಕುಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ತಾಳಿದರೂ ಸಮ

ರ್ಥರು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆ ನಿಂದಕರ ಮುಖಭಂಗವಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ನಿಂದಕರೇ ಸತ್ತುರುಷರ ನಿಜವಾದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬೈಲಿ ಗಿಡುವವರಾದ್ದರಿಂದ ಹೊಸ ಹೊಸ ನಿಂದಕರು ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಗಂಟು ಬಿದ್ದೇ ಬೀಳುವರು. ಸಮರ್ಥರ ಮಠದಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬ ನಿಂದಕನಿದ್ದನು. ಅವನು ಸಮರ್ಥರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಗೊಡದೆ ಸರ್ವದಾ ಅವರ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವದರಲ್ಲಿಯೇ ತೊಡಗಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಆ ದಿವ್ಯ ಸಜ್ಜನರಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ತಪ್ಪು ಏನು ಸಿಗಬೇಕು? ಆಗ ಆತನು ದುಷ್ಟ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಹತ್ತಿದನು. ಸಮರ್ಥರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕ ಹಾಗು ವೇಣೂ ಬಾಯಿ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸಮರ್ಥರ ಸೇವೆಯಿಂದ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತ್ರಿಭುವನದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯರಾದರು. ಇಂಥ ಆ ಮಹನೀಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆ ನಿಂದಕನಿಗೆ ಸಂಶಯ ಬಂದಿತು. 'ಸಮರ್ಥರು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಡನೆ ಸೇವೆ ಪರಗ್ರಹಿಸುವರಾದ್ದರಿಂದ ಇವರಲ್ಲಿ ಪಾಪಸಂಬಂಧವಿರಬೇಕು' ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆತನು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒರಲು ಅವನು ನಾಚಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹಿಗ್ಗಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಶಿವಾಜಿಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದನು. ಶಿವಾಜಿಮಹಾರಾಜನೆಂದರೆ ಸಮರ್ಥರ ಪಟ್ಟಶಿಷ್ಯನು. ಅವನಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವಿಶ್ವಾಸವಿತ್ತು. ಅವರ ಕೃಪೆಯಿಂದಲೇ ಅವನು ಮಹಾರಾಜನಾಗಿದ್ದನು. ಇಂಥವನಿಗೆ ಸಮರ್ಥರ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ತಿಳಿಯದೆ ಇರುವದೇ? ಅವನು ಸಮರ್ಥರನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವನಾದರೂ ನಿಂದಕನ ಮುಖಭಂಗಾರ್ಥವಾಗಿ ಅವನು ಕರದಲ್ಲಿಗೆಹೋದನು.

ಆಗ ನಿಂದಕನು 'ಸಮರ್ಥರು ಈ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದು, ಅಕ್ಕ ಹಾಗು ವೇಣೂಬಾಯಿ ಇವರಿಬ್ಬರು ಅವರ ಪಾದಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಶಿವಾಜಿಯು ಆ ಕೂಡಲೆ ತನ್ನ ಕೈಬಡ್ಡದಿಂದ ಕದಕ್ಕೆ ತಿವಿದನು. ಖಡ್ಗದ ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಕದಕ್ಕೆ ಬಿಂಡಿಯು ಬಿದ್ದಿತು.

ಶಿವಾಜಿಯು ಹಣಕಿ ನೋಡಲು ಸ್ವಲ್ಪಗದ ಮೇಲೆ ಮಾರುತಿಯು ಮಲಗಿದಂತೆಯೂ, ಎರಡು ಕಪಿಗಳು ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆಯೂ ತೋರಿತು. ಶಿವಾಜಿಯು ಮೈಕೂದಲುಗಳು ನೆಟ್ಟಗಾದವು. ಆಗ ಆತನು ಆ ನಿಂದಕನ ಮೇಲೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಕಾರುತ್ತ ಅವನ ರಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದೆಳೆದು ಆ ಕಿಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಶಿವಾಜಿಗೆ ಮಾರುತಿಯ ದರ್ಶನವಾದಂತೆ ಆ ನಿಂದಕನಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಆಗಬೇಕು? ಅವನು ಸಮರ್ಥರ ದೇಹವನ್ನೂ ವೇಣೂಬಾಯಿ ಅಕ್ಕಾಬಾಯಿಯರನ್ನೂ ನೋಡಿದನು. ಶಿವಾಜಿಯು ನಿಂದಕನನ್ನು ಬೈಯತೊಡಗಿದನು. ನಿಂದಕನು ತನ್ನ ಮಾತೇ ಸತ್ಯವೆಂದು ನುಡಿದನು. ಹೀಗೆ ಹೊರಗೆ ಗದ್ದಲವಾಗಲು ಸಮರ್ಥರು 'ಯಾರು ಶಿವಾಜೀ?' ಎಂದು ಕೂಗಿದರು. ಶಿವಾಜಿಯು ನಮ್ರಭಾವದಿಂದ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟನು. ಆಗ ಸಮರ್ಥರು ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದು ಏನು ವಾಗ್ವಾದವೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಶಿವಾಜಿಯು ನಿಂದಕನ ಕುತ್ತಿತನವನ್ನು ಬೈಲಿಗಿಡಲಿಲ್ಲ. ಶಿವಾಜಿಯು ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ಸರ್ವಜ್ಞರಾದ ಸಮರ್ಥರು 'ಹೀಗೇ ಈತನಿಗೆ ಸಂಶಯವು ಬಂದಿತೋ?' ಎಂದು ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪ್ರಕಟಮಾಡಿದರು. ನಿಂದಕನು ಆ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡನು. ಶಿವಾಜಿಯು ಧನ್ಯನಾದನು ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಆಗ ಆ ನಿಂದಕನು ಸಮರ್ಥರಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ತಾಳಿ, ಸಮರ್ಥರು ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲ; ವೇಣೂಬಾಯಿ-ಅಕ್ಕಾಬಾಯಿ ಇವರು ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲ; ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ ಬಂದ ಮಾನುಷ ವೇಷಧಾರಿಗಳು, ಎಂದು ತಿಳಿದನು. ಕೊನೆಗೆ ಅವನು ಸಮರ್ಥರ ಸೇವೆಯಿಂದ ಸದ್ಗತಿ ಹೊಂದಿದನು. ಸಮರ್ಥರು ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯೂ, ಶಿವಾಜಿಯು ಕದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಖಂಡಿಯೂ ಅದ್ಯಾಪಿ ಸಜ್ಜನಗಡದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವವು. ಇರಲಿ. ಸಮರ್ಥರು ಶಿವಾಜಿಯನ್ನು ಕುರಿತು—ಶಿವಬಾ, ಆ ನಿಂದಕನು ನಿನಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆ ಮಾರುತಿಯ ದರ್ಶನವು

ಹ್ಯಾಗಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗಿಂತಲೂ ನಿಂದಕರೇ ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ತರತಕ್ಕವರೆಂದು ತಿಳಿ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರ ಸಖವಾಗಿಯೇ ಸಜ್ಜನರು ಅಮಾನುಷತನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಶಿವಾಜಿಯು ಸಮರ್ಥರ ಕಾಲ್ಗಿರಗಿ ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ಹೇಳತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯಾಂಶವೇನೆಂದರೆ—ಸಜ್ಜನರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಯಾವ ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುವದಿಲ್ಲ. ಸದ್ಭಕ್ತರಲ್ಲಿಯ ವಿಶ್ವಾಸವು ಜಾಗೃತವಾಗಿರುವದಕ್ಕೂ ನಿಂದಕರ ಮುಖಭಂಗವಾಗಿ ಯೋಗವು ಅನುಕೂಲಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವದಕ್ಕೂ ಪ್ರಸಂಗಾನುಸಾರ ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸುವರು. ಇದರಿಂದ ಮಹಾರಾಜರಾದರೂ ಭಕ್ತರ ಭಕ್ತಿಪೋಷಕವಾದ ಹಲವು ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಅವರ ಈ ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯಗಳ ಉದ್ದೇಶವು ಜನರು ಅಸ್ತಿಕರೂ ಸನ್ಮಾರ್ಗರತರೂ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಇರುವದರಿಂದ ಜನರು ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನರಿತು ನಡೆಯುವದು ತುಂಬಾ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೨೩ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ—ಸದ್ಭೋಧ.

ಮಹಾರಾಜರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ತಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬರುವ ನೂತನ ಭಕ್ತರಿಗೂ, ತಮ್ಮ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಭಕ್ತರಿಗೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಸದ್ಭೋಧ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅವರ ಪ್ರಬೋಧಶಕ್ತಿಯು ಅವರ್ಣನೀಯವಾಗಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ಶ್ರೀರಾಮನಾಮಧ್ಯಾನವೇ ಸಂಸಾರ ತರಣೋಪಾಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಉಪದೇಶದ ಮುಖ್ಯಸಾರವು ಇದೇ; ಈ ವಿಷಯವು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮಕರವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುವಂತೆ ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು

ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೋದಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆನ್ನುವದು ದಡ್ಡತನವು; ಹೀಗೆ ದಡ್ಡರಂತೆ ಅಚರಿಸುವದಕ್ಕಿಂತ ರಾಜಮಾರ್ಗದಂತಿರುವ ರಾಮನಾಮವನ್ನು ಭಜಿಸುವದು ಜಾಣತನದ ಕೆಲಸವು; ಇದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಪಡೆಯಬಹುದು, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಹಾರಾಜರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಪಂತನೆಂಬೊಬ್ಬ ಭಕ್ತನಿದ್ದನು. ಆತನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರನಾಮವನ್ನು ಪಠಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ನೇಮವನ್ನು ಅವನು ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದರಂತೆ ಅವನು ೨೫ ವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ಅಚರಿಸಿದನು. ಮಹಾರಾಜರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವನ ದೇಹಾವಸಾನ ಕಾಲವು ಬಂದಿತು. ದೇಹದಿಂದ ಅವನ ಪ್ರಾಣವೂ ಹೊರಟು ಹೋಯಿತು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಆತನಿಗೆ ತುರಾಯಾಶ್ರಮವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದರು. ಹೆಣಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಮ ಕೊಡಿಸಿದರೆಂದು ಅಭಕ್ತರು ನಕ್ಕರು. ಆದರೆ ವರ್ಷಾವಧಿ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹಾಕಲು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನೀರು ಬಿದ್ದಕೂಡಲೆ ಶವವು ಜೀತರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರನಾಮವನ್ನು ಪಠಿಸ ಹತ್ತಿತು. ಜನರೆಲ್ಲರೂ ದಂಗುಬಡಿದು ನಿಂತರು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಜನರನ್ನು ಕುರಿತು -- ಹೀಗೆ ನೀವು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿತ್ಯ ನೇಮದ ಮಹಿಮೆಯಿರುವದು. ಈತನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸ್ನಾನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ತಲೆಬುರುಡಿಗೆ ನೀರು ಒಡಿದ ಕೂಡಲೆ ನಾಮವನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕೆಂಬದು ಇವನಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಇದೊಂದೇ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಈತನು ಉದ್ಧೃತನಾದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ಒಣ್ಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಆಗದು. ಭಗವತ್ತೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವವರು ತಪ್ಪದೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಒಂದು

ನೇಮದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಮಾಡಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಾರದೆ ಇದ್ದಾಗ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಭಗವಂತನ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ನಿತ್ಯನೇಮದಂತೆ ಮಾಡುವವರೇ ಧನ್ಯರು! ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಶವದ ಮುಂದಿನ ವಿಧಿಗೋಸ್ಕರ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಒಂದು ದಿನ ಒಬ್ಬ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯು ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿ ಕರ್ಮತನವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಸರ್ವಜ್ಞರಾದ ಮಹಾರಾಜರು ಆತನು ಬರುವ ದಿವಸ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮಡಿಯುಡಿಸಿ ಶ್ರೀರಾಮ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಗಾಗಿ ಕೂಡ್ರಿಸಿದರು; ಮತ್ತು ತಾವೂ ಮಡಿಕಫನಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಗೆ ಕುಳಿತರು. ಹೀಗೆ ಇವರು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಗೆ ಕುಳಿತಾಗಲೇ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯು ಬಂದನು. ನೋಡಿ ಆತನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಶಾಸ್ತ್ರಿಯ ಯೋಗಕ್ಕೆ ಮೆವಾದ ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರು ಆ ಕೂಡಲೆ ಒಂದು ಅಭಂಗವನ್ನು ಎರಚಿಸಿ ಅಂದರು. ಅದು ಏನಂದರೆ—

“ತಿನ್ವಿ ಸಾಂಜವೇಳ ಝಾಲಿ | ಆತಾಕರಾ ಸಂಧ್ಯಾ ಭಲಿ || ೧ ||
 ಶುದ್ಧಕರೂನಿಯಾ ಮನ | ಅಂತರಿ ಆಸನೆ ನಿರ್ಮಳ || ೨ ||
 ಕಾಮಕ್ರೋಧಚಾಳಿ | ಭಸ್ಮಲಾವೀಹೋಭಾಳೀ || ೩ ||
 ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗ ಹೃದಯಿಧರೀ | ವಿವೇಕಾಚೀ ಪಳೇಕರಿ || ೪ ||
 ಏಸೆಕರೀ ಆಚಮನ | ಧ್ಯಾನಿಧರೀ ನಾರಾಯಣ || ೫ ||
 ಮಾರ್ಜನಕರೀ ನಿತ್ಯನೇಮ | ರಾಮನಾಮಿ ಲಾವೀಮನ || ೬ ||
 ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಸಾಧೀ | ಭೂತದಯಾ ತೇವೀ ಅಧೀ || ೭ ||
 ಏಸೆಸಂಧ್ಯೇಜೆ ಪ್ರಥಮಾಂಗ | ಪುಢೆಕರ್ಮಹೋಯಜಾಂಗ || ೮ ||
 ನ್ಯಾಸಮುದ್ರಾಕರೀ | ಸಂಧ್ಯಾಶತ್ರು ದೂರಧರೀ || ೯ ||
 ತೃಷ್ಣಾವಾಸನಾ ಅಹಂಕಾರ | ಅರ್ಘ್ಯದ್ಯಾವೇ ಬರೋಬರ || ೧೦ ||
 ಸಮುದೃಷ್ಟಿರೂಪ ನ್ಯಾಹಾಳಿ | ಸಮುದೃಷ್ಟಿರೂಪ ನ್ಯಾಹಾಳಿ || ೧೧ ||

ದಾಸವೃತ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶಿರೋಮಣಿ|ಸಂಧ್ಯಾಕರತಿ ಮಹಾಮುನಿ||೧೨||

ತಾತ್ಪರ್ಯ:—ಸಾಯಂಕಾಲದ ವೇಳೆಯಾಯಿತು. ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶುದ್ಧಮಾಡಿ ನಿರ್ಮಲರಾಗಿರಿ. ಕಾಮ ಕ್ರೋಧವನ್ನು ಸುಟ್ಟು, ಭಸ್ಮಮಾಡಿ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರಿ. ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಧಾರಣಮಾಡಿ, ವಿವೇಕವೆಂಬದನ್ನು ತೀರ್ಥದ ಸವುಟನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರಿ. ಅದರಿಂದ ಆಚಮನ ಮಾಡಿ ಸಾರಾಯಣನ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ನಿತ್ಯ ನೇಮರೂಪವಾದ ಮಾರ್ಜನದಿಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ರಾಮ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿರಿ. ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ಭೂತದಯಾಪರರಾಗಿರಿ. ನ್ಯಾಸಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದುರ್ಗಣಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿರಿ. ತೃಷ್ಣಾ-ವಾಸನಾ-ಅಹಂಕಾರಗಳನ್ನು ಅರ್ಘ್ಯದ ಸಂಗಡ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿರಿ. ಸಮತ್ವವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ, ಉಪಾಸನಾ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನೇ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ನೋಡಿರಿ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡುವವರೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಮಹಾರಾಜರಿಂದ ಅಭಂಗವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಯುಕ್ತರಾದರು. ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೇ ಕರ್ಮದ ರಹಸ್ಯವು ತಿಳಿದಿರುವದಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆಂದು ಅವರು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಶರಣುಹೋದರು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಅವರನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮ ಭಜನೆಗೆ ಹಚ್ಚಿದರು.

ಹೀಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ಒಂದೊಂದು ನಿಮಿಷದಿಂದ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಾಪಂಚಿಕರು ಆಚರಿಸಬಹುದಾದ ನಿತ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅವರು ಬಹು ಸರಸಾಗಿ ಉಪದೇಶಿಸಿರುವರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುವೆವು. ಮಹಾರಾಜರ ಈ ಉಪದೇಶದಂತೆ ನಡೆಯುವವರು ಸಹಜವಾಗಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗುವರು.

ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಬೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗೆ ಏಳಬೇಕು. ಭೂಮಾತೆಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಕುಲಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಚಿಂತಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಪ್ರಾತಃಸ್ಮರಣೀಯರಾದ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರ ಗುಣಾನುವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿ ಶೌಚ ಮುಖಮಾರ್ಜನಾದಿ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯನ್ನಾಚರಿಸಿ, ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಗಾಯತ್ರೀಜಪವನ್ನು ಅಷ್ಟೋತ್ತರವಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ದೇವಪೂಜೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸುಗೊಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಪೂಜೆ ನಡೆದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಚಂಚಲವಾಗಗೊಡಬಾರದು. ಕೇವಲ ಭಗವತ್ಚರಣಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನಿಡಬೇಕು. ಯಥಾವಿಧಿಯಾಗಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಧೂಪದೀಪ-ಸ್ತವೇದ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಮಾನಸಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸೂರ್ಯನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಸೂರ್ಯನಮಸ್ಕಾರದಿಂದ ಆಯುಷ್ಯ-ಬಲ-ತೇಜಸ್ಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚುವವು. ಬಳಿಕ ದೇವತೀರ್ಥವನ್ನು ಪ್ರಾಶನಮಾಡಿ, ಸಾಂಸಾರಿಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯನು ನ್ಯಾಯದಿಂದ ವಿತ್ತಾರ್ಜನೆಮಾಡಬೇಕು. ಅಧರ್ಮದ ಸಂಪಾದನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಸಹ ನೋಡಬಾರದು. ಕೃಷಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿ, ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಆರ್ಥಾರ್ಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೆಂಡರು-ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಾರದು. ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾತಾ-ಪಿತೃಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಮನುಷ್ಯನು ಅಕ್ಷಯ್ಯ ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಮನುಷ್ಯನು ವೃಥಾ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡಬಾರದು, ಯಾವದೊಂದು ಪುರಾಣವನ್ನಾಗಲಿ, ಶ್ರೀ ದಾಸಬೋಧ ಮೊದಲಾದ ಪವಿತ್ರ-ಚ್ಛಾನವರ್ಧಕ ಗ್ರಂಥ

ಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಮನನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲ ಹೊತ್ತು ಮನನ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಅರ್ಥಾರ್ಜನೆಯ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ತೊಡಗಬೇಕು. ಸಂಜೆಯಮುಂದೆ ಸಂಧ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪಂಚಪದಿ ಮೊದಲಾದ ಅಭಂಗಗಳನ್ನು ಅಂದು ಅಂತಃಕರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಭಜಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಉಪಾಸ್ಯ ದೈವತಕ್ಕೆ ಮಂಗಲಾರತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಉಪಾಸ್ಯ ದೈವತವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಇಡೀ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಭಗವಂತನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ನಿಶ್ಚಿಂತ ಮನಸ್ಕನಾಗಿ ಭಗವನ್ನು ಮನಸ್ಸುಜ್ವರಿಸುತ್ತ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮನುಷ್ಯನ ಆಚರಣೆಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು. ಪರಸ್ತ್ರೀ ಪರದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಪಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನೋಡಬಾರದು. ವಿಷಯ ವಾಸನೆಯು ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟದು. ಅದು ಬಹು ಜನರನ್ನು ಮಣ್ಣುಮುಕ್ಕಿ ಸುವದು, ಆದ್ದರಿಂದ ವಿವೇಕಿಯಾದವನು ಪರಸ್ತ್ರೀ-ಪರದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ದೂರ ಇರಬೇಕು. ಪರರನ್ನು ದೂಷಿಸೋಣ, ಪರರ ಮನೆ ಮುರಿಯ ಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ ಇವು ಸರ್ವಥಾ ತ್ಯಾಜ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಪರವಂಚಕ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನು ಯಾವ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋದರೂ, ಎಷ್ಟು ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಿ ನಡೆದರೂ ವ್ಯರ್ಥವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಯಾವನು ಆಚರಿಸುವನೋ, ಅವನು ಸಹಜವಾಗಿ ಭವಸಾಗರದಿಂದ ಪಾರಾಗುವನು.

೨೪ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ—ಕೊನೆಯ ವೃತ್ತಾಂತ.

ಹೀಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯ ಮಹಾರಾಜರವರು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸದುಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹಲವು ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತ ೬೮ ವರುಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದರು. ಆಗ ಅವರು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ—

“ನಾನು ಅವತರಿಸಿ ಬಹುದಿವಸಗಳಾದವು. ನಿಜ ಭಕ್ತರು ಉದ್ಭೂತರಾದರು. ನನ್ನ ಅವತಾರ ಕಾರ್ಯವು ಮುಗಿದಂತಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಗುಪ್ತವಾಗುವದು ಯೋಗ್ಯವು.” ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ, ಭಕ್ತರನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದರೇನಂದರೆ—ಭಕ್ತಶ್ರೇಷ್ಠರೇ, ಕಲಿಮಹಿಮೆಯು ಬೆಳೆಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಜ್ಜನರು ದುರ್ಲಭರಾಗುವರು; ಕಾಲವು ಕಠಿಣವಾಗುವದು. ಬಹುತರವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸಜ್ಜನರು ಗುಪ್ತರಾಗುವರು. ನೀವು ಮಾತ್ರ ಧೈರ್ಯಬಿಡದೆ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ನಿಜ ಭಕ್ತರನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮನು ತಪ್ಪದೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವನು ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮನ ನಿಜಭಕ್ತರಾಗಿರಿ. ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊರದೂಡಿರಿ; ಸದಾ ಚಾರಸಂಪನ್ನರಾಗಿರಿ; ವಿಷಯ ಸುಖಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ ಅಲ್ಲದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ಈ ನಮ್ಮ ಉಪದೇಶದಂತೆ ನಡೆಯುವವರಿಗೆ ಇಹಪರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗುವದು. ನಡೆಯದವರು ಕಷ್ಟಕೃಷ್ಣಗಳಾಗುವರು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ಉಪದೇಶಮಾಡಿದರೂ ಜನರಿಗೆ ನಿಜವಾದ ರಹಸ್ಯವು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಬೋಧಿಸುವಂತೆ ಈ ದಿನವೂ ಬೋಧಿಸಿದರೆಂದು ತಿಳಿದರು. ಮಹಾರಾಜರು ಅವತಾರ ಮುಗಿಸುವರೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯು ಯಾರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರು ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಪಂಥರಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಆರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಇದ್ದು, ಲಕ್ಷಗಣಿತವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂತಪಣಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ದಿನ ಅವರು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ—ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಾ, ನನ್ನ ವಿಯೋಗವು ನಿನಗೆ ಸಹನವಾಗುವದೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು “ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟರು. ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರು ಮುಗುಳು ನಗೆನಕ್ಕು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ, ನೀನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬೇಗನೆ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೋಗು ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು.

ಗುರ್ವಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರು ಪಾಂಡುರಂಗನ ದರ್ಶನತಕ್ಕೊಂಡು ಸರಿವಾರದೊಡನೆ ಗೋಂದಾವಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಮುಂದೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಕ್ರಮಿಸಿದ ಬಳಿಕ ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಮೂರು ಪಾಲುಮಾಡಿ ಮೂರು ಮಂದಿರಗಳಿಗೂ ಮೃತ್ಯುಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಪಂಚರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು; ಮತ್ತು ಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಅರ್ಚಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು. ಆಗಲೂ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರು ಒಂದು ದಿನ ಭಕ್ತರನ್ನು ಕರೆದು—“ನಾನು ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನೇ ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯವಾಗಮಾಡುವೆನು ಎಂದು ನುಡಿದರು.

ಆಗ ಮಾತ್ರ ಜನರಿಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ದೇಹ ಬಿಡುವರೆಂದು ಸಂಶಯ ಬಂದಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ದಮ್ಮು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ದೂರ ದೂರಿನ ಜನರು ಒಂದು ದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹತ್ತಿದರು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ ನಿಯಾಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹುಜನರು ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವದು ಉಚಿತವಲ್ಲೆಂದೆನಿಸಿ ಸೇವೆಗೆ ಬಂದು ನಿಂತವರಲ್ಲಿ ಒಹುಜನರನ್ನು ಅವರವರ ಊರಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ನಿಯಾಣಕ್ಕೆ ಮೂರು ದಿನಗಳು ಇರುವಾಗ ಗೋಕಾಲೆಯನ್ನು ನೋಡ ಹೋದರು. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಅರಾಮಿಖುರ್ಜಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಅಹಾ! ಈ ಸ್ಥಳವು ಎಷ್ಟು ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ! ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸೇ ಆಗಲಿಲ್ಲದು. ನಾಳೆ ನಾಡದು ಮುಂಜಾನೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವೆನು ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಕುರಿತು—ಈ ಖುರ್ಜಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಕಾಯಿರಿ. ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಕಳುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕಫದ ಪ್ರಕೋಪವು ವಿಶೇಷವಾಯಿತು. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯರನ್ನು

ಕರೆಯಿಸಿ ತಿಥಿ ವಾರ ನಕ್ಷತ್ರ ಅಯನ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಬೆಳಗು ಮುಂಜಾನೆ ಕಫವು ಸ್ವಲ್ಪ ಶಾಂತವಾಯಿತು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಎದ್ದು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು—ಎಲ್ಲಾ ಭಕ್ತರನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿ—ನನಗೆ ಆನಂದದಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿರಿ. ನನ್ನ ಗುರುರೂಪವು ಸರ್ವತ್ರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವದು. ಈ ಅಸ್ಥಿ-ಚರ್ಮ-ಮಾಂಸಮಯವಾದ ದೇಹಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಗುರುವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡಿರಿ. ದೇಹವು ನಶ್ವರವಾದದ್ದು, ಅದು ನಾಶವಾಗಲೇ ಬೇಕು. ನಾಶವಂತ ಶರೀರವನ್ನು ನಂಬಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ದೇಹಬಿಟ್ಟರೆ ಯಾರೂ ಅಳಬೇಡಿರಿ. ನನ್ನ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡಿರಿ. ಸರ್ವದಾ ರಾಮಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಮುಕ್ತರಾಗಿರಿ. ಭೂತದಯಾಪರರಾಗಿರಿ, ಸದಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿರಿ. ಪರಸ್ತ್ರೀ ಸಹೋದರರಾಗಿರಿ. ಬಹಳ ಹೇಳುವದೇನು? ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶವನ್ನೆಲ್ಲ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ನಡೆಯಿರಿ. ಮಂದಿರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಈ ಮಂದಿರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ. ದೇಹವು ಆಶಾಶ್ವತವಿರುವದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಂಬಿ ಕೆಡಬೇಡಿರಿ. ನಿರಭಿಮಾನದಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮನ ಸೇವೆ ಮಾಡಿರಿ. ಬಂದ ಹೋದವರ ಸತ್ಕಾರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರಿ. ಅನ್ನದಾನದ ಕಡೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯವಿರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಹಾರಾಜರು ಇನ್ನು ದೇಹಬಿಡುವರೆಂದು ಜನರೆಲ್ಲರೂ ದುಃಖಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ಆಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನರಾದ ಶಿಷ್ಯರಾರೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಹೊರತು ದೇಹಮೋಹವು ಕಡಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ವರೆಲ್ಲರೂ ದೇಹಮೋಹಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ವಿಯೋಗದುಃಖದಿಂದ ಬಳಲ ಹತ್ತಿದರು. ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಜನರ ಕೈಕಾಲುಗಳೇ ಎಳೆದಾದವು. ಆಗ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಮಹಾರಾಜರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು—ಮಹಾರಾಜ, ತಾವು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಿರಿ. ನಾವು ಯಾರನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕು? ಯಾರಿಗೆ

ನಮ್ಮ ದುಃಖವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಬೇಕು? ಎಂದು ದುಃಖಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಎದ್ದು ಕುಳಿತು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿ ನುಡಿದರೇನೆಂದರೆ—ನೀವು ಹೀಗೆ ಶೋಕ ಮಾಡಬಾರದು. ನಾನು ವಿದೇಹ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತೇನೆ! ನನ್ನ ಈ ಗಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡ್ರಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾದವರು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಗಾದಿಯನ್ನೇ ನೀವು ಪೂಜಿಸಿರಿ. ಕಾಲಾಂತರದಿಂದ ಪುನಃ ನಾನೇ ಬರುವೆನು. ಶಾಂತರಾಗಿರಿ. ಶ್ರೀರಾಮನ ಉಪಾಸನೆಯನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡಿರಿ. ಭಕ್ತರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಆ ಪ್ರಭುವು ಸಮರ್ಥನಿರುವನು. ಈಗ ಬಹು ಜನರು ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವರು. ಸಂತರ್ಪಣೆಯನ್ನು ನಡಿಸಿರಿ. ಎಲ್ಲ ರಾಮ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮಭಜನೆಯನ್ನು ನಡಿಸಿರಿ. ನಾನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ರಾಮಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮಭಜನೆಯು ನಡೆಯುವಂತೆ ಈ ಮೊದಲೇ ಪತ್ರಬರೆಯಿಸಿರುವೆನು. ಅದರಂತೆ ನೀವೂ ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಭಜನೆ ನಡಿಸಿರಿ”

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಸಮಾಧಾನ ತಾಳಿ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದರು. ಭಜನೆಯ ಮೇಳದವರು ಮೂರೂ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮ ಭಜನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಮರುದಿನ ಬೆಳಗಾಯಿತು. ಅಂದು ಪ್ರವಾದೀಚ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ವದ್ಯ ದಶಮಿಯಾಗಿತ್ತು. (೨೨-೧೨-೧೯೧೩) ಆ ದಿನ ಮಹಾರಾಜರು ನಸುಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಎದ್ದು ಕುಳಿತರು; ಮತ್ತು ಮುಖಪ್ರಕ್ಷಾಲನಾದಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ದರ್ಶನ ತಕ್ಕೊಂಡು ಪುನಃ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಕುಳಿತರು. ಅವರ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಅಶಕ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ ಈದಿನವೇ ಅವರು ದೇಹ ಬಿಡುವರೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯು ಯಾರಿಗೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು ಹತ್ತರ ಇದ್ದವರನ್ನು ಕುರಿತು—ದೇಹ ಬಿಡುವದಕ್ಕೆ ಈ ತಂಪು ಹೊತ್ತು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ಭಕ್ತರು—ಮಹಾರಾಜ, ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಗತಿಯೇನು? ಎಂದರು.

ಇಷ್ಟು ಮಾತಾಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಉಬ್ಬಸ ಬರತೊಡಗಿತು. ಅವರು ಪದ್ಮಾಸನಸ್ಥರಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಶ್ವಾಸವು ಕೆಳಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮೇಲಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಓಡಾಡಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಹಾಹಾರಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಕೆಲಸಾರೆ ಹೀಗೆ ಶ್ವಾಸವು ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ ಆಗಿ ಒಮ್ಮೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದದ್ದು ಕೆಳಗಿಳಿದಾಯಿತು. ಪದ್ಮಾಸನಸ್ಥವಾದ ಮಹಾರಾಜರ ಮೂರ್ತಿಯು ಹಾಗೇ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವರೆಗೆ ಜನರು ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಮಹಾರಾಜರು ಬ್ರಹ್ಮೈಕ್ಯರಾದರೆಂಬದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಾಯಿತು. ಆಗ ಕೂಡಿದವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಡಾಕ್ಟರರನ್ನು ಕರೆತಂದರು. ಡಾಕ್ಟರನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ದೇಹದಲ್ಲಿ ಜೀವವಿದ್ದಂತೆ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯೋಗಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಯೋಗಬಲ್ಲವರಿದ್ದರೆ, ಪರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆ ದಿನವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಳೆದುಹೋಯಿತು. ಪದ್ಮಾಸನಸ್ಥವಾದ ಮಹಾರಾಜರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಜನರು ಯೋಗ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿರಬಹುದೆಂದೇ ತಿಳಿದು ಬಿಟ್ಟರು. ಮರುದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬೆಳಗಾಯಿತು. ಮಹಾರಾಜರು ಜಡದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆ ದೇಹವು ಚೈತನ್ಯರಹಿತವಾಗಿತ್ತು. ಚೈತನ್ಯವು ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ದೇಹಕ್ಕೆ ಕಲೇವರತ್ವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಮಹಾರಾಜರು ದೇಹಬಿಟ್ಟು ೨೪ ತಾಸುಗಳು ಗತಿಸಿಹೋದ್ದರಿಂದ ಆ ದೇಹವು ಮರುದಿನ ವಿದ್ರೂಪವಾಯಿತು. ಆಗ ಭಕ್ತಜನರು ನಿರಾಶೆಗೊಂಡು ಊರ ಹೊರಗಿನ ಗೋಶಾಲೆಯ ಪಟಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ದಹನವಿಧಿಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅಪಾರವಾದ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಸಂಜೆ ಮಹಾಭೂತಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಮಹಾರಾಜರ ದೇಹವು ಸಂಜೆ ಮಹಾಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರೆತುಹೋಯಿತು. ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲ ಉದಾಸಭಾವನನ್ನು ತಾಳಿದರು.

೨೫ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ—ಪಾದುಕಾಪೂಜೆ.

ಮಹಾರಾಜರು ಬ್ರಹ್ಮೈಕ್ಯರಾದ ಬಳಿಕ ಅವರ ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳು ಯಥಾಸಾಂಗವಾಗಿ ಜರುಗಿದವು. ಭಕ್ತರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ನಿರ್ಗುಣರೂಪದಿಂದಿರುವ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಪೂಜಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆಗ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಗೋಂದಾವಲಿಯು ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯದಂತೆ ಭಾಸವಾಗಹತ್ತಿತು. ಸರ್ವರಿಗೂ ಪ್ರೈತನ್ಯಸ್ವರೂಪರಾದ ಮಹಾರಾಜರು ಗುಪ್ತರಾದ್ದರಿಂದ ಪ್ರೈತನ್ಯಶೂನ್ಯವಾದ ಆ ಸ್ಥಳವು ಅರಣ್ಯಧರ್ಮವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿತು. ಮುಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಂದರೆ ಶ್ರೀರಾಮನವಮಿಯ ಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು ಗೋಂದಾವಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು. ಮಹಾರಾಜರಿಂದ ದಿವ್ಯತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆದ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರನ್ನುನೋಡಿ ಗೋಂದಾವಲಿ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೂ ಮಂದಿರವಾಸಿಗಳಿಗೂ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಉತ್ಸವವು ಒಂದು ಆನಂದಕರವಾಗಿ ಸಾಂಗವಾಯಿತು. ಆಗ ಗೋಂದಾವಲಿಗೆ ಪುನಃ ಕಳೆ ಬಂದಿತು. ಭಕ್ತರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರು ವಾಸಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಆನಂದವೇ ಕಾಣಬರತೊಡಗಿತು. ಬಳಿಕ ದಶಮಿಯ ದಿವಸ ಮಹಾರಾಜರ ಸಮಾಧಿಯ ಕಟ್ಟಡದ ಮುಹೂರ್ತವಾಗಿ ಒಂದು ವರುಷದೊಳಗೇ ಸಮಾಧಿಯ ಕೆಲಸವು ಮುಗಿಯಬೇಕೆಂದು ಮಹಾರಾಜರ ಭಕ್ತರಾದ ಪಂಥರಪುರದ ಅಪ್ಪಾಸಾಹೇಬ ಭಡಗಾಂವಕರ ಎಂಬವರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅಪ್ಪಾಸಾಹೇಬರು ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರವಾದ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಮಹಾರಾಜರ ಆರಾಧನೆಯ ಒಳಗಾಗಿಯೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು.

ಈ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಭಕ್ತರ ಉಪಾಸನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು ಇಚ್ಛಿಸಿದರು. ಇದು ಮಹಾರಾಜರ ಸಂಕಲ್ಪವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಜರು ಕುರ್ತುಕೋಟಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯೊಬ್ಬ ಕುಶಲ ಶಿಲ್ಪಿಯು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಮಾರುತಿಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸುಂದರ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನೂ ಹೊಡೆದು ತಂದಿದ್ದನು. ಮಾರುತಿಯನ್ನು ಮಹಾರಾಜರು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಯೋಗವು ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ೪-೫ ವರುಷಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಪಾದುಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಪೂಜೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡರು. ಹೀಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ನಿಂತು ಪೂಜೆಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಆ ಪಾದುಕೆಗಳು ಕುರ್ತುಕೋಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಮುಂದೆ ೪-೫ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಾರಾಜರು ದೇಹವಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಸಂಕೇತದಂತೆ ಆ ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನೇ ಗೋಂದಾವಲಿಯಲ್ಲಿಯ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಯಿತು.

ಮಹಾರಾಜರ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು ಸರ್ವಸನ್ನಾಹದೊಡನೆ ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಗೋಂದಾವಲಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರು. ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಸಮಾಧಿಯೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪಾದುಕಾಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಸಮಸ್ತರೂ ಬರಬೇಕೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು ಸಮಸ್ತ ಭಕ್ತರಿಗೂ ಆಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದರು ಪ್ರತಿಮಹಾರಾಜರಂತಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರ ನಿಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮಹಾರಾಜರ ಸಮಸ್ತ ಭಕ್ತರೂ ಗೋಂದಾವಲಿ

ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೆ ೧೮೩೬ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಬಹುಳ ೧ ಯ ದಿನವ ಪಾದುಕಾಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಪದೆಯಿಂದ ೧೦ ಯ ವರೆಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಮಹೋತ್ಸವವು ನಡೆಯಿತು. ನಿತ್ಯ ಅನ್ನಸಂತರ್ಪಣ, ಕೀರ್ತನ-ಭಜನ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಹೋತ್ಸವವು ಅವರ್ಣನೀಯವಾಯಿತು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿ — ಭಕ್ತರೇ, ಮಹಾರಾಜರು ನಿರ್ಗುಣರೂಪರಾದರೆಂದು ನಿರುತ್ಸಾಹ ಪಡಬೇಡಿರಿ. ಮಹಾರಾಜರು ಈಗ ಪುನಃ ಈ ಪಾದುಕಾರೂಪದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಿರುವರು. ಒಂದು ವರುಷದ ಶಿಶುವಾಗಿರುವರು. ಗುರುಗಳು ಅವ್ಯಕ್ತಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅವಣವು ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ವಾಸಿಸಿರುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪೂರ್ಣ ಸಮಾಧಾನ ತಾಳಿ ಮಹಾರಾಜರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ದಾರಿಯಂತೆ ನಡೆದು ಉದ್ಭೂತರಾಗೋಣ; ಸದಾಚಾರಸಂಪನ್ನರಾಗೋಣ, ಭೂತದಯಾಪರರಾಗೋಣ, ಮಹಾರಾಜರು ಇದನ್ನೇ ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲವೆ? ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ರಾಮನ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಗೋರಕ್ಷಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿವರುಷವೂ ಈ ರೀತಿ ಈ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೀಗೆ ಮಹಾರಾಜರ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯನ್ನು ಮಹೋತ್ಸವವಿಂದ ಜರುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದರು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಪಾದುಕಾ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಊರುಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರೂ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ನಡೆದರು.

ಮುಂದೆ ಈ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಶಕೆ ೧೮೪೨ರಲ್ಲಿ ಮಹಾಭಾಗವತರು (ಕರವೀರಪೀಠಸ್ಥ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರಾಗಿರುವರು) ಮುರಲೀಧರನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಈಗಲೂ ಭಕ್ತರು ಪಾದುಕಾ

ಪೂಜೆಯನ್ನು ಯಥಾಸಾಂಗವಾಗಿ ಜರುಗಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಅನ್ನದಾನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಚನ್ನಾಗಿರುವದು. ನೂರಾರು ಗೋಗಳೂ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವವು.

ಮಹಾರಾಜರು ನಿರ್ಗುಣಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ದೃಷ್ಟಾಂತರೂಪದಿಂದ ದರ್ಶನ ಕೊಡುತ್ತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಾದುಕೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದವರನ್ನದ್ಧರಿಸುತ್ತಲಿರುವರು. ಸಜ್ಜನರು ಸಗುಣರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಭಕ್ತರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವರು. ನಿರ್ಗುಣಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಭಕ್ತರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವರು. ಇಂಥ ಮಹಾತ್ಮರ ಅಡಿದಾವರೆಗಳನ್ನು ಪಿಡಿದು ಸೇವೆಗೈಯುವವರು ಧನ್ಯರಲ್ಲವೇ?

ಶುಭಂಭವತು.

ಸಂಪೂರ್ಣ.

ಶ್ರೀ ಶೇಷಾಚಲ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಸು ಆನಂದವನ.

ಈ ಭಾಷಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ, ಬಾಲಬೋಧ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಗ್ನಪತ್ರಗಳು, ನಮೂನೆಗಳು, ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಬಾಯಿಂಡಿಂಗ್, ಪರಫೋರೇಟಿಂಗ್, ನಂಬರಿಂಗ್ ಕೆಲಸಗಳೂ ಆಗುವವು. ದರಗಳು ಸುಲಭ. ಗ್ರಾಹಕರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಳಿಸಿ ಅನುಭವ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ನಿಯಮಿತತನವೇ ನಮ್ಮ ಶೀಲವು.

ಭಿ. ಪ. ಕಾಳೆ,

ನ್ಯಾಯನೇಜರ.

